اولین روزنامه سهامداری ایران (خبرنگاران و کارکنان)

صمت
صنعت معدن تجارت

یکشنبه
• ۸ خرداد ۱۴۰۱
• ۲۷ شوال ۱۴۴۳
• ۲۹ مه ۲۰۲۲

• سال سی‌ودوم شماره پیاپی ۳۳۸۵ • دوره جدید سال نهم شماره ۲۰۶۷ • ۱۶ صفحه • قیمت: ۵۰۰۰ تومان

www.smtnews.ir - http://Telegram.me/smtnews

آغاز مسدودسازی وجوه حساب صادرکنندگان چک برگشتی

طرح قانونی مسدودکردن وجوه صادرکننده چک برگشتی به‌اندازه کسری مبلغ چک در حساب‌های بانکی از روز گذشته آغاز شد. مهران محرمیان معاون فناوری‌های نوین بانک مرکزی اعلام کرد: فرآیند مسدودسازی حساب صادرکنندگان چک برگشتی به‌صورت تدریجی و براساس توالی چک‌هایی است که به بانک مرکزی ارسال می‌شود. این رویه در روزهای نخست اجرای طرح براساس تعداد پیش‌بینی شده انجام خواهد شد و پس از جمع‌آوری بازخوردهای طرح از بانک‌ها، این فرآیند حداکثر طی حدود یک هفته به تمامی چک‌های برگشتی تسری پیدا خواهد کرد. ۲

حساب‌های فردی و تجاری از هم تفکیک می‌شوند

گامی در راستای شفاف‌سازی درآمد

چندی پیش سازمان امور مالیاتی از جداسازی حساب‌های شخصی و تجاری خبر داد و هدف آن را شفاف‌سازی معاملات و کاهش فرار مالیاتی عنوان کرد. باتوجه به جایگاه درآمدهای مالیاتی در بودجه، شفافیت معاملات و کاهش فرار مالیاتی از ضروریات است، این در حالی است که به‌گفته کارشناسان ابهام در ماهیت تراکنش‌های ورودی و خروجی حساب‌های بانکی، فرآیند مالیات‌ستانی را دچار مشکلات جدی می‌کند.

مدافعان طرح جداسازی حساب‌های شخصی و تجاری معتقدند نبود اطلاعات کامل از «کیفیت گردش نقدینگی» در کشور، مشکلات متعددی نظیر فساد، پولشویی، کاهش امکان مالیات‌ستانی، امکان فعالیت غیررسمی، سخت شدن مقابله با فعالیت‌های غیرمولد را در پی خواهد داشت؛ بنابراین این تفکیک گامی در راستای شفاف‌سازی درآمد افراد است و حلقه فرار مالیاتی را برای متخلفان تنگ‌تر خواهد کرد. ۱۴

بررسی قانون «امتداد مسئولیت تولیدکننده» در گفت‌وگو با کارشناسان

مدیریت پسماند جدی‌تر می‌شود ۱۵

سرمقاله

چند راهکار کلیدی برای نجات اقتصاد ۲

یادداشت‌های امروز

شفافیت بازار با اجرای طرح شناسه کالا ۸

درآمدزایی به بهانه تنظیم بازار ۱۱

تاثیر توسعه‌یافتگی بر میزان آسیب گردوغبار ۱۵

گفت‌وگو

چراغی که به خانه رواست... ۱۲

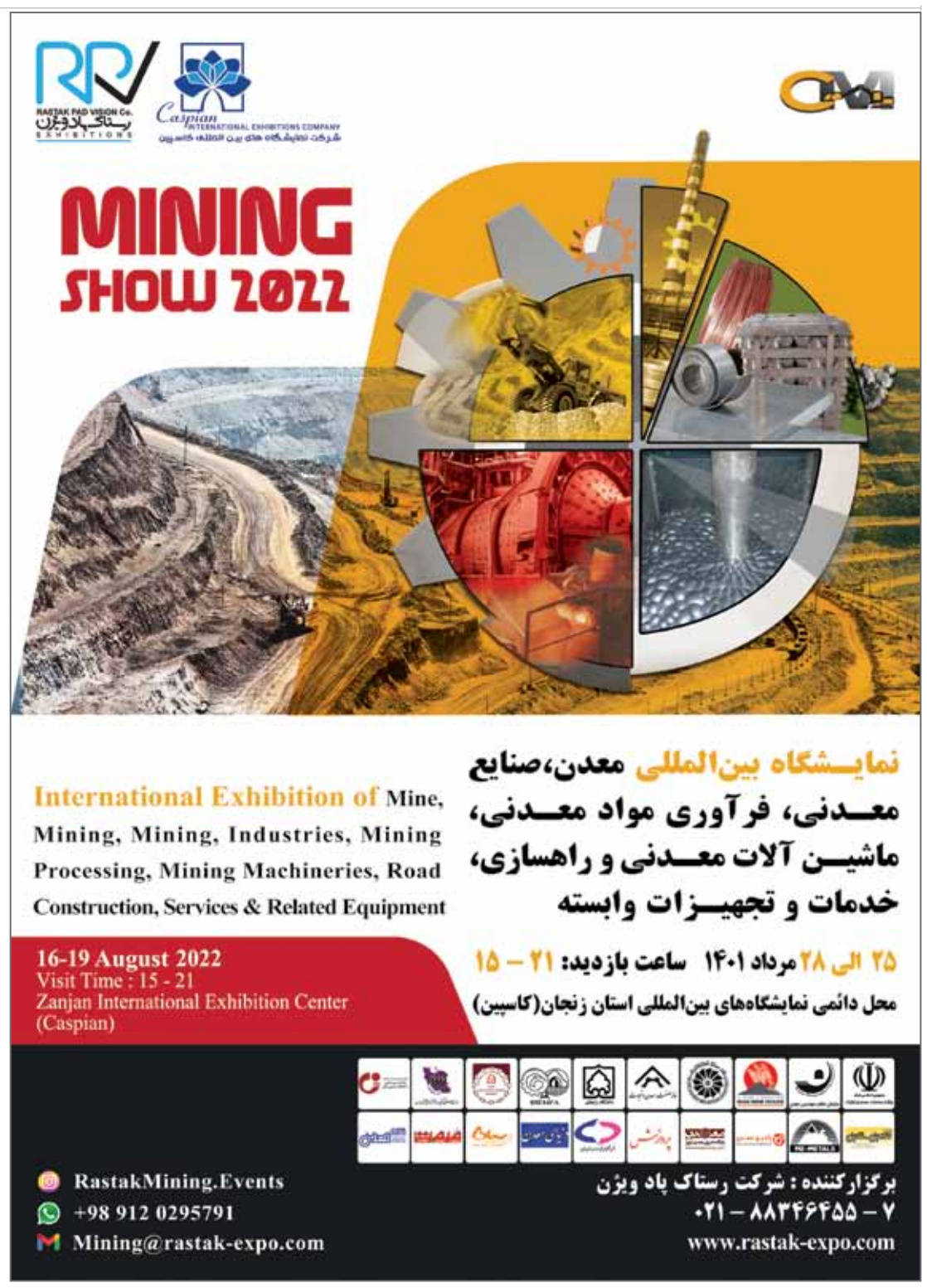
مسیر دشوار توسعه دانش‌بنیان‌ها در صنعت خودرو ۱۳

گزارش‌های روز

نوسازی حرف روی زمین‌مانده ۴

هشدار؛ سهامداران رفتار هیجانی نداشته باشند ۱۱

سرمقاله

چند راهکار کلیدی برای نجات اقتصاد

مقتدالانام روانبخش
عضو هیات علمی دانشگاه

حدود یک سال از استقرار دولت سیزدهم می‌گذرد و این دولت با سیل عظیمی از نیازها و خواسته‌های مختلف به‌ویژه در حوزه اقتصاد روبه‌رو است؛ اقتصادی که آثار و عوامل تب و لرز و فشار خون بالای آن حداقل ۵ دهه است که ادامه دارد و چندین بار به اتاق جراحی و بستری در ICU برده شده، اما هنوز درمان قطعی نیافته و در مقابل هر تکانه و اندک لرزه‌ای، ناپایدار است. دولت هم‌اکنون با ده‌ها مشکل اقتصادی انباشته شده مواجه است؛ هرچند برخی از آنها باتوجه به تغییرات محیطی، چهره دیگری پیدا کرده یا ضریب اهمیت‌شان، کاهش یا افزایش یافته است. در داخل کشور کماکان موضوع تورم زمام‌گسیخته، کاهش ارزش پول ملی، بیکاری مزمن و فزاینده، کاهش رشد اقتصادی، کنترل و هدایت نشدن نقدینگی به سمت تولید و ایجاد زیرساخت‌ها، ناتوانی در جذب سرمایه‌گذاری خارجی، کند بودن روند سرمایه‌گذاری بخش خصوصی، نبود بهره‌برداری مطلوب از ظرفیت‌های موجود، افزایش ضریب جینی و گسترش فقر عمومی، استمرار وابستگی به درآمدهای نفتی، استقرار نیافتن نظام جامع مالیاتی و... مشهود است. درباره محیط بین‌المللی نیز کم‌توجهی به ظرفیت‌های تجاری و بازرگانی با کشورهای همسایه (۱۵ کشور با جمعیتی بالغ بر ۶۰۰ میلیون نفر و حجم تجاری حدود ۱۴۰۰ میلیارد دلار که سهم ایران معادل ۲ درصد است)، تشنج مدام در روابط با جهان و نبود ثبات و اعتماد به رفع این تنش‌ها در روابط منطقه‌ای و جهانی، وجود تحریم و آثار اقتصادی و روانی آن بر شرکت‌های جهانی طرف مذاکره و قرارداد با ایران، بلوکه شدن بخش زیادی از درآمدهای کشور در بانک‌های خارجی و... قابل ذکر است؛ به‌تعبیری عامیانه اقتصاد ایران بین تیغه‌های قیچی تیز و برنده درگیر و گرفتار شده است. نتیجه و خروجی این چالش‌ها برای جامعه ۸۵ میلیون نفری ایران با داشتن جمعیتی جوان، توقعات و انتظارات بالا و بعضا بحق، سطح تحصیلات و بهره هوشی بالا، توان مقایسه شاخص‌های رشد و پیشرفت با کشورهای نمونه و بمباران اطلاعاتی رسانه‌های مختلف، فشارهای گوناگونی را بر دولت‌ها از جمله دولت سیزدهم وارد کرده و خواهد کرد. عامه مردم به‌ویژه قشر نخبه و روشنفکر، توقع یک نوع خانه‌تکانی در نظام اقتصادی کشور را دارند؛ اقتصادی که دچار بیماری‌های مزمن است و اطبای اقتصادی نیز در طول این چند دهه نسخ و داروهای مختلفی را تجویز کرده‌اند که یا ریشه‌ها و عوامل اصلی بیماری، ناشناخته مانده و داروها مناسب رفع آن بیماری نبوده یا بیمار طبق دستورات اطبا عمل نکرده است. ساختارهای سازمانی و قدرت اجرایی و نظام بروکراسی و مدیران عالی کشور و... نیز در این فرآیند، ضمن هزینه‌های کلان، وقت و زمان را از دست داده‌اند. نتیجه‌ای که هم‌اکنون حاصل شده اینکه اقتصاد بیمار کشور، مانند فردی مفلوج است که بر ویلچر سوار است و باید عده‌ای نیز از آن پرستاری کنند. به‌نظر می‌رسد به‌دلیل تشخیص داده نشدن صحیح بیماری‌های اقتصادی، هماهنگی و هارمونی مناسبی نیز بین اطبای اقتصادی و داروهای تجویزشده نبوده است؛ هرچند برخی از عوامل و متغیرها نیز قابل پیش‌بینی یا تحت کنترل نبوده است، مانند خروج امریکا از توافق برجام و.... سیاست‌ها و راهبردهایی چون اقتصاد مقاومتی به‌دلیل مشکلات ارزی و بلوکه کردن دارایی‌ها و افزایش نرخ تورم به‌ویژه خرید مواد اولیه موردنیاز یا ماشین‌آلات و تجهیزات با مشکل مواجه شده و هزاران طرح نیمه‌تمام نیز راکد مانده، این در حالی است که از ظرفیت‌های موجود سرمایه‌گذاری شده بهره‌برداری مناسب و مطلوب نمی‌شود.

بدون شک تداوم این مصادیق، نه‌تنها باعث کاهش تولید می‌شود، بلکه بستر لازم را برای استهلاک دارایی‌ها و افزایش نرخ تمام شده، کاهش کیفیت، خریداری نشدن فناوری‌های نوین و در مجموع نقصان رقابت‌پذیری و قدرت حضور در تجارت جهانی را به‌شدت فراهم کرده است. پرواضح است که پرداختن به راهکارهای اساسی در این مقاله چندان مقدور نیست، اما می‌توان به برخی از موارد اساسی آنها اشاره کرد:

۱- تبیین اهداف، سیاست‌ها و راهبردهای اقتصادی در چارچوب سیاست‌های کلان و چشم‌انداز اقتصادی کشور

۲- هماهنگی و همگرایی بین اعضای تیم اقتصادی دولت

۳- هماهنگی بین سران ۳ قوه به‌ویژه در حوزه مسائل اقتصادی و تیم اقتصادی دولت

۴- هدایت نقدینگی سرگردان در مسیر رشد و توسعه اقتصادی و ایجاد زیرساخت‌های موردنیاز

۵- در اولویت قرار دادن رفع مشکلات اقتصادی برخی مناطق و استان‌ها که تاکنون مورد توجه نبوده یا کمتر به آنها توجه شده است، مانند خوزستان و...

۶- انتخاب وزرا و معاونان و مدیران کل متخصص و استراتژیک، بدون هر نوع وابستگی خاص و اصلاح ساختار سازمانی، قوانین و مقررات اجرایی دستگاه‌های متولی در راستای چابکی و چالاکی آنها و توان تحقق اهداف موردنظر

۷- اتخاذ رویکرد تعامل مناسب با جهان به‌ویژه کشورهای منطقه و همسایه و پیوند با آنها در مسائل اقتصادی و تجاری

۸- تاکید بیشتر بر رفع مشکلات و موانع تولید در راستای پایه‌گذاری و ایجاد سنگ بنای پایدار و قوی اقتصاد مقاومتی

۹- تشویق بخش خصوصی به سرمایه‌گذاری با اصلاح و حذف عوامل بازدارنده و تقویت سازمان‌های مردم‌نهاد و تشکل‌های تخصصی

۱۰- توسعه سرمایه‌گذاری و حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان در راستای تقویت و کاربردی کردن دانش و علوم جدید و کاهش فاصله فناوری با جهان پیشرفته

۱۱- کوچک‌سازی ساختار دولت باتوجه به وجود هزاران فارغ‌التحصیل بیکار و آموزش دیده از طریق حمایت و گسترش شرکت‌های خصوصی و تعاونی

۱۲- بهبود نظام مدیریت سرمایه در کشور از جمله بورس و اوراق بهادار و اصلاح قوانین مربوط و...

۱۳- برخورد شدید با مفاسد اقتصادی و بروزآوری قوانین و افزایش قدرت بازدارندگی آنها و تقویت نظام‌های نظارتی و...

دستورالعمل‌های بهداشتی متناسب با شرایط بروزرسانی شود

رئیس‌جمهوری با قدردانی از مردم در رعایت ضوابط بهداشتی، ضرورت بروزرسانی این ضوابط را متناسب با وضعیت جدید مورد تاکید قرار داد و از وزارت بهداشت خواست محدودیت‌های کرونایی و شرایط اجتماعات در وضع فعلی را به‌شکل دقیق برای مردم تبیین کنند.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی ریاست‌جمهوری، سید ابراهیم رئیسی در جلسه روز شنبه ستاد ملی مقابله با کرونا تاکید کرد: اعمال محدودیت‌های کرونایی و شرایط اجتماعات در وضعیت فعلی، به‌شکل دقیق و شفاف برای مردم تبیین شود تا تزلزلی در اجرای پروتکل‌های بهداشتی به‌وجود نیاید و از شیوع سویه‌های جدید کرونا پیشگیری شود. رئیسی در ادامه از زحمات شرکت‌های تولیدکننده واکسن در داخل کشور قدردانی و از تلاش‌های آنها به‌عنوان افتخار ملی یاد کرد و خواستار تداوم حمایت از این شرکت‌ها و حل مشکلات‌شان برای فعالیت در عرصه‌های جدید تولید شد.

رئیس‌جمهوری همچنین بر لزوم تشکیل کمیته اجتماعی ستاد ملی مقابله با کرونا به‌منظور بررسی مسائل و مشکلات اجتماعی، اقتصادی و روانی دوران پساکرونا و اتخاذ تمهیدات لازم برای حل و فصل این مشکلات تاکید کرد.

آغاز بررسی سیاست‌های کلی برنامه هفتم در مجمع تشخیص مصلحت نظام

سیاست‌های کلی برنامه هفتم در صحن مجمع تشخیص طی جلسه‌ای فوق‌العاده به ریاست آملی لاریجانی و با حضور رؤسای قوا، دبیر و اعضای مجمع تشخیص و جمعی از نمایندگان دولت و مجلس بررسی شد.

به گزارش مهر، جلسه فوق‌العاده بررسی سیاست‌های کلی برنامه هفتم توسعه کشور در صحن مجمع تشخیص طی جلسه‌ای به ریاست آملی لاریجانی با حضور رؤسای قوا، دبیر و اعضای مجمع تشخیص مصلحت نظام و همچنین جمعی از نمایندگان دولت و مجلس شورای اسلامی برگزار شد.

آملی لاریجانی با اشاره‌ای مختصر به ساختار سیاست‌های کلی برنامه هفتم توسعه کشور، تصریح کرد: سیاست‌های کلی برنامه هفتم توسعه به نسبت سیاست‌های کلی برنامه‌های سابق، از نظر تعداد بند محدودتر شده است؛ بر همین اساس امیدواریم اعضای مجمع با تدقیق بیشتر در بندهای سیاست‌ها طی جلساتی فوق‌العاده، متنی دقیق و کارشناسی شده را به محضر رهبر معظم انقلاب تقدیم کنند تا دولت نیز پس از ابلاغ سیاست‌های کلی، فرصت کافی برای تدوین برنامه و ارسال آن به مجلس را داشته باشد.

رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام، سیاست‌های کلی برنامه هفتم توسعه را بستر ریل‌گذاری اجرایی کشور برای ۵ سال آینده دانست و بر ضرورت حضور جدی همه اعضا در جلسات مجمع تشخیص مصلحت نظام و تامل و دقت در بررسی مفاد سیاست‌های کلی تاکید کرد.

محمدباقر ذوالقدر، دبیر مجمع تشخیص مصلحت نظام نیز طی سخنانی در این جلسه با اشاره به روند تهیه متن سیاست‌های کلی برنامه هفتم از ابتدای سال ۹۹ تا ابلاغ پیش‌نویس متن از سوی رهبر معظم انقلاب در ۱۰ بهمن سال ۱۴۰۰، به برگزاری جلسات متعدد کمیسیون مشترک برای بررسی ایده‌های ارائه‌شده و تدوین آنها در قالب بندهای سیاست‌های کلی اشاره و اظهار کرد: با انجام کاری دقیق و علمی در دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام همراه با آسیب‌شناسی سیاست‌های کلی پیشین و همچنین ارزیابی میزان تحقق برنامه‌های سابق و نسبت آن با نیازهای واقعی کشور، روی ایده‌ها کار متراکمی صورت گرفت و برای نخستین بار در قالب جمع‌سپاری، حدود ۸۰۰۰ صفحه از نظرات همه صاحب‌نظران و کارشناسان تهیه شد و مورد بررسی قرار گرفت.

وی افزود: سیاست‌های کلی برنامه هفتم توسعه خلاف سیاست‌های کلی سابق که موضوع‌محور بودند، کاملا مبتنی بر مسئله‌محوری شکل گرفته تا با تدوین این سیاست‌ها بتوان به نقشه راهی مطلوب برای حل مهم‌ترین چالش‌ها و مسائل کشور دست یافت.

دبیر مجمع تشخیص مصلحت نظام با بیان اینکه پیش‌نویس سیاست‌های کلی برنامه هفتم توسعه پس از تایید رهبر معظم انقلاب برای بررسی به مجمع ابلاغ شده، اظهار کرد: در ابتدا ۳۲۰ بند پیشنهاد شد که پس از بررسی در کمیسیون مشترک مجمع به ۴۵ بند رسید و پس از آن به ۲۹ بند کاهش یافت و در نهایت متن حاضر در قالب ۲۱ بند پیش روی اعضای مجمع تشخیص مصلحت نظام قرار دارد.

ذوالقدر ابراز امیدواری کرد با برگزاری جلسات فوق‌العاده و با نگاه دقیق و کارشناسی اعضای مجمع، سیاست‌های کلی برای تدوین برنامه هفتم توسعه کشور پس از تایید رهبر معظم انقلاب در اختیار دولت قرار گیرد.

در ادامه جلسه بحث در کلیات انجام شد و برخی از اعضای مجمع تشخیص مصلحت نظام و رئیس کمیسیون برنامه و بودجه مجلس دیدگاه‌ها و نظرات خود را درباره کلیات سیاست‌های کلی برنامه هفتم توسعه مطرح کردند و با آسیب‌شناسی برنامه‌های قبل و برنامه ششم توسعه خواستار تدوین برنامه‌ای جامع و قابل اجرا شدند که با همکاری سه قوه، امکان اجرای آن بیش از ۶ برنامه توسعه قبل فراهم باشد.

آغاز مسدودسازی وجوه حساب صادرکنندگان چک برگشتی

معاون فناوری‌های نوین بانک مرکزی اعلام کرد: طرح قانونی مسدودکردن وجوه صادرکننده چک برگشتی به‌اندازه کسری مبلغ چک در حساب‌های بانکی از روز گذشته آغاز شد.

به گزارش بانک مرکزی، مهران محرمیان گفت: فرآیند مسدودسازی حساب صادرکنندگان چک برگشتی به‌صورت تدریجی و براساس توالی چک‌هایی است که به بانک مرکزی ارسال می‌شود؛ این رویه در روزهای نخست آغاز طرح براساس تعداد پیش‌بینی‌شده انجام خواهد شد و پس از جمع‌آوری بازخوردهای طرح از بانک‌ها، این فرآیند حداکثر طی حدود یک هفته به تمامی چک‌های برگشتی تسری پیدا خواهد کرد.

محرمیان گفت: معمولا در بانک‌ها این‌گونه مرسوم است که پیش از برگشت چک ازسوی شعب بانک با مشتری تماس برقرار و مهلت کوتاهی به صادرکننده داده می‌شود تا حساب خود را پر کند تا چک برگشت نخورد اما اگر بانک چک را برگشت زد، مابقی فرآیند به‌صورت اتوماتیک و خودکار انجام می‌شود.

وی افزود: در لحظه برگشت خوردن چک اطلاعات چک برگشتی به بانک مرکزی ارسال می‌شود و بانک مرکزی هم فرآیند مسدودسازی کسری چک برگشتی را در سایر حساب‌های فرد از همان لحظه آغاز می‌کند.

معاون بانک مرکزی گفت: بانک‌ها موظفند پیامک برگشت خوردن چک و همچنین آغاز فرآیند مسدودسازی وجوه را برای فرد صادرکننده ارسال کنند.

وی خاطرنشان کرد: آنچه در قانون پیش‌بینی‌شده مسدودسازی وجوه است، نه برداشت آن؛ بنابراین مطابق قانون بانک مرکزی مبالغ را مسدود می‌کند و سایر مواردی که پیش از این در قانون در زمینه چک برگشتی وجود داشته، اعم از اینکه فرد به ذی‌نفع چک مراجعه کند و به‌نحوی رضایت او را جلب کند یا اینکه فرآیند قضایی را با طرح شکایت در قوه قضاییه انجام دهد همچنان در جای خودش پابرجاست و فقط اتفاق جدیدی که حادث شده کمک به احقاق حقوق افراد است تا هنگام مراجعه فرد به محاکم این مبالغ مسدودی در حساب صادرکننده چک موجود باشد تا با حکم دادگاه برداشت شود.

تمامی وزارتخانه‌ها موظف به دانش‌بنیان کردن دستگاه‌ها هستند

معاون اول رئیس‌جمهوری گفت: با در اختیار گذاشتن امکانات مالی و زیرساختی حوزه دانش‌بنیان، تمامی وزارتخانه‌ها موظف به دانش‌بنیان کردن دستگاه‌های متبوع خود هستند.

به گزارش مهر، پنجمین جلسه ستاد ویژه رفع موانع، تقویت و توسعه شرکت‌های دانش‌بنیان صبح روز گذشته (شنبه) به ریاست محمد مخبر، معاون اول رئیس‌جمهوری برگزار شد.

مخبر در این جلسه که معاون علمی و فناوری رئیس‌جمهوری و همچنین مسئولان دستگاه‌های مربوطه حضور داشتند، با اشاره به نام‌گذاری سال ۱۴۰۱ به عنوان «تولید؛ دانش‌بنیان، اشتغال‌آفرین» با تاکید بر بهره‌گیری از برخی فرصت‌های موجود در بودجه امسال برای کمک به توسعه دانش‌بنیان در کشور، افزود: تاکنون توجه کافی به توسعه شرکت‌های دانش‌بنیان در بودجه جاری کشور نشده و به دنبال آن هستیم تا در بودجه‌ریزی سالانه دولت توازنی در اختصاص بودجه معاونت علمی و فناوری با سایر دستگاه‌ها و بخش‌ها به‌وجود آید.

وی خاطرنشان کرد: با در اختیار گذاشتن امکانات مالی و زیرساختی حوزه دانش‌بنیان، تمامی وزارتخانه‌ها موظف به دانش‌بنیان کردن دستگاه‌های متبوع خود و همچنین اشتغالزایی در این بخش هستند.

معاون اول رئیس‌جمهوری خاطرنشان کرد: با همکاری سازمان برنامه و بودجه و تخصیص اعتبارات لازم در راستای تحقق قانون جهش تولید دانش‌بنیان و با ورود و کمک شرکت‌های دانش‌بنیان و درآمدزایی از طریق صادرات مواد و محصولات تولیدی این شرکت‌ها، ضمن توسعه زنجیره ارزش تولید، کشور از مرحله خام‌فروشی عبور خواهد کرد.

سورنا ستاری، معاون علمی و فناوری رئیس‌جمهوری نیز در این جلسه با اشاره به برنامه‌های معاونت علمی و فناوری برای تقویت صندوق نوآوری و شکوفایی در جهت حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان تاکید کرد: خوشبختانه با تلاش‌های دولت سیزدهم، قانون جهش تولید دانش‌بنیان در کشور به‌عنوان یک منبع قابل‌استناد برای توسعه شرکت‌های دانش‌بنیان پایه‌ریزی شده است.

معاون علمی و فناوری رئیس‌جمهوری در این جلسه ضمن بررسی وضعیت بودجه و تخصیص منابع مالی این معاونت، گزارشی از تصویب آیین‌نامه‌های اجرایی مرتبط با قانون بودجه شرکت‌های دانش‌بنیان و منابع لازم برای اجرای قانون جهش تولید دانش‌بنیان ارائه کرد.

فساد گسترده‌ای در حادثه متروپل رخ داده است

معاون اول رئیس‌جمهوری با بیان اینکه در حادثه متروپل آبادان فساد گسترده‌ای بین سازنده بنا، پیمانکار، ناظر و دستگاه‌های ارائه‌دهنده مجوز اتفاق افتاده، گفت: باید طوری به مسئله رسیدگی شود که دیگر تکرار نشود.

به گزارش ایرنا، محمد مخبر در گفت‌وگویی با اشاره به بازدید از محل حادثه متروپل در آبادان، اظهار کرد: بعد از این اتفاق تلخ، رئیس‌جمهوری دستورات مکرر و مؤکدی برای رسیدگی به ابعاد حادثه و مقصران آن صادر کرد و هم‌اکنون هم همه امکانات دولت برای رسیدگی به حادثه‌دیدگان بسیج شده است.

مخبر در عین حال تاکید کرد: کار امدادرسانی بسیار پیچیده است و این حادثه هم قابل‌قیاس با حادثه پلاسکو نیست، چراکه محل حادثه در بافت مسکونی قرار دارد و کار سخت است.

وی با بیان اینکه در این زمینه فساد گسترده‌ای بین سازنده بنا، پیمانکار، ناظر و دستگاه‌های ارائه‌دهنده مجوز اتفاق افتاده، تصریح کرد: باید طوری به این مسئله رسیدگی شود که دیگر تکرار نشود، چراکه احساسات مردم را جریحه‌دار کرده است.

معاون اول رئیس‌جمهوری خاطرنشان کرد: ساختمان‌های مشابهی در این منطقه و در سطح کشور وجود دارد که باید به وضعیت آنها رسیدگی شود و این کار هم انجام خواهد شد و تیمی با دستور رئیس‌جمهوری مشغول بررسی این مسئله شده‌اند.

معاون اول رئیس‌جمهوری در ادامه سفر به شهر آبادان که به‌منظور بررسی ابعاد حادثه ساختمان متروپل و چگونگی امدادرسانی و عملیات آواربرداری انجام شد، با حضور در یکی از بیمارستان‌های این شهر از مصدومان این حادثه عیادت و سپس با خانواده جانباختگان دیدار کرد.

عکس روز

متروپل آبادان، ۵ روز پس از حادثه

عکس: ایسنا

ویژه تر از خبر

متقاضیان دریافت یارانه به تفاوت دو سامانه توجه کنند

در حال حاضر دو سامانه در اختیار متقاضیان یارانه است که باید بدانند هر یک از آنها کاربرد جداگانه‌ای دارد؛ سامانه ثبت اعتراض که محدود به گروه خاصی است و سامانه ثبت‌نام که محدودیتی برای ورود ندارد. به گزارش ایسنا، فضای یارانه‌ای کشور از ۱۹ اردیبهشت امسال، متفاوت و البته پرماجرا پیش رفته و بعد از واریز یارانه جدید ۳۰۰ تا ۴۰۰ هزار تومانی، افراد بسیاری درگیر این جریان بوده‌اند؛ خانوارهایی که تا پیش از این یارانه دریافت می‌کردند اما از اردیبهشت، یارانه آنها قطع شد و نیز افرادی که از سال‌ها قبل یارانه آنها قطع شده یا اصلا در لیست یارانه‌بگیران قرار نداشتند. در ادامه در ۲۷ اردیبهشت، ثبت‌نام از جاماندگان یارانه آغاز شد. در این میان دو سامانه در دسترس مردم قرار گرفته تا امور یارانه‌ای خود را در آن انجام دهند که کاربرد متفاوتی از یکدیگر دارد؛ سامانه ثبت اعتراض و درخواست بازبینی و دیگری سامانه ثبت‌نام از جاماندگان یارانه. در این روند برخی متقاضیانی که از قبل یارانه آنها قطع شده یا یارانه‌ای دریافت نمی‌کردند به سامانه ثبت اعتراض وارد شده‌اند، در حالی که برای آنها چنین کارآیی ندارد و فقط باید به سامانه ثبت‌نام مراجعه کنند. تا پیش از این، حدود ۷۸ میلیون نفر در جمع یارانه‌بگیران ۴۵ هزار و ۵۰۰ تومانی قرار داشتند که بیش از ۶۰ میلیون نفر آنها یارانه معیشتی (ناشی از اصلاح نرخ بنزین) هم دریافت می‌کردند، اما یارانه جدید، شامل حدود ۷۲ میلیون نفر شد و مابقی را وزارت رفاه در قالب دهک دهم حذف کرد. بر این اساس سامانه hemayat.mcls.gov.ir از سوی وزارت رفاه، در دسترس قرار گرفت که ورود به آن برای عموم نیست، بلکه تنها افرادی می‌توانند نسبت به ثبت اعتراض و درخواست بازبینی در آن اقدام کنند که تا فروردین امسال یارانه ۴۵ هزار و ۵۰۰ تومانی یا یارانه معیشتی ۵۵ تا ۲۰۵ هزار تومانی را دریافت می‌کردند یا هر دو را داشته‌اند؛ به‌عبارتی یارانه‌بگیر بوده‌اند و یارانه مرحله ۱۳۴ (فروردین) را هم دریافت کرده بودند اما دیگر مرحله ۱۳۵ و ۱۳۶ یعنی برای اردیبهشت و خرداد که یکجا واریز شد را دریافت نکرده و حذف شدند. همچنین افرادی می‌توانند به این سامانه وارد شوند و درخواست بازبینی داشته باشند که حتی یارانه جدید را دریافت کرده‌اند، اما نسبت به دهک‌بندی انجام شده، معترض هستند. کلیه افراد یارانه‌بگیر و آنهایی که دریافتی ندارند، می‌توانند با ورود به سامانه hemayat.mcls.gov.ir یا از طریق شماره گویای ۰۹۲۰۰۰۰۶۳۶۹ از وضعیت دهک خود مطلع شوند. برای ثبت درخواست در هر دو سامانه hemayat.mcls.gov.ir و همچنین my.gov.ir، فعلا محدودیت زمانی وجود ندارد.

گسترش صنعت
یکشنبه
۸ خرداد ۱۴۰۱
۲۷ شوال ۱۴۴۳
۲۹ مه ۲۰۲۲
شماره ۲۰۶۷
پیاپی۳۳۸۵
www.sanatnewspaper.com

نوسازی
حرف روی زمین‌مانده

مسیر دشوار
توسعه دانش‌بنیان‌ها
در صنعت خودرو

گامی در راستای
شفاف‌سازی
درآمد

ایران‌خودرو پای میز مذاکره با دانش‌بنیان‌ها

گروه صنعت: همایش ظرفیت‌های همکاری شرکت‌های دانش‌بنیان و گروه صنعتی ایران‌خودرو، با هدف شناسایی شرکت‌ها، نهادها، دانشگاه‌ها، پژوهشگاه‌ها، پارک‌های علم و فناوری و تمامی افراد نخبه دارای نوآوری و ایده قابل اجرا یا فناوری برای رفع مشکلات فناورانه در گروه صنعتی ایران‌خودرو و جذب فناوری‌های جدید قابل کاربرد در زنجیره ارزش این صنعت، برگزار می‌شود.

قائم‌مقام توسعه و تولید مدیرعامل گروه صنعتی ایران‌خودرو در این‌باره گفت: در این همایش که با همکاری ده‌ها شرکت دانش‌پایه و دانش‌بنیان گروه صنعتی ایران‌خودرو به صورت فیزیکی و مجازی برگزار می‌شود، مواردی مانند پیشرفت‌های اخیر در گروه صنعتی ایران‌خودرو برای داخلی‌سازی و توسعه فناوری‌های موجود و آینده و تشریح نیازمندی‌های فناورانه برای متخصصان به نمایش گذاشته می‌شود.

تغییرات تکنولوژیکی

کیانوش پورمجیب، قائم‌مقام توسعه و تولید مدیرعامل گروه صنعتی ایران‌خودرو با بیان اینکه در این همایش مباحث و مذاکرات اولیه انجام و نحوه ارتباط برای ارزیابی طرح‌ها و ایده‌ها و در نهایت عقد قرارداد، مشخص خواهد شد، افزود: این ارتباط تحت هدایت و نظارت مدیریت توسعه محصول و فناوری در زنجیره ارزش شرکت ایران‌خودرو قرار دارد و مراجعه‌کنندگان می‌توانند هرگونه مشکل خود را از طریق راه‌های ارتباطی که اطلاع‌رسانی خواهد شد، با این مدیریت در میان بگذارند.

▣ ۶ محور کلان فناوری

وی گفت: این همایش با تمرکز بر نیازمندی‌های گروه صنعتی ایران‌خودرو در ۶ محور کلان فناوری‌های پلتفرمی خودروهای سواری و خودروهای سنگین باری و مسافری، فناوری‌های قوای محرکه و سیستم‌های انتقال خودروهای سواری و سنگین (درون‌سوز و هیبریدی)، فناوری‌های پلتفرم و قطعات برق و الکترونیک و مخابراتی، فناوری‌های آزمون و صحه‌گذاری، فناوری‌های مواد و روش‌های تولید پیشرفته پلیمری و فلزی و فناوری‌های پشتیبان، برگزار خواهد شد. به‌گزارش ایکوپرس، قائم‌مقام توسعه و تولید مدیرعامل گروه صنعتی ایران‌خودرو ادامه داد: متخصصان و فناوران در رشته‌های مختلف مهندسی و علوم انسانی می‌توانند متناسب با علاقه خود، از این همایش بهره برده و مسیر همراهی خود با گروه صنعتی ایران‌خودرو را انتخاب و ارتباط موثر برقرار کنند. پورمجیب با تاکید بر اینکه تمرکز این همایش بر فناوری‌های داخل گروه صنعتی است، افزود: در آینده نزدیک همایشی برای عرضه فناوری‌های موردنیاز در حیطه‌های یادشده برگزار خواهد شد. گفتنی است همایش «ظرفیت‌های همکاری شرکت‌ها و نهادهای دانش‌بنیان و گروه صنعتی ایران‌خودرو» در روزهای ۲۲ و ۲۳ خرداد امسال در سالن همایش‌های شرکت سایکو برگزار می‌شود.

▣ برنامه تولید روزانه ایران‌خودرو

قائم‌مقام توسعه و تولید گروه صنعتی ایران‌خودرو همچنین با اعلام افزایش ۶۵ درصدی تولید خودرو کامل سواری از ابتدای امسال تا پایان اردیبهشت نسبت به مدت مشابه سال گذشته با تولید ۸۴ هزار و ۳۸۵ خودرو، از حذف خودرو ناقص از فرآیند تولید در این گروه صنعتی خبر داد.

پورمجیب با اشاره به منویات رهبر معظم انقلاب، راهبرد وزارت صنعت، معدن و تجارت و رویکردهای مدیرعامل گروه صنعتی ایران‌خودرو، نخستین نتیجه این اقدام را افزایش ۲۵ درصدی کیفیت محصولات برشمرد و گفت: با حذف خودروهای ناقص و ادامه تولید به‌طور کامل و عبور مستقیم از خط تولید به‌دست مشتریان، صرفه‌جویی و کاهش هزینه قابل‌توجهی نیز رقم خواهد خورد. وی افزود: از روز پایانی اردیبهشت و یک روز زودتر از موعد مقرر، خودرو ناقص از فرآیند تولید ایران‌خودرو حذف شده و تولید روزانه دست‌کم ۲۵۰۰ خودرو در دستور کار قرار دارد. ۳۱ اردیبهشت، ۲ هزار و ۷۵۱ خودرو کامل سواری و ۴۱ خودرو تجاری سنگین و نیمه‌سنگین تولید شده که در مجموع عدد ۲ هزار و ۷۹۲ خودرو را نشان می‌دهد.

پورمجیب، تعداد اسناد صادرشده خودروها از ابتدای امسال تاکنون با رشد ۴۵ درصدی نسبت به مدت مشابه سال گذشته را ۷۶ هزار و ۷۱۵ خودرو عنوان کرد و گفت: نسبت به سال گذشته تعداد عرضه بیشتری به بازار داشته‌ایم.

او ادامه داد: با حذف خودرو ناقص از فرآیند تولید، در تولید خودرو کامل و تجاری‌سازی شده، ۵ درصد جلوتر از برنامه تولید ۷۲۵ هزار خودرو سواری در سال ۱۴۰۱ هستیم.

قائم‌مقام توسعه و تولید گروه صنعتی ایران‌خودرو با بیان اینکه موضوع تولید ناقص، به‌جز ۲ یا ۳ سال، در سال‌های اخیر ایران‌خودرو وجود داشته، گفت: اگر در سال ۱۴۰۰ تولید بدون کسری و عبور مستقیم داشتیم، در بدترین حالت شاید ۱۵ هزار دستگاه کمتر خودرو تولید می‌کردیم اما ۴ هزار میلیارد تومان کاهش هزینه رقم می‌خورد و شاخص‌های کیفیت ۲۵ درصد افزایش می‌یافت و این حجم از تنش و درگیری و صرف هزینه‌های معنوی و مادی نیز اتفاق نمی‌افتاد.

وی افزود: دستاوردهای ایران‌خودرو با راهبری و سیاست‌گذاری سیدرضا فاطمی‌امین، وزیر صنعت، معدن و تجارت و رویکردهای مدیرعامل گروه صنعتی ایران‌خودرو حاصل و طبق تاکیدات وزیر، برنامه توسعه محصولات ایران‌خودرو و فرآیند طراحی تا تولید خودرو ۱۸ ماه تعریف شده است که این زمان یقینا برای پروژه TF۲۱ که در حال توسعه است، از طراحی تا تولید انبوه محقق خواهد شد.

صنعت خودرو عامل رشد زنجیره تامین

مدیرعامل سایکو ارزبری هر خودرو را ۲ هزار دلار عنوان کرد که ۳۵ درصد آن مربوط به مواد اولیه، ۳۰ درصد قطعات الکترونیک و ۳۵ درصد باقیمانده در حوزه قطعات های‌تک است.

عادل پیرمحمدی افزود: مواد اولیه مصرفی خودرو افزایش قیمت‌های ۷ تا ۱۱ برابری را از سال ۱۳۹۵ تا ۱۴۰۰ تجربه کرده و ورق فولادی از کیلویی ۲۴۰۰ تومان در سال ۹۵ به ۲۷۳۰۰ تومان در میانگین سال ۱۴۰۰ رسیده، در حالی که مجوز رشد قیمت فروش محصولات متناسب با افزایش قیمت تمام‌شده به خودروساز داده نشده و این فاصله اجباری سبب زیان‌های انباشته متعدد برای خودروساز شده که محدودیت منابع مالی برای سرمایه‌گذاری در توسعه محصولات را به‌دنبال داشته است.

مدیرعامل سایکو با اشاره به فعالیت بیش از ۱۲۰۰ قطعه‌ساز در صنعت خودرو اظهار کرد: صنعت خودرو در این شرایط دشوار به حیات خود ادامه داده و عامل رشد و ارتقای زنجیره تامین و تولید کشور بوده است و امر تولید در صنعت خودرو در شرایط محدودیت با دستاوردهای ارزنده خودکفایی مانند ۹۰ درصد خودکفایی دی‌سی موتورها و بسیاری از قطعات صادرات‌محور، همراه بوده اما محدودیت‌های تحریم‌ها مانع صادرات بسیاری از قطعات شده است.

پیرمحمدی صنعت خودرو را لکوموتیو صنایعی مانند فولاد و پتروشیمی دانست و گفت: خودروسازی به‌عنوان بزرگ‌ترین خریدار فولاد، آلومینیوم و مواد اولیه، ۹۲ درصد ورق‌های فولادی با استحکام کششی بالا را از صنعت فولاد داخلی تامین کرده است. وی اظهار کرد: صنعت خودرو نیازمند توسعه سایر صنایع پشتیبان مانند فولاد، پتروشیمی، ماشین‌سازی، الکترونیک و قالب‌سازی است و تا زمانی که طرح بلندمدتی برای توسعه صنایع اصلی و حمایت دولت نداشته باشیم، توسعه صنعت خودرو نیز با مشکلاتی مواجه خواهد شد.

پیرمحمدی رشد صنعت خودرو را وابسته به تصویب قانون خودرو دانست و گفت: سیاست‌گذاری‌های متناقض و دخالت‌های فاقد تخصص، آفت جان صنعت خودرو به‌عنوان یک سرمایه عظیم ملی خواهد بود.

پیرمحمدی به نقد غیرمنصفانه نسبت به صنعت خودرو اشاره و اظهار کرد: پیکان سال ۵۷ با تعداد کمی سازنده تولید می‌شد و حتی در تولید آرم آن هم خودکفا نبودیم اما در حال‌حاضر محصول دنا پلاس گروه صنعتی ایران‌خودرو با همت جوانان این مرز و بوم و با ۷۵ درصد ساخت داخل تولید می‌شود.

حضور شرکت چندوجهی لجستیک خوزستان
در نهمین نمایشگاه بین‌المللی حمل‌ونقل ریلی، صنایع، تجهیزات و خدمات وابسته
در محل نمایشگاه‌های بین‌المللی تهران

گزارش تصویری از بازدید مهندس نبوی معاون وزیر صمت و رئیس سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، مهندس زاوره معاون سیر و حرکت اداره کل واگن‌ها، مهندس صفری مدیر گروه کنترل کیفیت اداره کل واگن‌ها، مهندس گلشنی مدیرعامل شرکت سریر لجستیک هوشمند، مهندس صومعه معاون صندوق بازنشستگی فولاد کشور و مهندس دادفر مشاور بازرس صندوق بازنشستگی کشور از غرفه شرکت چندوجهی فولاد لجستیک خوزستان درنهمین نمایشگاه بین‌المللی حمل‌ونقل ریلی، صنایع، تجهیزات و خدمات وابسته که در محل نمایشگاه‌های بین‌المللی تهران از ۳ الی ۶ خردادماه جاری درحال برگزاری است.

پیام مدیرعامل فولاد خوزستان در پی حادثه مترو پل

پیام مدیرعامل شرکت فولاد خوزستان به دنبال حادثه فروریختن ساختمان مترو پل در آبادان منتشر شد.

در متن پیام امین ابراهیمی آمده است: «با قبلی آکنده از غم، وقوع حادثه فرو ریختن ساختمان متروپل در شهرستان آبادان که باعث جان باختن و مصدومیت جمعی از مردم عزیز و نجیب آبادان شد، موجب تأسف و تاثر همگان گردید.

این ضایعه دردناک را به مردم شریف آبادان و خانواده‌های درگذشتگان تسلیت عرض نموده و برای مصدومین از ایزد منان صحت و سلامتی مسئلت دارم.»

شرکت صنایع و معادن گل‌گهر

آگهی تمدید مهلت تحویل پاکات مناقصه عمومی
شماره ۸۹/۱۴۰۰/ع

به اطلاع کلیه متقاضیان شرکت در مناقصه با موضوع "ارائه خدمات طراحی و اجرای ساختمان‌های اداری، رستوران، لاکرروم، ساختمان‌های نیمه‌صنعتی و انبار سنگ‌شکن شماره ۲ به صورت DB" می‌رساند مهلت تحویل پاکات مناقصه از روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۳/۰۸ به روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۳/۲۹ در محل دفتر کمیسیون معاملات مجتمع و یا دبیرخانه دفتر مرکزی تهران موکول گردید. برای متقاضیانی که موفق به حضور در جلسه بازدید اولیه از محل اجرای موضوع مناقصه نشده‌اند بازدید مجدد در روز سه‌شنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۳/۱۰ رأس ساعت ۱۱:۰۰ مقرر شده است و الزامی می‌باشد. لازم به ذکر است اسناد مناقصه از طریق وبسایت این شرکت به نشانی www.geg.ir از بخش مناقصه-مزایده قابل دریافت می‌باشد. در ضمن پیمانکاران می‌بایست نقشه فاز یک طرح پیشنهادی خود را با توجه به نیازمندی‌های کارفرما بر اساس موارد جدول به پیوست و متراژ کار به همراه قیمت پیشنهادی و درج وندور لیست (الزامی) در تاریخ تحویل پاکات، در قالب پاکت "ب" تسلیم نمایند. بدیهی است پس از ارزیابی فنی و تصویب نقشه فاز یک و مدارک درخواستی (دفترچه مشخصات شرح کار مطابق ردیف شماره ۴ ارزیابی فنی مناقصه‌گران، پیشنهاد فنی طرح مطابق ردیف شماره ۵ ارزیابی فنی مناقصه‌گران) پاکت قیمت مناقصه گران گشوده می‌شود. شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر در قبول یا رد هر یک از پیشنهادات بدون نیاز به ذکر دلیل و بدون جبران خسارت مختار می‌باشد. ضمناً به همراه داشتن معرفی‌نامه ممهور جهت حضور در جلسات پرسش و پاسخ و بازدید از محل، برای نمایندگان شرکت‌های متقاضی الزامی می‌باشد.

کمیسیون معاملات شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر

یادداشت

حذف ارز ترجیحی و چالش‌های اقتصادی

امین دلیری
کارشناس و مدرس حوزه اقتصاد

یکی از موضوعات مهم و بحث‌انگیز قانون بودجه ۱۴۰۱ حذف ارز ترجیحی برای واردات کالاهای اساسی و دارو بود. در همین راستا در همان ایام بررسی لایحه بودجه، نحوه پرداخت یارانه به یکی از نگرانی‌های نمایندگان مجلس شورای اسلامی بدل شد و در نتیجه مقرر شد دولت تنها در صورت جبران و اعمال جایگزین حذف ارز ترجیحی بر کالا و خدمات مشمول، اقدام به اجرای این مصوبه کند.

پیشنهاد دولت برای حذف ارز ترجیحی ۴۲۰۰ تومانی، اعمال نرخ تسعیر بالای ۲۰ هزار تومان برای کالاهای اساسی و دارو بود. این پیشنهاد دولت درواقع باعث افزایش ۵ تا ۶ برابری معادل ریالی کالاهای اساسی می‌شد. در این صورت، قیمت کالاهای اساسی وارداتی و دارو به‌مراتب بیشتر از ۶ برابر شدن ناشی از تغییرات نرخ ارز، افزایش خواهد یافت. برهمین اساس مجلس شورای اسلامی در قانون لایحه بودجه، دولت را مکلف کرد در صورت حذف ارز ترجیحی ۴۲۰۰ تومانی از واردات کالاهای اساسی و دارو، کالاهای موردنظر باید به نحوی به مصرف‌کننده نهایی برسد که قیمت آن بیشتر از قیمت شهریور ۱۴۰۰ نباشد. علاوه‌بر اینکه در صورت پرداخت یارانه به اقشار جامعه، یارانه باید به صورت کالابرگ الکترونیکی توزیع شود. همچنین طبق مصوبه، مجلس، حذف شدن یا نشدن ارز ترجیحی برای واردات کالاهای اساسی و دارو را به عهده دولت گذاشته است.

مصوبه مجلس شورای اسلامی درباره حذف شدن یا نشدن ارز ترجیحی و نحوه پرداخت یارانه، کاملا مشخص است. در صورت حذف‌نشدن ارز ترجیحی به میزان ۹ میلیارد دلار اختصاص یافته و در صورت افزایش نیافتن نرخ تسعیر برای این مبلغ ارز، با فرض اینکه یارانه پرداختی در سال ۱۴۰۱ به صورت کالا برگ الکترونیکی باشد، بهترین روش برای پرداخت یارانه است که کمترین اثر تورمی را در اقتصاد دارد.

حال اگر واردات کالاهای اساسی و دارو، به صورت ارزی انجام شود و عملیات اضافی تسعیر نرخ ارز در آن انجام نشود، یعنی بانک مرکزی ابتدا معادل ریالی نرخ تسعیر شده ارز را در اختیار دولت قرار داده و سپس ارز موردنیاز را براساس نیاز کالاهای وارداتی، تخصیص دهد، درواقع دولت ارزی که جزو دارایی‌های او بوده، معادل ریالی آن را وارد نقدینگی کشور کرده است. این ارز که از قبل صادرات دارایی‌های دولت نظیر نفت حاصل شده، هیچ ربطی به دارایی‌های بانک مرکزی ندارد. حال در این صورت، واردات صرفا با دارایی‌های ارزی از سوی دولت انجام می‌شود، هیچ ریال جدیدی وارد گردش نقدینگی کشور نمی‌شود و همان تورم اندک هم از ناحیه پرداخت یارانه‌ها به اقتصاد کشور تحمیل نخواهد شد. به شرط اینکه واردات کالاهای اساسی همان‌طور که در دهه نخست انقلاب اسلامی انجام می‌شد، توسط دولت به مباشرت شرکت بازرگانی دولتی انجام شود. اما به نظر می‌رسد، سازمان برنامه‌وبودجه با افزایش نرخ تسعیر ارز اختصاص‌یافته برای واردات کالاهای اساسی و دارو برای هر دلار به میزان ۲۳۰۰۰ تومان ارز نیمایی یا نرخ بازار، حسب مصوبه مجلس شورای اسلامی به‌دنبال هدف دیگری باشد. قصد اصلی آن جبران کسری بودجه از طریق فروش ارز و کسب درآمد ریالی یا هر هدفی را دنبال می‌کنند، این عمل با توجه به شوک‌های ارزی و قیمتی که بر اقتصاد وارد خواهد کرد به‌مراتب پرهزینه‌تر از داشتن کسری بودجه است. قاعدتا وزارت امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی که مسئولیت کنترل نرخ تورم و رشد نقدینگی را دارند، باید با این سیاست افزایش نرخ تسعیر که باعث افزایش بیشتر نرخ تورم و انبساطی شدن بودجه ریالی که خود سبب رشد شدید و افزایش حجم نقدینگی می‌شود و تشدید نرخ تورم را به همراه دارد، مخالفت کنند. در هر صورت، دولت باید از این سیاست‌های شوک‌آفرین ارزی و قیمتی پرهیز کند، زیرا تمام برنامه‌های اقتصادی دولت را برای ثبات اقتصادی و ارزی ابتر گذاشته و مهار نرخ بالای تورم فعلی، در محاق قرار خواهد گرفت. برای اینکه میزان تاثیرگذاری افزایش نرخ تسعیر ارز در بودجه بیشتر قابل لمس باشد، با یک محاسبات ساده ریاضی ذیلا به آن اشاره می‌شود:

طبق اعلام مسئولان ارشد وزارت جهادکشاورزی، سالانه ۲۰ میلیارد دلار ارز برای واردات کالاهای اساسی و نهادهای دامی و کشاورزی اختصاص می‌یابد. اگر این مقدار ارز اختصاص‌یافته را به ۲۳ هزار تومان نرخ تسعیر برای هر دلار ضرب کنیم، ۴۶۰ هزار میلیارد تومان ریال جدید وارد نقدینگی کشور خواهد شد. حال اگر ارز اختصاص‌یافته برای واردات کالاهای اساسی به نرخ تسعیر ۴۲۰۰ تومانی محاسبه شود، این رقم ۸۴ هزار ریال جدید به نقدینگی موجود اضافه می‌کند. در صورت افزایش نرخ تسعیر ارز به میزان ارز نیمایی، حدود ۶ برابر بیشتر از ارز ترجیحی اختصاص‌یافته برای واردات کالاهای اساسی به نقدینگی اضافه خواهد شد. ضمن اینکه قیمت کالاهای اساسی بیش از ۶ برابر افزایش یافته و به‌دنبال آن، افزایش قیمت سایر کالاهای ضروری و مصرفی مردم، با شیب تندتر افزایش خواهد یافت. در صورت ایجاد این شوک ارزی ممکن است با افزایش نرخ تورم نیز مواجه باشیم.

پیشنهاد تغییر شاخص‌های معاینه فنی

مدیرعامل ستاد معاینه فنی شهر تهران پیشنهاد داد تست معاینه فنی کلانشهرها متفاوت از شهرهای دیگر باشد.

حسین مقدم، مدیرعامل ستاد معاینه فنی شهر تهران در گفت‌وگو با ایسنا، درباره اجرای معاینه فنی متفاوت برای خودروهای تهران ادامه داد: ما معتقدیم در کلانشهرهایی که آلودگی هوای آنها متاثر از خودرو است و خودروها عامل اصلی آلودگی هوا به‌شمار می‌روند باید معاینه فنی مرتبط با خودروهای همان شهر با استاندارد سختگیرانه‌تری در بحث کنترل آلایندگی خودروها اعمال شود. وی تاکید کرد: به عبارت دیگر، معاینه فنی تهران برای خودروهای ترددکننده در تهران یا دارای پلاک تهران باید با معاینه فنی یک خودرو در یک شهرستان دور که مشکل آلودگی هوا ندارد، متفاوت باشد.

مدیرعامل ستاد معاینه فنی شهر تهران با بیان اینکه این منطقی است که ضوابط و شرایط معاینه فنی در تهران با توجه به حساسیت آلودگی هوا و شرایط ویژه کلانشهرها باید متفاوت از سایر شهرها باشد، اظهار کرد: این پیشنهاد را در وزارت کشور و در قرارگاه توسعه حمل‌ونقل عمومی و پاک شهرداری تهران مطرح و اعلام کردیم که در صورت تفاوت نوع معاینه فنی در تهران وضعیت آلودگی هوا بهبود پیدا خواهد کرد.

مقدم اضافه کرد: برخی کلانشهرها به‌دلیل جمعیت زیاد و حجم بالای تردد خودروها شرایط ویژه‌ای از نظر آلودگی هوا دارند که این مسائل در تصمیمات باید لحاظ شود.

پرونده فرسودگی ناوگان حمل‌ونقل سال‌به‌سال سنگین‌تر می‌شود

نوسازی، حرف روی زمین‌مانده

سلامت، قربانی چه سیاستی می‌شود؟

فاطمه امیراحمدی
editor@smtnews.ir

تجربه نشان داده برخی از مدیران زمانی که مسئولیتی را برعهده می‌گیرند نسبت به کارهای انجام‌نشده در گذشته انتقاد می‌کنند اما در ادامه هم مورد نقد مدیر بعدی قرار می‌گیرند. به این ترتیب، چالش‌ها از مدیری به مدیر دیگر به ارث می‌رسند. نوسازی خودروهای فرسوده کشور، موضوع بسیار مهمی است که در سال‌های گذشته به‌خوبی مورد توجه قرار نگرفته و نتیجه این مسئله حضور و تردد خودروهایی با عمر بالا در ناوگان حمل‌ونقل کشور و آلودگی شدید هوا به‌ویژه در کلانشهرهاست. این صحبتی است که مدیر هیات‌عامل اسبق سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران در سال ۹۶ بیان کرده است. همچنان از این سال تاکنون معضل خودروهای فرسوده پابرجا بوده و بلکه با شدت بالا هم ادامه پیدا کرده و سال به‌سال هم بر آمار آنها افزوده شده است. در حال حاضر غبار دوده سیاه بر فراز کلانشهرها به‌ویژه در زمستان، نفس‌ها را تنگ و تنگ‌تر می‌کند. آمار ۲۰۲ هزار و ۵۰۰ خودرو فرسوده در سال ۹۶ و بیش از ۱۰ میلیون موتورسیکلت فرسوده در سال ۹۸، به بیش این عددها رسیده است. امسال با حضور ریزگردها اکسیژن هم بسیار نایاب شده و تعداد روزهای سالم به کمترین رسیده است. تکرار پرسش چند سال اخیر، برنامه نوسازی خودروهای فرسوده به کجا کشید؟

عکس: صمت

تعداد ناوگان حمل‌ونقل فرسوده کشور بسیار زیاد است و دیوان عدالت اداری هم به نوعی سن فرسودگی را حذف کرده است

آمار صرفه‌جویی سوخت چه می‌گوید؟

جانشین رئیس پلیس راهنمایی و رانندگی چندی پیش از کیفیت خودروها گلایه کرده بود. این موضوع در کنار تردد کامیون‌های دوره جنگ جهانی دوم پاسخ امروز درباره دلیل حجم آلودگی فعلی کشور است.

سال‌های گذشته واردکنندگان خودرو به‌ازای واردات هر خودرو ملزم به ارائه برگه اسقاط خودرو بودند اما از تیر ۹۷ با ممنوعیت واردات عملا اسقاط خودروها هم منتفی شد. براساس آمار، در سال ۹۸ بین ۷۷۰۰ تا ۷۸۰۰ خودرو فرسوده اسقاط شدند. این آمار در سال ۹۹ به بیش از ۱۳ هزار خودرو رسید و سال گذشته هم این عدد تا حدود نیمه بهمن بیش از ۳۳ هزار خودرو بود.

با توجه به حجم خودروهای فرسوده در حال تردد، این ارقام نمی‌تواند در برابر قانون هوای پاک پاسخگو باشند. در حال‌حاضر حدود ۲ میلیون و ۲۰۰ تا ۳۰۰ هزار خودرو فرسوده در کشور وجود دارد که در خوشبینانه‌ترین حالت به‌گفته سیدمحمود مشهدی‌شریف، رئیس هیات‌مدیره انجمن صنفی اسقاط خودرو، اگر سالانه ۴۰ هزار خودرو اسقاط شود (البته برآورد این است که نمی‌شود) ۶۰ سال زمان نیاز است تا خودروهای فرسوده از سطح کشور جمع‌آوری شوند؛ این در حالی است که ظرفیت اسقاط به‌طور سالانه ۷۰۰ هزار خودرو بوده اما به‌دلیل گرانی خودرو کسی اشتیاق به نوسازی وسیله نقلیه خود ندارد.

وی به صمت گفت: خودروهای فرسوده بنزینی نسبت به خودرو نو حدود ۲ برابر مصرف سوخت دارند. به‌طور میانگین هر خودرو در پیمایش ۱۰۰ کیلومتر ۴.۲ لیتر بنزین مصرف می‌کند و این رقم برای فرسوده‌ها ۸.۴ لیتر است. اگر با اسقاط فرسوده‌ها ۴.۲ لیتر صرفه‌جویی شود، روزانه حدود ۶۲ هزار تومان با قیمت بنزین ۳ هزار تومانی، ذخیره پولی خواهیم داشت. این عدد اگر ضربدر ۳۶۵ روز شود، ۲۲ میلیون تومان صرفه‌جویی سوخت به‌طور سالانه فقط در بخش خودروهای سواری برای کشور رقم خواهد خورد. زمان اجرای پروژه اگر ۵ ساله باشد، صرفه‌جویی ۱۱۰ میلیون تومان می‌شود. اینجاست که اسقاط خودرو فرسوده معنا پیدا می‌کند. اگر دولت این ۲۲ میلیون تومان را به‌عنوان گواهی صرفه‌جویی سوخت در اختیار فردی قرار دهد، به اضافه عدد ۱۷ میلیون تومان نرخ اسقاط خودرو، مشوقی خواهد بود که صاحب خودرو فرسوده به‌دنبال نوسازی وسیله نقلیه خود باشد.

همین آمار در حوزه کامیون‌های فرسوده گازوئیل‌سوز می‌گوید مصرف گازوئیل برای خودروهای فرسوده در پیمایش ۱۰۰ کیلومتر ۶۵ تا ۸۰ لیتر است، در حالی که این رقم در کامیون‌های نو بدون بار در هر ۱۰۰ کیلومتر ۱۸ لیتر و با بار حدود ۲۸ لیتر است. به‌طور میانگین، مصرف گازوئیل در کامیون‌ها ۲۳ لیتر در هر ۱۰۰ کیلومتر پیمایش می‌شود. تفاوت ۲۳ تا ۸۰ لیتر چقدر است؟ این اعداد نوسازی ناوگان حمل‌ونقل را توجیه‌پذیر نمی‌کند؟ یک کامیون نو، یک‌سوم خودرو فرسوده مصرف سوخت دارد؛ از این‌رو براساس محاسبات انجمن صنفی اسقاط خودرو اگر کامیون‌های کشور نوسازی شوند، صرفه‌جویی آن برابر است با ۱۴ ماه یارانه ۴۵ هزار تومانی برای کل ایران؛ بنابراین با نوسازی هم هوای پاک خواهیم داشت هم صرفه‌جویی سوخت.

از سوی دیگر براساس آمار پلیس راهنمایی و رانندگی حدود ۱۱ میلیون موتورسیکلت فرسوده در کشور تردد دارد. به‌طور میانگین، میزان سوخت این وسیله نقلیه ۳ لیتر در هر ۱۰۰ کیلومتر پیمایش است. این عدد برای موتورسیکلت فرسوده به ۵ لیتر در هر پیمایش می‌رسد که اگر آن را ضربدر ۱۱ میلیون موتورسیکلت فرسوده کنیم، تقریبا ۲۷.۵ میلیون لیتر مصرف موتورسیکلت‌های فرسوده در کشور می‌شود. اگر پول یک سال آن موردمحاسبه قرار گیرد به چه رقمی می‌رسیم؟ اگر این مبلغ به صاحب موتورسیکلت فرسوده برای نوسازی داده شود، آیا صاحب آن برای نوسازی اقدام نخواهد کرد؟

▣ تلفات جانی آلودگی هوا

کشتار در جاده‌ها ناشی از تصادفات در کنار مرگ افراد به‌دلیل آلودگی هوا عدد بزرگی خواهد بود. براساس برخی آمارها، سالانه حدود ۱۳ هزار نفر به‌دلیل آلودگی هوا جان خود را از دست می‌دهند. ۵ هزار نفر از این آمار مربوط به تهران است. اگر دیه یک انسان محاسبه شود، هزینه درمان او مورد محاسبه قرارگیرد، عدد قابل‌تاملی به‌دست می‌آید.

چرا پرونده خودروهای فرسوده سال‌به‌سال قطورتر می‌شود؟

اجازه واردات

براساس مصوبه مجلس شورای اسلامی قرار است امسال ۱۰ هزار کامیون، تریلی، تریلی یخچالدار و کشنده همچنین ۱۰ هزار اتوبوس برون‌شهری و درون‌شهر وارد کشور شود. اما آیا این تعداد، پاسخگوی نیاز فعلی کشور با ابربحرانی به‌نام آلودگی هوا خواهد بود؟ الهوردی دهقانی، عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی درباره تصمیمات قانونی واردات خودروهای جایگزین برای فرسوده‌ها به صمت گفت: ناوگان حمل‌ونقل کشور فرسوده و ناکارآمد است در حالی که در کشورهای صنعتی اگر خودرویی فرسوده باشد اجازه خدمات‌دهی ندارد و استانداردهای اروپایی برای حمل بار بسیار سختگیرانه اعمال است. بنابراین مجلس در بودجه امسال مجوز واردات حدود ۱۰ هزار خودرو سنگین اعم از کامیون و کشنده را داده و همچنین در کنار این موضوع، حمایت‌های لازم از داخلی‌سازی همین خودروها در کشور شده است. این نماینده خانه ملت در پاسخ به این پرسش که آیا واردات ۱۰ هزار خودرو، پاسخگوی این حجم از خودروهای فرسوده داخلی است یا خیر، عنوان کرد: این تعداد محدود در واقع مسکنی برای درد ناوگان فرسوده حمل‌ونقل بوده است. تعداد خودروهای موردنیاز بسیار قابل توجه است و تولید داخل پاسخگوی این نیاز نیست. متاسفانه برنامه مدون و منسجمی در حوزه صنعت خودرو داخلی وجود ندارد، اینکه براساس سند صنعتی، کجا هستیم تا در ادامه برای خروج خودروهای فرسوده برنامه‌ریزی کنیم. او افزود: همچنین اینکه چه شاخص‌هایی برای فرسودگی خودروها در نظر گرفته شده و این شاخص‌ها بر چه پایه و مبنایی است، اشکالات دیگر کار است. از سوی دیگر، پایش‌ها درست انجام نشده؛ بنابراین برنامه‌ها درست پیش نمی‌رود.

عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس شورای اسلامی با بیان اینکه دولت و وزارت صنعت، معدن و تجارت باید به‌طور شفاف برنامه‌های خود را برای نوسازی اعلام کنند، گفت: وزارت راه و شهرسازی نیز یکی دیگر از نهادهاست که نقش موثری در نوسازی حمل‌ونقل ناوگان باربری و مسافری بین‌شهری دارد. دهقانی ادامه داد: چالش دیگر این است که طرح نوسازی ناوگان حمل‌ونقل، یک متولی واحد که تصمیم بگیرد و سیاست‌گذاری کند، ندارد.

▣ کمک قانون‌گذار به طرح نوسازی

این عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس در پاسخ به پرسشی دیگر مبنی بر اینکه نمایندگان خانه ملت به‌عنوان قانون‌گذار در این‌باره چه کمکی می‌توانند داشته باشند، گفت: مجلس یک پایه طرح‌ها بوده و فقط می‌تواند تسهیلات قانونی فراهم کند و اگر در بخشی خلأ قانونی وجود داشته باشد، باید جبران مافات کند اما در کشور بیشتر در مسئله اجرا دچار چالش هستیم. او با بیان اینکه مجلس در کلیت موضوع خودرو بحث دارد، عنوان کرد: از یک سو دغدغه تولید داخل وجود دارد، اینکه واردات به بازار محصولات داخلی آسیبی وارد نکند و از سوی دیگر موضوع سلامت جامعه مطرح است که با آلودگی هوا تهدید می‌شود. این تناقض باید به‌نوعی مدیریت شود که اگر از حمایت صحبت می‌شود، خودروسازان برنامه مدون ارائه دهند و موضوع کیفیت و قیمت خودروها موجب نارضایتی عمومی نشود؛ یا واردات موضوع بیکاری نیروی انسانی داخلی را به همراه نداشته باشد. به‌طور قطع، مدیریت در چنین فضایی سخت است.

الهوردی دهقانی: مجلس فقط می‌تواند تسهیلات قانونی فراهم کند اما در کشور بیشتر در مرحله اجرا دچار چالش هستیم

تغییر الزامات واردات خودرو سنگین

در ادامه احمد کریمی، دبیر انجمن کامیونداران درباره واردات کامیون‌های دست‌دوم برای نوسازی ناوگان فرسوده حمل‌ونقل به صمت گفت: براساس طرح مجلس برای واردات این کامیون‌ها این الزام زیر ۳ سال ساخت به ۵ سال ساخت تغییر کرده و به این ترتیب، وارد کنندگان کامیون‌های کارکرده اجازه دارند خودروهایی با عمر ۵ سال ساخت هم وارد کنند. اما نکته مهم این است که سال‌ها موضوع نوسازی مطرح است اما به اجرای کامل نرسیده؛ بنابراین دولت نباید سنگ بزرگ بردارد. دولت‌های قبل این گونه عمل کرده و عنوان کردند تمام خودروهای بالای ۲۵ سال، فرسوده هستند. به این ترتیب، حجم انبوهی خودرو را شامل شد که دولت‌ها نتوانستند برنامه درستی برای نوسازی آنها داشته باشند.

▣ پلکانی نوسازی انجام شود

وی اضافه کرد: پیشنهاد می‌شود دولت سیزدهم برای نوسازی به شکل پلکانی عمل کند. به‌عنوان مثال، نخست خودروهای بالای ۵۰ سال ساخت را در دستور کار قرار دهد که تعداد آنها کمتر است. در ادامه برای تشویق افراد به نوسازی، زمان اعلام کند و در کنار آن تسهیلات و تخفیفات مناسب لحاظ شود. این تسهیلات ویژه ضروری است، زیرا به‌دلیل مشکلاتی مانند کرونا که در چند سال اخیر گریبانگیر حمل‌ونقل شد، دارندگان خودروهای فرسوده نتوانستند پس‌اندازی داشته باشند تا از این طرح استفاده کنند. برحسب محاسباتی که انجمن کامیونداران داشته‌اند، دولت از محل تفاوت سوخت مورد مصرف یک خودرو ۳ سال کارکرده تا خودرو فرسوده، حداقل ۳ و حداکثر ۴ سال به پول خود که در قالب تسهیلات پرداخت کرده، می‌رسد. علاوه‌بر اینکه از محل نوسازی سود هم می‌کند. او ادامه داد: سرمایه ناوگان حمل‌ونقل فرسوده همین خودروهای فرسوده است.

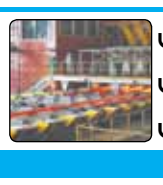
از سوی دیگر، تعداد ناوگان حمل‌ونقل فرسوده کشور بسیار زیاد است که دیوان عدالت اداری هم به نوعی سن فرسودگی را حذف و اعلام کرده، خودرو در صورتی که آزمون‌های معاینه فنی را بگذراند، اجازه فعالیت دارد، اما همه می‌دانیم بخشی از ناوگان فعلی در حال آسیب‌زدن به سلامت جامعه و اقتصاد به لحاظ آلایندگی و مصرف سوخت است.

▣ اعمال محدودیت در کنار تشویق‌ها

کریمی در ادامه سخنان خود تصریح کرد: پس از اجرای طرح نوسازی مثلا ناوگان بالای ۵۰ سال ساخت و پرداخت تسهیلات ویژه، گام بعدی تعیین زمان است که ممنوعیت تردد اعمال شود. یک اشکالی که در حوزه خودروهای فرسوده و غیرفرسوده وجود دارد این است که به هر دو خودرو مقداری سوخت تعلق می‌گیرد، در حالی که پس از اجرای کامل طرح با کمک‌هایی که دولت برای نوسازی داشته، می‌توان برای مصرف سوخت، این مقدار سوخت هم محدود شود. کریمی گفت: در ادامه این روند پلکانی می‌توان به سراغ سایر خودروها با عمر مثلا ۴۰ سال رفت. اگر این گونه عمل شود زودتر به نتیجه خواهیم رسید.

سخن پایانی

موضوع نوسازی ناوگان حمل‌ونقل کشور از سوی تولیدکنندگان این خودروها هم پیگیری شد، اینکه آمار تولید چقدر خواهد بود و تولیدکنندگان داخلی چقدر می‌توانند به نوسازی این خودروهای فرسوده کمک کنند اما در این‌باره با خبرنگار صمت همکاری نشد. تحریم سبب شد شرکای خارجی خودروسازان با آنها قطع همکاری کنند و قراردادهای بسته شده به‌نوعی منتفی شود. شرکت‌های خودروساز داخلی که پیش‌فروش کرده و بخشی از پول را هم دریافت کرده بودند ناچار به سوی جایگزین کردن مدل‌های اروپایی با برخی خودروهای چینی حرکت کرده‌اند. اما تا امروز این تعهدات صفر نشده و همچنان پس از گذشت بیش از ۳ سال برخی از خریداران، خودرو جایگزین را تحویل نگرفته‌اند. این شرایط نشان می‌دهد در حوزه نوسازی ناوگان حمل‌ونقل بار (کامیون) نمی‌توان امید زیادی به تولیدکنندگان داخلی داشت. اما اینکه در بحث واردات آیا پرونده قطور فرسوده‌ها مختومه می‌شود یا نه، قضاوت با شما.

افت ۳۰ درصدی انتشار آلاینده‌های کربنی فولادسازان

هشدار سهامداران رفتار هیجانی نداشته باشند

چراغی که به خانه رواست...

mine@smtnews.ir

توسعه و توانمندسازی، در اولویت برنامه‌های ایمیدرو قرار دارد

افزایش سرمایه بخش خصوصی در طرح‌های توسعه‌ای

عکس: آیدا فریدی

سرمایه‌گذاری در طرح‌های معدن و صنایع معدنی، علاوه بر ایجاد اشتغال، از یک سو توسعه مناطق کم‌برخوردار، تقویت زیرساخت‌های کشور و نیز کاهش وابستگی به درآمدهای نفتی را در پی دارد و از دیگر سو، با اجرای برنامه‌های آموزشی و همکاری با دانشگاه‌ها و مراکز علمی، سبب توانمند شدن بخش خصوصی خواهد شد. سازمان گسترش و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران در سال‌های اخیر ماموریت‌های جدیدی از جمله توسعه صنعت گوهرسنگ‌ها را برای توسعه بخش معدن و صنایع معدنی طراحی و اجرایی کرده است. ایمیدرو این اهداف را در قالب دو استراتژی کلان توسعه و توانمندسازی شکل می‌دهد که سرمایه‌گذاری و راه‌اندازی طرح‌ها، اکتشاف، فعال‌سازی معادن راکد، ایجاد تنوع در روش‌های تامین مالی، بومی‌سازی، تقویت جایگاه صندوق بیمه فعالیت‌های معدنی، توسعه برنامه‌های آموزشی و... ذیل استراتژی‌های فوق انجام می‌شود.

برنامه‌ریزی برای صادرات ۱۲ میلیارد دلاری صنایع معدنی

معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت از برنامه‌ریزی برای صادرات بیش از ۱۲ میلیارد دلار محصولات بخش معدن و صنایع معدنی در سال جاری خبر داد و گفت: برای افزایش ارزش افزوده در بخش معادن و صنایع معدنی، اجرای طرح‌های جامع صنایع فولاد، آلومینیوم، مس، طلا و زغال‌سنگ در ایمیدرو موردتوجه جدی قرار گرفته است.

به‌گفته وجیه‌اله جعفری اکنون ۳۸ درصد ارزش بازار بورس ایران متعلق به شرکت‌های بخش معدن و صنایع معدنی است.

رئیس هیات عال ایمیدرو خاطرنشان کرد: باتوجه به رشد ارزش افزوده در زنجیره صنایع مختلف، اکنون صادرات صنایع معدنی کشور به بیش از ۱۲ میلیارد دلار افزایش یافته است.

معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت خاطرنشان کرد: اکنون ۳۸ درصد ارزش بازار بورس ایران متعلق به شرکت‌های بخش معدن و صنایع معدنی است و ارزش افزوده این بخش در حدود ۷ سال گذشته نزدیک ۵۰ درصد رشد داشته است. وی ادامه داد: در حال حاضر در صنعت فولاد توسعه خوبی ایجاد شده، به‌طوری که در زنجیره فولاد هدف ما تولید ۵۵ میلیون تن محصول در سال ۱۴۰۴ است. جعفری اضافه‌کرد: اکنون در صنعت فولاد برای تولید ۴۴ میلیون تن محصول ظرفیت‌سازی شده، در حالی که میزان تولید محصولات فولادی کشور هم‌اکنون به بیش از ۳۰ میلیون تن افزایش یافته است. وی تاکید کرد: در سال گذشته توسعه صنایع بزرگ همراه با تامین آب و برق موردنیاز مورد توجه قرار گرفت که در صورت تحقق این مهم، در آینده با مشکل تامین آب و برق در این صنایع بزرگ مواجه نخواهیم بود. معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت با بیان اینکه تامین برق برای صنایع و مجموعه‌های معدنی، یکی از مهم‌ترین‌های زیرساختی صنایع کشور است، بیان کرد: در حوزه تامین برق موردنیاز شرکت‌های بزرگ برنامه‌ریزی‌هایی برای تولید ۱۲ هزار مگاوات برق توسط این صنایع از سال ۱۴۰۰ انجام و قراردادهای اولیه آن منعقد شده است.

جعفری همچنین به طرح‌های انتقال آب به مناطق صنعتی کشور اشاره کرد و گفت: به‌منظور تامین پایدار آب صنایع کشور، علاوه بر استفاده از پساب صنعتی و آب‌های ژرف، راه‌اندازی خط انتقال آب از خلیج‌فارس و دریای عمان به مناطق صنعتی در دست بررسی و اجراست.

وی به موضوع تامین مواد اولیه موردنیاز صنایع آلومینیوم کشور نیز اشاره کرد و گفت: ذخایر مواد اولیه دیگری جایگزین اکسید در کشور وجود دارد که با استحصال آنها به تولید پایدار آلومینیوم در کشور خواهیم رسید. معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت همچنین به عقد قراردادهای فرامرزی و دریافت پروانه بهره‌برداری از برخی معادن در خارج از کشور اشاره کرد.

جذب سرمایه خصوصی برای طرح‌های توسعه‌ای

مدیر برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی ایمیدرو نیز از جذب بیش از ۱۰ هزار میلیارد تومان سرمایه بخش خصوصی با راهبری ایمیدرو برای طرح‌های توسعه طی ۵ سال خبر داد. به گزارش روابط عمومی ایمیدرو، سمیه خلوصی که در نشست رئیس هیات عامل ایمیدرو با فعالان رسانه سخن می‌گفت، افزود: افزایش حضور بخش خصوصی در اقتصاد ملی راهبردی است که در سرمایه‌گذاری‌ها، موردتوجه ایمیدرو قرار دارد. مدیر برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی ایمیدرو همچنین عنوان کرد: در حوزه توسعه زیرساخت که در راستای بسترسازی حضور بخش خصوصی صورت می‌گیرد، احداث جاده دسترسی و خط انتقال برق برای بیش از ۵۶۰ معدن بخش خصوصی عملیاتی شده است. وی افزود: در سال ۹۹ برای ۱۹ معدن و سال ۱۴۰۰ برای ۴۸ معدن جاده دسترسی و خط انتقال برق احداث شد. مدیر برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی ایمیدرو عنوان کرد: ایجاد جاده دسترسی و خط انتقال برق برای ۱۲۰ معدن در سال جاری هدف‌گذاری شده است.

تکمیل طرح‌های نیمه‌تمام

مدیر برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی ایمیدرو گفت: طرح‌های اجرایی در سال ۱۴۰۰ با بیش از ۷۵۰ میلیون دلار سرمایه‌گذاری و با اشتغال مستقیم حدود ۲۱۸۸ نفر تکمیل شده است. خلوصی افزود: تکمیل ۱.۲۸ میلیارد دلار طرح در سال ۱۴۰۱ با اشتغالزایی مستقیم ۳۳۷۷ نفر نیز در دستور قرار دارد. وی با اشاره به برنامه جذب ۷.۲ میلیارد دلار سرمایه از بخش خصوصی طی سال ۹۵ تا سال ۱۴۰۳، گفت: تاکنون ۲.۵ میلیارد دلار از این رقم محقق شده است. مدیر برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی ایمیدرو اعلام کرد: سال گذشته ۲۳ فراخوان سرمایه‌گذاری در معدن و طرح انجام شده و ۱۵ سرمایه‌گذار انتخاب شده‌اند. خلوصی گفت: سرمایه صندوق بیمه فعالیت‌های معدنی از ۱۴۰ میلیارد تومان به ۵۰۰ میلیارد تومان در سال‌های اخیر افزایش یافت و برنامه افزایش آن به ۵۰۰۰ میلیارد تومان در سال ۱۴۰۱ در دستور کار ایمیدرو است. وی گفت: از ابتدای تاسیس ایمیدرو (سال ۸۱) ظرفیت تولید فلزات اساسی کشور افزایش قابل‌ملاحظه‌ای داشته است. خلوصی افزود: در همین دوره ظرفیت تولید فولاد ۵.۴ برابر (از ۸ میلیون به ۴۳.۵ میلیون تن)، کاتد مس ۲.۴ برابر (از ۱۹۰ هزار به ۴۵۰ هزار تن) و شمش آلومینیوم ۳.۵ برابر (از ۲۱۶ هزار به ۷۷۰ هزار تن) افزایش یافته است. مدیر برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی ایمیدرو درباره اقدامات انجام‌شده در حوزه اکتشاف، عنوان کرد: اکتشاف پهنه‌ها در فازهای شناسایی و پی‌جویی در استان‌های مختلف کشور با مساحت بیش از ۴۸۹ هزار کیلومتر مربع گستره کشور اجرا و ۹۶ درصد آن تکمیل شده است. وی افزود: طی ۱۰ سال گذشته یک میلیون و ۴۵۰ هزار متر حفاری اکتشافی انجام شده است. خلوصی گفت: مجموع هزینه کرد در حوزه اکتشاف افزون بر ۱۴۵۵ میلیارد تومان بوده است.

رشد ۱۶ درصدی صادرات

برنامه‌ریزی برای جذب سرمایه و اجرای برنامه‌های توسعه‌ای در حالی در دستور کار قرار دارد که براساس آمار ۸۶۶ میلیون دلار از تولیدات معدن و صنایع معدنی در فروردین صادر شده که این آمار حاکی از رشد ۱۶ درصدی صادرات این حوزه است. به گزارش ایمیدرو در حالی که تناژ صادرات در فروردین ۱۴۰۱ با کاهش ۱۴درصدی همراه شد، بیشترین ارزش صادرات به زنجیره فولاد اختصاص داشت؛ به‌طوری که صادرات این بخش از ۵۰۶ میلیون دلار عبور کرد. پس از آن، زنجیره مس با ارزش صادرات ۱۱۰ میلیون دلاری در جایگاه دوم قرار گرفت. رتبه بعدی صادرات به زنجیره آلومینیوم اختصاص یافت؛ به‌طوری که ارزش صادرات این حوزه به بیش از ۴۱ میلیون دلار رسید. از سوی دیگر، ارزش واردات بخش معدن و صنایع معدنی در فروردین به ۲۴۷ میلیون رسید. این رقم یک درصد بیشتر از رقم واردات مدت مشابه سال گذشته است؛ در حالی که تناژ واردات با کاهش ۲ درصدی مواجه شد.

در این مدت زنجیره فولاد با بیش از ۶۳ میلیون دلار بیشترین سهم از واردات را در اختیار گرفت. پس از آن زغال‌سنگ و کک با ۴۴ میلیون دلار، پودر آلومینا با ۳۸ میلیون دلار و انواع فرو با ۳۴ میلیون دلار در جایگاه بعدی واردات ایستادند.

مدیرعامل فولاد مبارکه در همایش بوم کسب‌وکار هلدینگ فولاد متیل مطرح کرد:

مراکز خدماتی، نقطه قوت فولادمبارکه هستند

استفاده حداکثری از ظرفیت‌ها اولویت شرکت‌ها باشد

همایش بوم کسب‌وکار هلدینگ فولاد متیل با حضور مدیرعامل، معاونان و مدیران فولادمبارکه، مدیرعامل و مدیران هلدینگ فولاد متیل در محل هتل المپیک تهران و با هدف تدوین مدل کسب‌وکار برای شرکت‌های زیرمجموعه هلدینگ فولاد متیل برگزار شد.

به گزارش روابط‌عمومی هلدینگ فولاد متیل، محمدیاسر طیب‌نیا، مدیرعامل فولاد مبارکه در همایش بوم کسب‌وکار هلدینگ فولاد متیل با تبریک سالروز آزادسازی خرمشهر گفت: رهبر معظم انقلاب گفته‌اند در آینده خرمشهرها در پیش است که جنس آن مانند میدان نظامی نیست، بلکه آبادانی به‌دنبال دارد و جنگی سخت‌تر است.

وی با تاکید بر اینکه فولادمبارکه در خط مقدم جبهه قرار دارد، ادامه داد: در خرمشهری که امروز در پیش داریم و اکنون رویاروی نظام است، نقش مجموعه‌هایی همچون فولاد مبارکه بسیار پررنگ بوده و اگر قرار است در این جنگ موفق باشیم نباید از نقش ایمان، سنت‌های الهی و امدادهای خداوند متعال غافل باشیم؛ حال اگر قرار است اتفاقی بزرگ در کشور رقم بخورد، باید مجموعه‌هایی مانند فولاد مبارکه پیشتاز باشند تا از ظرفیت‌های ایجادشده در آن برای رشد اقتصادی و ساخت‌وساز کشور استفاده شود که این امر مهم باید توسط فرزندان فولاد مبارکه انجام شود.

طیب‌نیا تصریح کرد: فولاد مبارکه در بخش‌های گوناگون ماموریت‌های ویژه‌ای دارد و روی شرکت‌های زیرمجموعه فولاد متیل حساب ویژه‌ای باز کرده است.

مدیرعامل فولاد مبارکه تصریح کرد: استفاده حداکثری از ظرفیت‌های موجود، توسعه سرمایه‌های انسانی و سرمایه‌گذاری در این بخش، به همراه آموزش و جذب نیروهای متخصص، می‌تواند منجر به رخ دادن اتفاقات بزرگ در کشور شود.

طیب‌نیا در ادامه به وظایف مراکز خدماتی اشاره کرد و افزود: مراکز خدماتی باید خدمات ویژه ارائه کنند که این امر با استفاده از سرمایه‌های انسانی محقق می‌شود. همچنین توسعه کمی، کیفی و مناسب، تمرکز بر نوآوری و فناوری‌های نوین، توجه به محیط‌زیست و حرکت به سمت صنعت سبز نیز باید در دستور کار قرار گیرد.

وی تصریح کرد: وجه تمایز و نقطه قوت فولادمبارکه، داشتن مراکز خدماتی است. در واقع این مراکز چشم و گوش فولادمبارکه هستند و از طریق آنها می‌توانیم سودآوری خود را تضمین کرده و به‌عنوان یک مرکز سودآوری به آنها نگاه کنیم. طیب‌نیا افزود: افزایش کیفیت خدمات به همراه قیمت مناسب‌تر برای محصول برای مصرف‌کننده نهایی می‌تواند منجر به افزایش سود فولاد مبارکه شود.

وی تاکید کرد: یکی از ماموریت‌های مراکز خدماتی، فروش مویرگی محصولات فولاد مبارکه است که در صورت تقویت آن، می‌توانیم از رقبای خود جلو بزنیم، البته نباید از تبدیل این مراکز به مراکز تخصصی غافل شد، بلکه باید به سمت نوآوری حرکت کرد.

وی تصریح کرد: یکی از راه‌های افزایش سود، توسعه محصولات مراکز خدماتی است. به این شکل که خدمات تخصصی به مصرف‌کننده ارائه شود و شما صرفا یک فروشنده باقی نمانید. همچنین لازم است شناسایی ظرفیت‌های استانی جهت سرمایه‌گذاری و فروش محصولات بیشتر توسط مراکز خدماتی انجام و ظرفیت‌های موجود شناسایی شود که این مورد توسط معماری سازمانی تدوین و عملیاتی می‌شود. همچنین باید برنامه‌ریزی بلندمدت برای مراکز خدماتی حداقل برای افق ۵ تا ۱۰ ساله آنها در پیش گرفته شود.

وی با بیان اینکه در دنیا بیشترین سرمایه‌گذاری و سودآوری در بخش خدمات است، افزود: هدف اول و اصلی این است که در مراکز خدماتی محصولات خود را با قیمت مناسب به دست مصرف‌کننده برسانیم.

طیب‌نیا افزود: استراتژی تعریف‌شده برای مراکز خدماتی این است که هرکدام از آنها در زمینه‌ای که مامور شده‌اند، به شکل حرفه‌ای و تخصصی ظاهر شوند و فعالیت خود را گسترش دهند. همچنین با الگوبرداری از فعالیت سایر مراکز به سمت توسعه حرکت کنند و حتی به سمت فعالیت‌های تولیدی بروند که البته این امر باید براساس معماری سازمانی و هدف‌گیری کل گروه مشخص شود.

برگزاری همایش بوم کسب‌وکار، فرصتی استثنایی

رضا حیدری، مدیرعامل و نایب‌رئیس هیات‌مدیره هلدینگ فولاد متیل نیز در همایش بوم کسب‌وکار این هلدینگ اظهار کرد: امیدواریم به‌عنوان تلاشگران عرصه تولید میراث‌داران خوبی برای انقلاب و جان برکفان باشیم.

وی افزود: با افتخار اعلام می‌کنم که دانش‌آموخته فولاد مبارکه هستم و خوشبختانه هم‌اکنون ارتباطات موثری میان فولاد متیل و فولاد مبارکه در مدت مدیریت من ایجادشده است.

البته باید توجه داشته باشیم که ما جزئی از فولادمبارکه هستیم و حق داریم از فرصت‌های موجود در این شرکت استفاده کنیم و در مقابل فولادمبارکه نیز از ظرفیت‌های فولاد متیل در جهت تحقق اهداف تعریف‌شده خود بهره ببرد.

حیدری در ادامه با اشاره به اهمیت برگزاری همایش بوم کسب‌وکار، تصریح کرد: برگزاری این همایش یک فرصت استثنایی است تا نقش هلدینگ فولاد متیل را به‌عنوان یکی از مراکز خدماتی در حوزه کسب‌وکار و استراتژی فولاد مبارکه تثبیت کند.

مدیرعامل هلدینگ فولاد متیل ادامه داد: این هلدینگ در راستای شفاف‌سازی فعالیت‌های خود، اقدامات جدی انجام داده که یکی از آنها پیاده‌سازی نظام یکپارچه اطلاعاتی است.

وی افزود: پیاده‌سازی نظام بازاریابی موثر و تعیین قیمت در فولاد متیل، یکی دیگر از اقدامات انجام‌شده در هلدینگ فولاد متیل است.

حیدری یکی از فعالیت‌های جدید فولاد متیل در ۲ سال گذشته را تامین مواد اولیه اعلام کرد و گفت: امروز موفق‌ترین مدل و چارچوب سازمانی که توانسته از ظرفیت معادن کوچک برای فولاد مبارکه استفاده کند، در فولاد متیل اجرایی شده است.

وی معتقد است، اگر شفافیت در عملکرد سازمان‌ها وجود نداشته باشد، خسارت‌های بزرگی به همراه خواهد آورد و از این‌رو ایجاد شفافیت در خرید و تامین مواد در فولاد متیل در پیش گرفته شده است.

مدیرعامل فولاد متیل ادامه داد: در زمینه ایجاد توسعه برای فولاد مبارکه یک فرصت استثنایی به‌وجود آمده که فولاد متیل باید از آن استفاده کند.

به‌گفته مدیرعامل هلدینگ فولاد متیل سرعت در توسعه بسیار مهم و اساسی است. درواقع ایجاد توسعه در راستای کسب‌وکار فولادمبارکه نیز در فولاد متیل به جهت اجرازی سیاست‌ها و زنجیره فولاد در دستور کار قرار گرفته است.

حیدری ادامه داد: هلدینگ فولاد متیل در چندین استان ویژه مراکز و مدیران توانمندی را داراست که باید بتوانند با تحلیل محیطی، ظرفیت منطقه را درک کرده و براساس آن در ۳ ماه آینده برنامه توسعه خود را به ما ارائه کنند.

مدیرعامل فولاد متیل با اشاره به اینکه قرار است پروژه معماری سازمانی ماموریت همه ارکان فولاد مبارکه را در افق ۱۴۱۰ تعیین کند که ما نیز خود را متعهد به اجرای آن می‌دانیم و می‌توانیم ظرفیت‌های خود را به فولاد مبارکه نشان دهیم.

گفتنی است در همایش بوم کسب‌وکار که به مدت ۲ روز (۳ و ۴ خرداد) در هتل المپیک تهران برگزار شد، موضوعات گوناگونی در زمینه کسب‌وکار همچون معماری کسب‌وکار و استراتژی گروه فولاد مبارکه اصفهان، مطرح و در پایان، مدل‌های کسب‌وکار شرکت‌های هلدینگ فولاد متیل توسط مدیران مراکز ارائه شد.

خبر

تقدیر از فولاد مبارکه در نخستین رویداد خصوصی‌سازی

شرکت فولاد مبارکه در نخستین رویداد بین‌المللی خصوصی‌سازی در اقتصاد ایران مورد تقدیر قرار گرفت. به گزارش ایراسین، در نخستین رویداد بین‌المللی خصوصی‌سازی در اقتصاد ایران، حسین قربانزاده، دبیر رویداد و رئیس کل سازمان خصوصی‌سازی به پاس حضور و فعالیت شرکت فولاد مبارکه، با اهدای تندیس و لوح تقدیر از این شرکت تجلیل کرد. در لوح تقدیر از شرکت فولاد مبارکه آمده است: «تحقق اهداف سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون گذاری از منظر واگذاری مدیریت و مالکیت سهام و بنگاه‌های دولتی و رفع چالش‌های پیرامون آن مستلزم شکل گیری نظام گفت‌وگو میان سیاست گذاران، منتقدان، ذی‌نفعان و مجریان امر خصوصی‌سازی است، از این رو برگزاری نخستین رویداد بین‌المللی خصوصی‌سازی در اقتصاد ایران، فرصتی مناسب برای همفکری و مفاهمه در موضوع واگذاری بنگاه‌ها و مروری واقع گرایانه بر عملکرد سازمان خصوصی‌سازی طی ۲ دهه گذشته را فراهم می‌سازد. اکنون که به لطف خداوند منان، نخستین رویداد بین‌المللی خصوصی‌سازی در اقتصاد ایران با حضور سران قوا، مقامات ارشد کشور، کارشناسان و فعالان اقتصادی با موفقیت برگزار شد، بدین وسیله از حضور و مشارکت آن شرکت در این رویداد ملی قدردانی می‌کند. امید است با بهره‌گیری از تجارب این رویداد و مشارکت بیشتر بخش خصوصی و تعاونی، زمینه رشد و توسعه کشور فراهم شود». لازم به ذکر است، شرکت «فولاد مبارکه» علاوه بر حضور در نخستین رویداد خصوصی‌سازی اقتصاد ایران، با برپایی غرفه‌ای در نمایشگاه جانبی این رویداد، به معرفی توانمندی‌ها و دستاوردهای اقتصادی خود پرداخت. رئیس مجلس شورای اسلامی نیز روز گذشته ضمن حضور در نخستین رویداد بین‌المللی خصوصی‌سازی اقتصاد ایران، از غرفه شرکت فولاد مبارکه در نمایشگاه جانبی این رویداد بازدید کرد و با حاضران در غرفه به گفت‌وگو پرداخت.

میزان انتشار آلاینده‌های کربنی صنعت فولاد بررسی شد

کاهش انتشار آلاینده‌های کربنی فولادسازان

گروه معدن
editor@smtnews.ir

طبق گزارش جدید وودمکنزی، میزان انتشار آلاینده‌های کربنی صنایع فولادی دنیا تا سال ۲۰۵۰، کاهشی ۳۰ درصدی نسبت به سال ۲۰۲۱ خواهد داشت. افزایش سهم کوره‌های قوس‌الکتریکی در تولید فولاد و استفاده از آهن‌اسفنجی احیاشده با هیدروژن، این کاهش انتشار آلاینده‌های کربنی را در نیمه قرن محقق می‌کند. به‌گزارش اکوایران، فولادسازی یکی از آلاینده‌ترین صنایع دنیا در زمینه انتشار آلاینده‌های کربنی تلقی می‌شود؛ توجه دنیا به کاهش انتشار آلاینده‌های کربنی باعث شده تا این صنعت نیز درصدد تغییر به‌سمت کاهش انتشار آلاینده‌ها برآید.

عکس: صمت

انتظار می‌رود چین در کاهش مطلق انتشار گازهای گلخانه‌ای پیشرو باشد. وود مکنزی تخمین می‌زند که انتشار گازهای گلخانه‌ای چین بین سال‌های ۲۰۲۱ تا ۲۰۵۰ به نصف خواهد رسید

مهم شدن هدف کربن صفر باعث شده تا تولید فولاد سبز در دنیا مورد توجه قرار گیرد و اهداف فولاد سبز چشم‌انداز عرضه را تغییر دهد. در شرایط کنونی فولادسازان از سوی ذی‌نفعان تحت‌فشار قرار دارند تا از میزان انتشار آلاینده‌های کربنی در مسیر تولید خود بکاهند.

کوره‌های قوس جایگزین کوره‌های بلند می‌شوند

تولید فولاد براساس کوره قوس‌الکتریکی نسبت به تولید فولاد با کوره‌های بلند به کاهش قابل‌ملاحظه‌ای از میزان انتشار آلاینده‌های کربنی می‌کاهد. همین موضوع باعث شده تا ظرف سال‌های اخیر بر سهم تولید فولاد با کوره‌های قوس‌الکتریکی و براساس تمرکز بر استفاده از قراضه افزایش داشته باشد. برآورد می‌شود که میزان تولید فولاد در دنیا به روش کوره بلند تا ۲۰۵۰ به‌شکل سالانه ۰.۵ درصد کاهش یابد، در عین حال، برآورد می‌شود که سالانه ۲.۳ درصد بر میزان تولید فولاد به روش کوره قوس‌الکتریکی افزوده شود.

مالان وو، مدیر تحقیقات وودمکنزی گفت: تا سال ۲۰۵۰، کوره‌های قوس‌الکتریکی ۴۸ درصد فناوری تولید فولاد را به خود اختصاص خواهند داد، این در حالی است که کوره‌های قوس در سال ۲۰۲۱، حدود ۳۰ درصد ظرفیت جهانی را در اختیار دارند. تمرکز فولادسازان بر تولید به روش کوره‌های قوس‌الکتریکی، استفاده از هیدروژن برای احیا آهن و تولید آهن‌اسفنجی، افزایش استفاده از قراضه و استفاده از فرآیندهایی که به جذب کربن کمک می‌کنند، باعث می‌شود که میزان انتشار آلاینده‌های کربنی صنعت فولاد تا اواسط قرن، حدود ۳۰ درصد نسبت به میزان فعلی کاهش داشته باشد. در میان روش‌های فعلی، فولادسازی با کوره‌های قوس‌الکتریکی، کمترین میزان انتشار آلایندگی را دارد. البته توسعه کوره‌های قوس باعث می‌شود که تقاضا برای قراضه‌های فلزی نیز افزایش پیدا کند، در عین حال توسعه فولادسازی با کوره‌های قوس نیاز به آهن‌اسفنجی را نیز افزایش داده و بنابراین باید منتظر توسعه واحدهای احیا آهن باشیم. در حال حاضر بخش عمده واحدهای احیا فعال در دنیا بر مبنای گاز اکسیژن فعالیت دارند و استفاده از گاز هیدروژن باعث کاهش انتشار آلاینده‌های کربنی در این مسیر می‌شود. پیش‌بینی می‌شود که صنعت فولاد، استفاده از هیدروژن در احیا آهن را از سال ۲۰۲۷ در مقیاس صنعتی آغاز کند و اتحادیه اروپا پیشتاز آن باشد. تولید فولاد مبتنی بر هیدروژن در نهایت ۱۰ درصد از کل تولید فولاد یا ۲۳۲ میلیون تن (میلیون تن) تا سال ۲۰۵۰ را به خود اختصاص خواهد داد. همچنین وود مکنزی پیش‌بینی می‌کند که ۴۰ درصد فولاد تولیدشده در جهان تا سال ۲۰۵۰ براساس آهن‌اسفنجی باشد.

چینی‌ها پیشرو در کاهش انتشار آلاینده‌های کربنی

وود مکنزی معتقد است کاهش ۳۰ درصدی انتشار کربن تا سال ۲۰۵۰ باعث افت ۵ درصدی انتشار گازهای گلخانه‌ای می‌شود. انتشار گاز از کوره‌های بلند پیچیده است و جدا کردن کربن از آنها چالش‌برانگیز است. با این وجود، ما فرض می‌کنیم که پیشرفت‌های تکنولوژیکی و کارآیی‌های انبوه باعث می‌شود که نرخ جذب کربن از کوره‌های بلند به حدود ۲۰ تا ۲۵ درصد در اقتصادهای پیشرفته مانند ایالات‌متحده و اتحادیه اروپا برسد. در عین حال، نرخ جذب را نیز می‌توان با افزایش اتکا به فناوری‌هایی مانند HIsarna و Corex بهبود بخشید. این کار جداسازی کربن از سایر ناخالصی‌ها را آسان‌تر می‌کند. با این حال، این فناوری‌ها هنوز قابلیت تجاری خود را ثابت نکرده‌اند. انتظار می‌رود، چین در کاهش مطلق انتشار گازهای گلخانه‌ای پیشرو باشد. وود مکنزی تخمین می‌زند که انتشار گازهای گلخانه‌ای چین بین سال‌های ۲۰۲۱ تا ۲۰۵۰ به نصف خواهد رسید و بخش عمده‌ای از کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای ناشی از کاهش تولید فولاد خواهد بود.

حرکت خلاف جهت کشورهای توسعه یافته و درحال توسعه

اقتصادهای بالغی مانند ژاپن، کره، تایوان، اتحادیه اروپا، بریتانیا و ایالات‌متحده باید کارهای بیشتری برای مهار انتشار گازهای گلخانه‌ای انجام دهند؛ سهم این کشورها در تولید آلاینده‌های کربنی کمتر از سهم کشورهای در حال توسعه است و بنابراین کشورهای توسعه‌یافته برای افزایش سهم خود در کاهش انتشار آلاینده‌های کربنی باید تلاش بیشتری داشته باشند.

این اقتصادها با حفظ یا افزایش تولید فولاد خود، انتشار گازهای گلخانه‌ای را نزدیک به ۵۰ درصد نسبت به سطح فعلی کاهش خواهند داد.

سخن پایانی

در حالت کلی پیش‌بینی می‌شود که بر میزان انتشار آلاینده‌های کربنی از سوی هند و سایر کشورهای آسیای جنوب‌شرقی به‌استثنا چین افزوده شود. احتمال دارد که این کشورها بر تولید فولاد به روش کوره بلند اضافه کنند که این موضوع باعث می‌شود میزان انتشار کربن رشدی ۲ برابری داشته باشد. در عین حال، انتظار می‌رود در نیمه دوم قرن بیستم، کشورهای این منطقه به‌فکر کاهش انتشار آلاینده‌های کربنی بروند و مسیر سایر نقاط دنیا را پیش بگیرند.

در جلسه هم‌اندیشی مدیران فولاد خوزستان با حضور معاون رئیس‌جمهوری مطرح شد

تمرکز طرح‌های توسعه فولاد در خوزستان

مدیرعامل شرکت فولاد خوزستان در جلسه هم‌اندیشی مدیران شرکت‌های فولادی استان خوزستان که با حضور محسن رضایی معاون اقتصادی رئیس‌جمهور برگزار شد، مهم‌ترین چالش‌های این صنعت را تشریح کرد.

به گزارش خبرنگار روابط عمومی فولادخوزستان، جلسه هم‌اندیشی مدیران شرکت‌های فولادی استان خوزستان با حضور محسن رضایی معاون اقتصادی رئیس‌جمهور، رضا فتوحی معاون اقتصادی استاندار خوزستان، امیرحسین نظری رئیس سازمان صمت خوزستان، رضا طاهری رئیس هیات‌مدیره، امین ابراهیمی مدیرعامل و جمعی مدیران عامل شرکت‌های فولادی استان و مسئولان شرکت فولاد خوزستان برگزار شد. در نشست یاد شده، به مشکلات، نقاط قوت و قابل بهبود صنعت فولاد در استان خوزستان پرداخته شد.

مدیرعامل شرکت فولاد خوزستان گفت: صنعت فولاد به عنوان یک صنعت پیشران در جمهوری اسلامی ایران است. در دنیا در سال ۲۰۲۰ چین با تولید یک هزار و ۵۳ میلیون تن با سهم ۶۰ درصدی رتبه اول تولید فولاد را داشته و ایران با تولید نزدیک به ۲۹ میلیون تُن، سهم ۲ دهم درصدی نسبت به صنعت فولاد در دنیا را داشته است.

وی ادامه داد: جایگاه ایران به برکت انقلاب اسلامی از ۱/۸ میلیون تُن در قبل از انقلاب به عدد نزدیک به ۲۹ میلیون تن رسیده و در حال حاضر ظرفیت تولید میانی در کشور بالغ بر ۴۰ میلیون تن است که به واسطه این ظرفیت، کشور ایران رتبه دهم تولیدکننده فولاد در دنیا را داراست.

ابراهیمی با مقایسه روند تولید فولاد ایران با تولید فولاد جهان افزود: در ۱۰ سال گذشته وضعیت رشد فولاد در دنیا عدد معادل ۲ درصد بوده، در حالی که در ایران یک رشد ۱۰ درصدی را داشته و این نشان می‌دهد که اقدامات خیلی خوبی را در این حوزه برای ایجاد ظرفیت ایجاد شده است.

وی بیان داشت: در مجموع ۴۰ میلیون تن ظرفیت قابل تولید در کشور برای صنعت فولاد در افق ۱۴۰۴ تعریف شده و قرار است ظرفیت تولید به ۵۵ میلیون تن برسد که با توجه به پیش‌بینی جمعیت ۹۰ میلیونی در سال ۱۴۰۴ و مصرف سرانه ۴۰۰ کیلوگرم به ازای هر نفر، پیش‌بینی می‌شود ۳۶ میلیون تن از این ۵۵ میلیون تن در داخل کشور استفاده شود و مابقی آن که حدود ۲۰ میلیون تن است برای مبحث صادرات استفاده شود، که این امر نزدیک به ۱۰ میلیارد یورو ارزآوری برای کشور را به دنبال خواهد داشت.

وی با اشاره به محل‌های اجرای طرح‌های توسعه ای برای صنعت فولاد تصریح کرد: اجرای طرح‌های توسعه فولاد در ناحیه جنوبی کشور و نزدیک به آب‌های آزاد پیشنهاد شده و به سبب مزیتی که این مناطق برای تولیدات و صادرات بیشتر دارند مورد توجه قرار دارند و تاکید نیز بر این است که توسعه فولاد باید دریا محور باشد نه کویر محور.

ابراهیمی گریزی به وضعیت عرضه و تقاضا در افق ۱۴۰۴ داشت و گفت: یکی از چالش‌هایی که در صنعت فولاد مطرح شده است، فاصله بین عرضه و تقاضاست. از سال ۱۴۰۰ تا ۱۴۰۴ ظرفیت نصب شده فولاد از ۴۵ تا ۵۵ میلیون تن پیش بینی می‌شود و بر اساس طرح‌های توسعه و اقداماتی که انجام خواهد شد ما تقریبا دو برابر نیاز کشور را در صنعت فولاد تا سال ۱۴۰۴ تولید خواهیم کرد.

وی افزود: در سال ۱۴۰۰ نزدیک به ۴ میلیارد و هفتصد و پنجاه میلیون دلار در صنعت فولاد ارزآوری داشتیم. مجموعه فولاد خوزستان به واسطه موقعیت استراتژیکی که در استان خوزستان دارد توانسته ۱/۴ میلیارد دلار از این ارزآوری را به خود اختصاص دهد که نزدیک به ۳ درصد کل ارزآوری کشور محسوب می‌شود.

ابراهیمی بیان کرد: در استان خوزستان و مجموعه فولاد خوزستان نیروهای متخصص و ماهری وجود دارند، دسترسی بسیار خوبی به منابع انرژی در استان وجود دارد و نسبت به سایر استان‌ها دسترسی مناسب‌تری به آب‌ها داریم. علاوه بر آن ۱۸۰۰ کیلومتر مرز آبی و مرزهای خاکی در همجواری با کشورهای مثل عراق برای بحث صادراتی وجود دارد.

وی اظهار داشت: متاسفانه در سال‌های گذشته طرح‌های توسعه‌ای که در صنعت فولاد عمدتا اتفاق افتاده به این صورت بوده که شرکت‌های معدنی به جای اینکه به کارهای اکتشافی بپردازند، به تولید فولاد روی آورده‌اند، در حالی که طرح‌های توسعه باید در استان خوزستان متمرکز شود، ولی استان‌های معدنی مثل کرمان، خراسان و... که باید بحث‌های اکتشافی را دنبال کنند به این صنعت روی آورده‌اند.

ابراهیمی چهار چالش عمده صنعت فولاد را سنگ آهن، عدم توازن زنجیره، بحث برق و گاز و عوارض سنگین صادراتی و مباحث حمل‌ونقل دانست و گفت: ما نزدیک ۱۶۷میلیون تن سنگ معدن نیاز داریم که بر اساس طرح‌های موجود در کشور و طرح‌های فعال و طرح‌های جاری نزدیک به ۳۲ میلیون تُن کسری داریم تا بخواهیم به این هدف برسیم.

وی افزود: ما اگر بخواهیم افق ۱۴۰۴ را ببینیم ۹۳۶۷ مگاوات برق نیاز داریم. ما آنچه در صنعت فولاد به عنوان برق مصرف می‌کنیم ۹/۶درصد مصرف برق در کشور است. به عبارتی تقریبا ۱۰ درصد؛ ولی بیشتر این خاموشی‌ها و بیشترین توقفات را در صنعت فولاد مشاهده می‌کنیم. در سال گذشته معادل ۶ میلیارد دلار فرصت به واسطه قطع برق در صنعت فولاد را از دست دادیم. قطع برق در این صنعت کاهش تولید را به دنبال خواهد داشت و واقعا یک چالش بسیار جدی است و متاسفانه اولین جایی که برق را قطع می‌کنند صنعت فولاد است.

ابراهیمی درخصوص چالش انرژی گاز نیز گفت: میزان میانگین رشد سالیانه تولید گاز طی ۱۰ سال گذشته معادل میانگین رشد مصرف بوده و تقریبا ۸/۳ درصد است. در صنعت فولاد، گاز نقش خوراک را دارد و نه نقش سوخت؛ نقشی که کنار دست صنعت تولید است.

مزیت رقابتی کشور برای تولید فولاد به روش کوره‌های احیا به واسطه داشتن منابع غنی گاز است، در حال حاضر این مزیت تبدیل به یک چالش بزرگ برای این صنعت شده و عمدتا صحبت می‌شود که صنعت فولاد گاز زیاد مصرف می‌کند.

وی چالش بعدی در صنعت فولاد را بحث آب دانست و افزود: میزان مصرف آب در صنعت فولاد ۰/۲ درصد کل کشور است. وضعیت مصرف در حال حاضر حدود ۲۵۵ میلیون متر مکعب آب مصرفی می‌باشد که پیش‌بینی می‌شود تا افق ۱۴۰۴ یک رشد ۱/۱ درصد مصرفی را داشته باشیم.

ابراهیمی تصریح کرد: در حوزه حمل‌ونقل هم در حال حاضر از لحاظ وضعیت جاده‌ای تا افق ۱۴۰۴ مشکلی نداریم ولی حمل‌ونقل ریلی ما با توجه به افزایش قیمت در حوزه حمل‌ونقل باعث شده که قیمت‌های تمام شده ما بین ۵ تا ۱۰ درصد افزایش پیدا کند.

مدیرعامل شرکت فولاد خوزستان در پایان گفت: استفاده از مزیت‌های استان خوزستان برای طرح‌های توسعه، ایجاد شرکت‌های اکتشافی و زیرساخت، کمک به ادغام مجموعه‌های فولادی در راستای یکپارچه‌سازی زنجیره ارزش، مدیریت بهتر در کشور به واسطه نهادهای دولتی و کاهش محدودیت‌ها و عوارض صادراتی، پیشنهاداتی است که امیدواریم جهت رفع مشکلات صنعت فولاد پیگیری و دنبال شوند.

ضرورت توسعه بازار فولاد

درآمد شرکت ایریسا نسبت به سال ۹۹ از رشد کمابیش ۱۰۰ درصدی برخوردار بوده است. امیدواریم خدمات ایریسا به همه شرکت‌های فولادی تسری پیدا کند و به مرجعی در حوزه سیستم‌ها و اتوماسیون شرکت‌های فولادی تبدیل شود.

به‌گزارش ایراسین، مرتضی شبانی، مدیر امور مجامع و ارزیابی شرکت‌های شرکت فولاد مبارکه در حاشیه برگزاری مجمع عمومی عادی سالانه شرکت بین‌المللی سیستم‌ها و اتوماسیون ایریسا اظهار کرد: ایریسا به‌عنوان شرکت نگهدارنده و توسعه‌دهنده سیستم‌های اطلاعاتی فولاد مبارکه نقش مهمی در پشتیبانی تولید دارد.

وی افزود: در دوره مدیرعامل جدید این شرکت، شاهد تحولات مثبتی در این شرکت بودیم. درآمد شرکت نسبت به سال ۹۹ از رشد کمابیش ۱۰۰ درصدی برخوردار بوده است.

امیدواریم خدماتی که این شرکت به گروه فولاد مبارکه ارائه می‌دهد به همه شرکت‌های فولادی تسری پیدا کند و به شرکتی محوری و اصلی در حوزه سیستم‌ها و اتوماسیون شرکت‌های فولادی تبدیل شود.

مدیر امور مجامع و ارزیابی شرکت‌های شرکت فولاد مبارکه خاطرنشان کرد: البته رفع نیازهای شرکت فولاد مبارکه و گروه در اولویت قرار دارد که این شرکت باید به آن توجه کند. در کنار این مسئله، ایریسا باید بتواند سهم بازار خود را گسترش دهد.

کاهش واردات بیلت به چین

واردات بیلت به چین در آوریل افت شدید ۵۷ درصدی نسبت به ماه قبل داشته و به ۳۱۰ هزار تن رسید. عمان همچنان بزرگ‌ترین صادرکننده بیلت به چین بود و بعد از آن روسیه قرار داشت. ایران هم رتبه سوم را از آن خود کرد. واردات از عمان با افت ۵۷ درصدی به ۱۲۰ هزار تن رسید. واردات از روسیه و ایران نیز به‌ترتیب افت ۵۳ و ۵۸ درصدی داشته و ۸ هزار و ۵ هزار تن ثبت شد.

به‌گزارش فولاد ایران، علت اصلی افت واردات بیلت، کاهش تولید فولاد، محدودیت تقاضا و ترجیح بیلت داخلی به وارداتی بود. اوج‌گیری شیوع کرونا و قرنطینه‌ها نیز خرید بیلت را کاهش داد.

قابل ذکر است، بین ژانویه تا آوریل نیز واردات بیلت به چین ۲.۲۸ میلیون تن ثبت شد که افت ۱۶ درصدی در مقایسه با مدت مشابه سال قبل داشت.

با ما سبک زندگی اقتصادی را گسترش دهید
www.Gostaresh.news

تعامل با جهان، شاه‌کلید توسعه صادرات

بنگاه اقتصادی آینده بر مدار متاورس

فرصت جذب سرمایه از کشورهای عربی

انجام تجارت خارجی با ارز دیجیتال در هاله‌ای از ابهام قرار دارد

کاهش فشار تحریم‌ها با ارز دیجیتال

بهره‌گیری از ظرفیت ابزارهای جدید مانند رمزارزها در توسعه صادرات غیرنفتی به‌ویـژه برای مقابله با محدودیت‌های ناشـی از تحریم، موضوعی اسـت که چندی است در دستور کار متولیان امر قرار گرفته است. به‌اعتقاد فعالان اقتصادی رمزارز می‌تواند در راسـتای تسهیل تجارت مورد اسـتفاده قرار گیرد. براساس آیین‌نامه تدوین‌شـده برای اسـتفاده از رمزارزها در تجارت، قرار است رمزارز در چند گام و به‌صورت آزمایشـی در تجارت بین‌الملل به‌کار گرفته شود. به گزارش اکوایران در حوزه واردات در گام اول قرار است کسانی که خودشان به‌صورت قانونی استخراج رمـزارز انجام داده‌اند بتوانند با اسـتفاده از «رمزارز اسـتخراجی خـود» اقدام به واردات کننـد، امـا هنوز خبر رسـمی از اجرایی شـدن طرح‌های عنوان شـده در راستای بکارگیری رمزارز در فعالیت‌های تجاری، به گوش نمی‌رسد.

به‌دلیـل محدودیت‌هـای حاکمیتـی نمی‌تـوان در حـوزه رایزنان بازرگانی از بخش خصوصی استفاده کرد، اما سازمان توسعه تجارت سعی بر افزایش دایره رایزنان بازرگانی دارد

انتقال اعتبار با ارز دیجیتال

رئیـس کل سـازمان توسـعه تجارت در ابتدای زمسـتان سـال گذشـته خبر از عملیاتی شدن طرح استفاده از ارزهای دیجیتـال در تجـارت خارجی تا حدود یک مـاه بعد را وعده داده بـود کـه هنوز هم خبری رسـمی از اجرایی شـدن این طرح منتشـر نشده اسـت. به گزارش مهر علیرضا پیمان‌پاک در این باره اظهار کرده بود: بیش از ۱۵ جلسـه کارشناسـی با نمایندگان بانک مرکزی داشـته‌ایم. اکنون در حال رسـیدن بـه جمع‌بندی بـا بانک مرکزی بر سـر موضوع اسـتفاده از رمزارزهـا به‌عنوان یک کالا و عامـل انتقال اعتبار در تجارت بین‌الملل هسـتیم. سـازکارهای این طرح پیاده‌سازی شده و طی هفته‌های اخیر عملیاتی می‌شـود. وی تصریح کرده بود: می‌توانیـم در ازای محصول صادراتـی، رمزارز دریافت کنیم. بـا اسـتفاده از بلاک‌چیـن و قراردادهای هوشـمند می‌توان رمزارزهای متداول و رایج جهانی را دریافت و در قالب همین بسـترها می‌توان آنهـا را به واردکننده منتقـل کرد. به‌جای گرفتن ارز و اسـتفاده از صرافی‌ها، می‌توان انتقال اعتبار را از طریق این سامانه‌ها انجام داد.

■ ثبت‌سفارش در سامانه جامع تجارت

پیمان‌پاک در پاسـخ به این پرسش که آیا منشأ این اعتبار باید ارزهای دیجیتال مجاز باشد یا خیر؟ گفته بود: توافقی که در داخل صورت گرفته و باز هم روی آن کار خواهیم کرد، این است که می‌توان از رمزارزهای مجازی که در کشور استخراج می‌شـوند، در فرآیند واردات استفاده کرد. با بانک مرکزی به توافق رسـیده‌ایم و اکنون در حال پیاده‌سـازی این بستر در سامانه جامع تجارت هستیم و درگاه‌هایی برای آن راه‌اندازی خواهد شد. پیمان‌پاک ادامه داد: در این طرح کاربر با استفاده از سامانه جامع تجارت، ثبت‌سفارش کرده و در سفارش خود ذکر می‌کند که اعتبار از محل رمزارز استخراج‌شـده اسـت. سپس می‌توان رمزارز را در قالبی که قابل‌رصد است، به طرف خارجی انتقال داد و کالا را دریافت کرد. در زمینه دریافت پول و انتقال آن به واردکننده در حال برنامه‌ریزی هسـتیم و فکر می‌کنم تا ۲ یا ۳ هفته آینده قابل‌اجرا باشد و واردکنندگان و صادرکنندگان بتوانند از آن استفاده کنند.

■ دردسرهای کاهش ارزش پول ملی

پیمان‌پاک همچنین درباره ابعاد عملکرد کارگروه مشترک ارزی گفت: کارگروه مشـترک ارزی بانـک مرکزی و وزارت صنعت، معدن و تجارت تشـکیل شـده اما اگر سیاست‌های ارزی با سیاسـت‌های تجاری هماهنگ نباشـد، سیاست‌های تدوین‌شده منجر به کاهش صادرات و افزایش نرخ ارز می‌شود، زیـرا برای تولیـد و ایجاد ارز محدودیت ایجـاد می‌کند. وی با بیـان اینکه در سـال‌های ۹۷ تا ۱۴۰۰ نتوانسـتیم از کاهش ارزش پولی ملی در جهت توسعه صادرات بهـره بگیریم، گفت: تعمیم واردات در مقابل صادرات به همه کالاهای مجاز مصوب شـده، اما می‌خواهیـم واردات در برابر صادرات را نظام‌منـد کنیـم تا گروه‌هایی که برمبنـای ارز آزاد کالای صادراتـی تولید می‌کنند برای عرضـه ارز حاصل از صادرات خود، مجبور به حضور در نیما و فروش ارز با نرخی ۱۵ درصد کمتر از ارز آزاد نباشـند. وی ادامه داد: در حوزه رمزارزها نیز مذاکرات لازم انجام شده و در حوزه تجارت خارجی آیین‌نامه آن ابلاغ می‌شـود. قصد داریم راه‌های جایگزین ال‌سـی را در این باره دنبال کنیم که البته راهکارها شبه‌سـوئیفت اسـت. وی تصریح کرد: در بخش توسعه بازار چند گام برداشته شده که یکی از آنها توسعه تعداد رایزنان بازرگانی است. در همین راسـتا در ۴ ماه گذشـته تعداد رایزنان بازرگانی افزایش یافته است. پیمان‌پاک تاکید کرد: به‌دلیل محدودیت‌های حاکمیتی نمی‌توان در حوزه رایزنان بازرگانی از بخش خصوصی استفاده کرد، اما سعی کرده‌ایم دایره رایزنان بازرگانی را افزایش دهیم و از سایر وزارتخانه‌ها نیز در این دایره گنجانده شوند.

رفع تعهد ارزی با رمزارزها

احمد صالحی، مشاور رئیس مرکز توسعه تجارت وزارت صنعت، معدن و تجـارت با اشـاره به اینکه احراز کیف پول یـا اینکه آیا رمزارز، تولیدی خود واردکننده است یا مبادله‌ای و سوالاتی از این دست همه قابل‌اثبات و پیگیری هسـتند. به گزارش اکو ایران، صالحی در بهمن سـال گذشته گفت: براسـاس آیین‌نامه تدوین‌شده برای استفاده از رمزارزها در تجارت در گام دوم امکان اسـتفاده از «رمزارز غیر» نیز فراهم خواهد شـد. یعنی تولیدکننده مجازی که رمزارز اسـتخراج کرده، آن را در سـامانه عرضه می‌کند و واردکننده با این ارز واردات خود را انجام می‌دهد. در فاز سوم این طرح هم واردات با استفاده از رمزارز حاصل از صادرات دیده شده است. به این منظور سیستمی شبیه سامانه نیما تعریف شده که در آن صادرکننده بـا عرضـه ارز خود در سـامانه جامع تجارت، رفع تعهـد ارزی می‌کند و واردکننـده هـم میزان ارز موردنیاز خود را خریداری کرده و واردات خود را انجام می‌دهد؛ بنابراین رفع تعهد ارزی از طریق رمزارزها در گام سـوم اجرایی خواهد شـد. به این شـکل که فرد در قبال صادرات خود رمزارز دریافـت می‌کنـد و باید رمزارز را در یک صرافـی داخل یا خارج از ایران تبدیل به ارز کند و با یکی از روش‌های مجاز (یا واردات در برابر صادرات یا به‌شکل ریالی یا عرضه در سامانه نیما) تعهد ارزی خود را رفع کند.

■ بکارگیری قراردادهای هوشمند

صالحـی همچنیـن در ادامه اظهـار کرد: در حال حاضـر فرآیند کار این‌گونه اسـت که وقتی متقاضی می‌خواهد در سـامانه رمزارز دریافت کند باید حسـاب واسـطی وجود داشته باشد که این حساب واسط می‌تواند حاکمیت باشد. در این شرایط فرد متقاضی ریال خود را واریز می‌کنـد تا رمزارز دریافت کنـد. بعد از اینکه رمزارز به کیف پول فرد واریز شد، سامانه جامع تجارت آن ریال را به حساب مالک رمزارز واریز می‌کند، اما اگر ریال فرد متقاضی رمزارز باشـد این می‌تواند به‌طور هوشـمند و خودکار به‌آسانی انجام شـود. یعنی فرد ریال دیجیتال به حسـاب قرارداد هوشمند واریز می‌کند و کسی هم که قصد فروش رمزارز دارد رمزارز را به حساب قرارداد هوشـمند واریز می‌کند. پس از آن خود قرارداد ریال را به او و رمزارز را به فرد مقابل خواهد داد.

سخن پایانی

استفاده از رمزارزها در عرصه تجارت خارجی یکی از مسائلی است که بنا بر نظر برخی کارشناسـان و فعـالان تجاری می‌تواند ابزاری مفید برای کاهش فشـارهای تحریمی باشـد، امـا برخی دیگر نیز عقیده دارند هنوز به‌دلیل نوپا بودن صنعت ماینینگ و ارز دیجیتال در کشـور، بسترهای مناسبی برای اجرای طرح‌های تجاری وابسته به رمزارزها وجود ندارد.

شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی ایران
منطقه زاهدان

آگهی فراخوان تجدید مناقصه عمومی یک مرحله‌ای

همزمان با ارزیابی کیفی فشرده

(م الف ۱۹۴)

نوبت دوم
شناسه ۱۳۲۲۰۵۷

مناقصه‌گزار: شـرکت ملـی پخش فـرآورده‌های نفتـی ایـران/ منطقه زاهـدان

موضـوع مناقصـه: پیمـان اسـتفاده بخـش خصوصی در سـرویس‌های صنعتـی و کنتـرل کیفیت مجاری عرضه سـال ۱۴۰۱ با شماره مجوز ۲۰۰۱۰۹۱۵۸۳۰۰۰۰۰۳ سامانه ستاد

تاریخ، مهلت و نشـانی محل دریافت و تحویل اسـناد مناقصـه: از کلیه شـرکت‌های واجد شـرایط دعـوت بعمل می‌آید بعد از انتشـار نوبت دوم این آگهی نسبت به دریافت اسنادارزیابی کیفی از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (سـتاد) اقدام نمایند لازم بذکر اسـت کلیه مراحل این مناقصه از دریافت اسناد تا بارگذاری اسناد و ارائه پیشنهادات مناقصه‌گـران و بازگشـایی پاکات از طریق سـامانه سـتاد به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد.

اطلاعات مناقصه‌گزار جهت دریافت اطلاعات بیشـتر و ارائه پـاکات الـف: زاهدان خیابان دانشـگاه سـه‌راه دانش جنب پل روگذر شـهدای وحدت شـرکت پخـش فرآورده‌های نفتی منطقه زاهدان تلفن ۳۳۴۲۸۳۰۱-۳

حضـور مناقصه‌گـران در جلسـه بازگشـایی پاکات بـا ارائه معرفی‌نامه دارای مهر و امضاء مجاز تعهدآور بلامانع است.

برآورد معامله ۱۳/۳۹۸/۹۰۶/۴۰۹ ریال

نوع تضمین شـرکت در فرآیند ارجاع کار: تضمین قابل قبـول یکـی از تضامین معتبـر در آیین‌نامـه تضمین معاملات دولتـی مصـوب۱۳۹۴/۹/۲۲ و به‌مبلـغ ۶۷۰/۰۰۰/۰۰۰ ریـال می‌باشـد. (در صورت واریز سـپرده نقدی، حسـاب سـپرده بانکی مجاز شـرکت، حساب شـماره ۹۲۰۰۰۵۵۳۱۹با شناسه پرداخت ۱۴۷۱۵۵۳۶نزد بانک ملت می‌باشد.)

■ شرایط متقاضی:

۱- شـرکت در مناقصه از سوی شرکت‌های خدماتی دارای گواهـی صلاحیت معتبر از اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی با آدرس ثابت بلامانع است.

۲- ارائـه تصویـر گواهی صلاحیت معتبـر مرتبط با موضوع مناقصه از اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی

۳- ارائه تصویر گواهی تائیـد صلاحیت ایمنی معتبر از اداره کل تعاون، کار و رفاه اجتماعی

٤- ارائـه تصویـر کلیه صفحات اساسـنامه شـرکت، تصویر آگهـی ثبت شـرکت بهمـراه آخریـن تغییـرات در روزنامه رسمی، تصویر

اظهارنامه ثبت شـرکت، تصویر کد اقتصادی، تصویر شناسه ملی، تصویر گواهی ثبت‌نام در نظام مالیات بر ارزش‌افزوده.

۵ – تعهـد کتبی مبنـی بررعایت الزامـات HSE موجود در اسـناد مناقصـه توسـط برنده مناقصـه پس ازعقـد قرارداد الزامی می‌باشد.

**** تمامی مسـتندات ارائه شده می‌بایستی ممهور به مهر و امضاء پیمانکار برابر اصل باشند.**

روابط عمومی شرکت ملی پخش فرآورده‌های نفتی منطقه زاهدان

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۱/۰۳/۰۷ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۱/۰۳/۰۸

www.Gostaresh.news

آخـرین اخبار و تازه ترین تحلیل ها را در پایـگاه خبـری « گسترش نیوز» دنبال کنید

آگهی مزایده اجاره

اداره کل آموزش و پرورش شهر تهران در نظر دارد مکان مازاد بر نیاز خود ، را به مدت یکسال بصورت اجاره اي به شرح ذیل واگذار نماید

موضوع مزایده :

اجاره استخر کانون مفتح با شماره مزایده در ستاد ایران : ۵۰۰۱۰۰۳۰۷۹۰۰۰۰۰۹

متقاضیان از تاریخ انتشاراین آگهي به مدت ۳ روز جهت دریافت اسناد و مدارک مزایده و۱۰ روز جهت ارسال پیشنهاد قیمت درسامانه تدارکات الکترونیکي دولت (www.setadiran.ir) مهلت دارند .

برای بازدید و رویت مکان مورد نظر به : تهران – خ شریعتی – پایین تر از حسینیه ارشاد – کانون مفتح مراجعه نمایید

شناسه آگهی : ۱۳۲۴۱۵۷ م الف / ۸۰۸

یادداشت

شفافیت بازار با اجرای طرح شناسه کالا

یحیی آل‌اسحاق، عضو هیات نمایندگان اتاق بازرگانی، صنایع و معادن تهران

وجود شفافیت در عرصه‌های اقتصادی و تبیین اطلاعات دقیق در بخش‌های تجاری، چه در تجارت داخلی و چه خارجی، سبب می‌شود تا بتوانیم با چشمی بازتر و نگاهی عمیق‌تر به سیاست‌گذاری در این امور بپردازیم؛ از این‌رو باید از هر اتفاقی که منجر به افزایش شفافیت اطلاعات می‌شود، حمایت و آن را قدم مثبت اقتصادی توصیف کرد. بحث کد رهگیری برای شناسایی کالاها، از چندین منظر قابل‌بررسی است.

نخست آنکه باید تاکید کرد این طرح همواره در راستای افزایش شفافیت بازار بوده و اجرای صحیح آن می‌تواند نتایج مثبتی را برای اقتصاد کلان کشور به‌همراه داشته باشد، اما عملیاتی شدن طرح شناسه کالا در چند سال اخیر دچار دست‌اندازهای متعدد بوده و از این نظر نمی‌توان عملکرد این طرح را مناسب عنوان کرد. از مهم‌ترین دلایل اجرا نشدن مناسب این طرح را می‌توان وجود نقطه‌نظرات متعدد و مخالفت‌های برخی افراد و حتی نهادهای دولتی در این‌باره عنوان کرد. در توضیح این موضوع باید گفت نهادها یا حتی دولت‌های مختلف در این سال‌ها، نسبت به اصل موضوع طرح شناسه کالا اختلاف‌نظر داشته و وجود رویکردهای مختلف سبب شده تا در برخی مواقع شاهد توقف اجرای این طرح باشیم. باید تاکید کرد نبود توجیه مناسب برای سیاست‌گذاران و اقناع در تصمیم‌گیری، سبب شده تا شاهد عملکردهای مختلف از سوی نهادهای دولتی در رابطه با اجرای طرح شناسه کالا باشیم.

این موضوع سبب می‌شود تا بی‌ثباتی در اجرای تصمیمات مهم اقتصادی در سطح جامعه ایجاد شود. در این شرایط نه‌تنها نمی‌توانیم از مزایای این طرح‌ها بهره‌مند شویم، بلکه گره‌های متعدد دیگری در اقتصاد کلان کشور شکل می‌گیرد.

مردم و تمامی افراد درگیر در فعالیت‌های اقتصادی، به ثبات در تصمیم‌گیری‌ها و سیاست‌گذاری‌های کلی نیازمندند؛ چرا که ضمن تطبیق خود با قوانین موجود، باید بتوانند برای آینده و مسیر حرکتی خود برنامه‌ریزی مشخص و مدون داشته باشند.

دلیل اصلی نبود نتیجه مطلوب در اجرای طرح شناسه کالا تا به امروز، ثابت‌قدم نبودن نهادهای دولتی در اجرای آن است. دستگاه‌های اجرایی و نهادهای قانونی در اجرای طرح شناسه کالا به‌طور سلیقه‌ای عمل کرده و همین باعث آشفتگی در بازار شد. باید توجه داشت در مسائل اقتصادی، یک بخش مصرف‌کننده نهایی است که وجود شفافیت در بازار، به‌نفع این بخش است.

در سویی دیگر نیز تولیدکنندگان و واردکنندگان کالاها ایستاده‌اند که بنا بر مواضع خود، نظر موافق یا مخالف نسبت به اجرای شناسه کالا دارند. به‌طورکلی می‌توان اذعان کرد شفافیت به‌نفع افرادی است که خواهان انجام فعالیت در فضایی آرام و همراه با چارچوب‌های قانونی هستند.

برای این افراد ابهام در روند و سیاست‌های قانون‌گذاری، یک مانع برای پیشرفت‌های فعالیت‌های اقتصادی محسوب می‌شود.

از طرفی دیگر بازار هرچه غیرشفاف‌تر باشد، به‌نفع افراد سودجو و دلالان بازار است. این افراد از حلقه‌های ابتدایی زنجیره بازار (واردات مواد اولیه و آغاز تولید) تا بازار مصرف حضور دارند.

هرچه چرخه تولید و نظام توزیع کالاها غیرشفاف‌تر بوده و فعالیت‌ها بر بستری غیر از قانون انجام شود، سودآوری این دلالان نیز تامین خواهد شد.

این در حالی است که شفافیت در اقتصاد منجر به افزایش رقابت در بازار و کنترل اقتصاد کلان کشور خواهد شد و در نهایت کالاها با نرخ و کیفیت مناسب‌تری به‌دست مصرف‌کنندگان خواهند رسید.

بنا بر تمامی این مزیت‌های عنوان‌شده، انتظار می‌رود تا دولت فعلی نسبت به اجرای مستحکم و باثبات طرح شناسه کالا به‌منظور افزایش شفافیت بازار، اقدام کند.

تشکیل کارگروه ویژه برای توسعه روابط تجاری با روسیه

قائم‌مقام وزیر صنعت، معدن و تجارت از تشکیل کارگروه ویژه در سازمان توسعه تجارت برای توسعه ارتباط بازرگانی با روسیه خبر داد. به‌گزارش مهر، محمدصادق مفتح در همایش مشترک تجاری ایران و روسیه با بیان اینکه کارگروه ویژه‌ای در سازمان توسعه تجارت برای بررسی حل مشکلات بازرگانی بین ۲ کشور تشکیل شده است، گفت: در این همایش تسهیل ارتباطات مالی، بانکی، رفع موانع گمرکی، دیپلماسی تجاری و تسهیل نتایج آزمایشگاه‌ها و فرآیند ثبتی و برقراری ارتباط مستقیم بین فعالان ۲ کشور دنبال می‌شود.

قائم‌مقام وزیر صنعت، معدن و تجارت در امور بازرگانی همچنین به دیدار روسای‌جمهور ۲ کشور ایران و روسیه اشاره کرد و گفت: هم‌اکنون سفر معاون نخست‌وزیر روسیه به ایران نشان از اهمیت توسعه روابط بین ۲ کشور دارد. ایران با داشتن منابع غنی نفت، انرژی، موقعیت ژئوپلتیک و امنیت و ثبات پایدار، نیروی کار جوان و جوانان تحصیلکرده دارای زمینه مناسبی برای توسعه روابط و سرمایه‌گذاری مشترک بین ۲ کشور است. ایران می‌تواند به هاب منطقه‌ای تبدیل شود و در بخش خدمات فنی و مهندسی پیشرفت‌های قابل‌توجهی داشته و در کشورهای مختلف پروژه‌های بزرگ خدمات فنی و مهندسی اجرا کرده است، همچنین یکی از زمینه‌های توسعه همکاری بین ایران و روسیه در زمینه تجارت و غذایی، کشاورزی، مصالح ساختمانی، پتروشیمی، منسوجات، خودرو و قطعات خودرو و خدمات فنی و مهندسی است. مفتح تصریح کرد: از پروژه‌های مشترک سرمایه‌گذاری بین ۲ کشور استقبال می‌کنیم و همچنین تسهیلگری، در زمینه سرمایه‌گذاری در نفت، گاز و پتروشیمی انجام می‌شود.

تجار بر تداوم تشکیل کارگروه ارزی وزارت صمت و بانک مرکزی تاکید دارند

تعامل با جهان، شاه‌کلید توسعه صادرات

ملیکا انصاری
editor@smtnews.ir

در ابتدای زمستان سال گذشته، معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت از برگزاری نخستین جلسه کارگروه مشترک ارزی بین وزارت صنعت، معدن و تجارت و بانک مرکزی با هدف تسهیل تجارت خارجی خبر داد. تصویب امکان رفع تعهد ارزی کلیه صادرکنندگان (غیر از مواد خام) در قبال واردات کلیه کالاهای مجاز، امکان واردات اعتباری کالاهای نیمایی به‌صورت ۳ماهه، نهایی‌سازی سازکار استفاده از رمز ارزها در حوزه تجارت خارجی و در نهایت تدوین پیش‌نویس مصوبات کارگروه ماده ۲ با هدف تعیین‌تکلیف صادرکنندگان بدهکار ارزی از جمله مصوبات تعیین‌شده در این جلسه کارگروه مشترک ارزی بودند. دولت معتقد است این کارگروه می‌تواند با رفع مشکلات ارزی تجارت خارجی، مسیر صادرات را برای فعالان اقتصادی تسهیل کند، اما برخی کارشناسان معتقدند مشکلات تجاری تنها به چالش‌های ارزی محدود نشده و عوامل دیگری نیز در این میان باید بررسی شوند. صمت در این گزارش، به بررسی ابعاد مصوبات کارگروه مشترک ارزی و همچنین بسترهای لازم برای تسهیل فعالیت‌های تجاری پرداخته است.

عکس: صمت

بنا به دلایلی مانند تحریم، تولید کالای ایرانی باکیفیت و صادرات آن با موانع مختلفی همراه است، بنابراین اصل قضیه صادرات با چالش‌های فراوانی همراه بوده و ابتدا نهادهای دولتی باید به مشکلات مربوط به این بخش رسیدگی کنند

ضرورت وجود تعاملات جهانی

بهرام شهریاری، عضو هیات نمایندگان اتاق بازرگانی ایران در گفت‌وگو با صمت، نسبت به اهمیت تشکیل کارگروه مشترک ارزی بین وزارت صنعت، معدن و تجارت و بانک مرکزی با هدف تسهیل تجارت خارجی واکنش نشان داد. او ضمن تاکید بر ریشه‌ای بودن مشکلات تجارت خارجی ایران، گفت: در چند وقت اخیر دولت طرح‌های مختلفی را با هدف تسهیل یا حمایت از فعالیت‌های تجاری عنوان کرده است که به‌عقیده من تمامی این تمهیدات، مسکن بوده و به‌عنوان راه‌حل اساسی نمی‌توان در نظر گرفت. تشکیل کارگروه مشترک ارزی میان وزارت صنعت، معدن و تجارت و بانک مرکزی با هدف بهبود و تسهیل فعالیت‌های تجاری، بیشتر به‌نظر می‌رسد، اقدامی بود که دولت از سر ناچاری برای حمایت از بخش تجارت کشور انجام داد. شهریاری تصریح کرد: تجارت در دنیای امروز، فعالیتی آزاد است؛ طی سال‌های اخیر با یکپارچه شدن فعالیت‌های بین‌المللی، تمامی کشورهای جهان به این نتیجه رسیده‌اند که با درهای بسته نمی‌توان به تجارت و در نهایت سودآوری رسید، از این‌رو مهم‌ترین نکته در بحث تسهیل تجارت خارجی، رفع موانع صادراتی است. باید خاطرنشان کرد این موانع تنها سیستم‌های ارزی نبوده و مولفه‌های مهم دیگری نیز تاثیرگذار هستند.

■ تحریم، زنجیره صادرات را هدف قرار داد

این عضو کمیسیون اقتصاد کلان اتاق بازرگانی ایران در ادامه به اصول رقابت‌پذیری کالاها در تجارت جهانی اشاره کرد و گفت: وجود موانع مختلف منجر شده تا صادرات، واردات و تمامی حلقه‌های وابسته به این فعالیت‌ها دچار مشکل شوند. در گام نخست، حضور در بازارهای رقابتی جهانی، نیازمند دارا بودن مزیت‌های مختلف است. قیمت، کیفیت و خدمات به‌موقع برای کالاها، از ارکان اصلی توسعه صادرات است. به‌دلیل وجود تحریم‌ها علیه ایران، تمامی فعالیت‌های مربوط به این ۳ بخش مختل شده‌اند. شهریاری ادامه داد: به‌سبب تحریم‌ها واردات مواد اولیه برای تولید کالاهای رقابتی، با مشکل مواجه است، چرا که همواره یا در تامین مواد اولیه با موانع روبه‌رو هستیم یا باید مبالغ زیادی را برای تهیه آنها بپردازیم، بنابراین هزینه تمام‌شده تولید کالای صادراتی ایران، بالاتر از سایر کشورها بوده و مزیت رقابتی بودن از کالای ما سلب شده است. همچنین از سویی دیگر، به‌دلیل تحریم‌ها، فناوری روز جهانی برای تولید در سال‌های اخیر وارد کشور نشده است. همین موضوع سبب می‌شود تا در بحث کیفیت کالاها نیز درگیر مشکلاتی باشیم. وی افزود: از دیگر مانع‌آفرینی‌های تحریم بر تجارت ایران، ناتوانی تجار ایرانی برای ارائه خدمات پس از فروش کالا به مشتریان جهانی است. تمامی این مسائل در کنار یکدیگر سبب می‌شود تا نه‌تنها تولید مناسب برای صادرات نداشته باشیم، بلکه حضور ما در بازارهای جهانی مختل شود، از این‌رو تا زمانی که مشکلات پایه‌ای در روابط بین‌المللی وجود دارد، شکل‌گیری کارگروه‌هایی مانند کارگروه مشترک ارزی بین وزارت صنعت، معدن و تجارت و بانک مرکزی، مشکلی را برای صادرکنندگان حل نخواهد کرد.

■ صادرات اثرگذار نداریم

شهریاری به تشریح اهمیت و کارکرد یکی از اصول و اهداف کارگروه مشترک ارزی شکل‌گرفته پرداخت و گفت: یکی از مواردی که به‌عنوان مزایای شکل‌گیری کارگروه مشترک ارزی بین وزارت صنعت، معدن و تجارت و بانک مرکزی مطرح می‌شود، تصویب امکان رفع تعهد ارزی کلیه صادرکنندگان (غیر از مواد خام) در قبال واردات کلیه کالاهای مجاز است. در رابطه با این مسئله ابتدا باید تعیین کرد در شرایط فعلی، ایران توانایی صادرات چه کالاهایی را داشته و در برابر آن می‌تواند چه اقلامی را وارد کند. وی افزود: همان‌طور که پیش‌تر تصریح شد، بنا به دلایلی مانند تحریم، تولید کالای ایرانی باکیفیت و صادرات آن با موانع مختلفی همراه است، بنابراین اصل قضیه صادرات با چالش‌های فراوانی همراه بوده و ابتدا نهادهای دولتی باید به مشکلات مربوط به این بخش رسیدگی کنند. پس از آن می‌توان درباره آینده صادرات و واردات کالاهای موردنیاز در برابر صادرات تولید ایرانی به بحث و تشریح پرداخت. این عضو اتاق بازرگانی ایران معتقد است تشکیل کارگروه‌هایی مانند کارگروه مشترک ارزی، تنها برای صادرات خرد کشور می‌تواند به‌عنوان مسکن و حمایتی موقت، عملکرد داشته باشد. شهریاری ادامه داد: تجارت ایران به‌ویژه در صادرات را نمی‌توان موفق و پررونق توصیف کرد. در حال حاضر صادرات کشور، صادرات اثرگذار و کلانی در سطوح جهانی نیست. برای تسهیل صادرات و توسعه فعالیت‌های موثر جهانی، باید دولت راهکارها و دستورالعمل‌های سازنده به‌کار گیرد.

■ تولید داخلی را توسعه دهیم

شهریاری معتقد است مهم‌ترین راهکار توسعه تجارت، افزایش تعامل مثبت با جهان است. او در این‌باره تاکید کرد: در عوض تشکیل کارگروه‌های مختلف یا تدوین طرح‌هایی که به‌نحو مطلوبی تاثیر چندانی بر تجارت خارجی کشور ندارند، مناسب به‌نظر می‌رسد تا دولت روش‌های موثرتری را به‌کارگیرد. اصلی‌ترین و مهم‌ترین راه‌حل برای توسعه تجارت خارجی و تسهیل صادرات، باز کردن درهای تعامل با جهان است. تنها در این شرایط، ایران می‌تواند ضمن تولید کالاهایی با مزیت نرخ و کیفیت، وارد رقابت‌های بین‌المللی شود. وی افزود: باید خاطرنشان کرد از ابزارهای مهم دستیابی به اهداف صادراتی، تدوین برنامه توسعه اقتصادی و صنعتی است. با تدوین چنین برنامه‌هایی، فعالیت‌ها بر بستر توانایی‌ها و ظرفیت‌های داخلی شکل خواهند گرفت. در این شرایط، اهداف فعالان اقتصادی و همچنین سیاست‌گذاران، تنها بر محوریت خودکفایی نبوده و با بینش کامل، به‌سمت فعالیت در حوزه‌هایی که کشور در آن جنبه‌ها مزیت و توانایی تولید دارد، حرکت خواهیم کرد. این عضو اتاق بازرگانی ایران تاکید کرد: از مهم‌ترین پیامد این اقدام توسعه‌ای نیز می‌توان به حضور ایران در برخی بازارهای کالایی بین‌المللی به‌عنوان کشوری تعیین‌کننده در جهان اشاره کرد. شهریاری توجه به چرخه تولید در داخل را یکی از لوازم توسعه صادرات غیرنفتی عنوان کرد و گفت: پیش‌تر به سیاست‌های مناسبی که دولت می‌تواند با به‌کار گرفتن آنها، مسیر صادرات را هموار و بسترهای ارزآوری را برای تاجران مهیا کند، اشاره شد. مشکل اساسی در سیاست‌های فعلی صادراتی کشور، توجه زیاد به خام‌فروشی است و زمانی که ارزش جهانی مواد خام بالا رود، دروازه واردات بازتر از دروازه صادرات کشور می‌شود.

■ به واردکنندگان متخلف توجه کنیم

یکی از مصوبات کارگروه مشترک ارزی، بحث تعیین‌تکلیف صادرکنندگان بدهکار ارزی است. شهریاری در این‌باره اظهارنظر کرد: در میان فهرست بدهکاران ارزی، نام تولیدکنندگان کمتر از نام واردکنندگان به‌چشم می‌خورد. به‌عبارتی دیگر، افرادی که بدهی ارزی دارند، بیشتر واردکنندگان کالا یا مواد اولیه هستند، چرا که طی سال‌ها به واردکنندگان، ارز ترجیحی اختصاص داده شده تا مواد اولیه و کالاهای اساسی موردنیاز کشور را وارد کنند، اما در واقع اتفاقی خلاف این مسئله رخ داده است. وی ادامه داد: دلیل دولت برای حذف ارز ترجیحی از واردات کالاها نیز همین تخلفات ارزی در مباحث تجاری عنوان‌شده است، هرچند این دلیل نیاز به بررسی‌های بیشتر دارد، اما به‌طورکلی از این نوع تصمیم می‌توان دریافت که از نظر دولت نیز رسیدگی به بحث تخلفات ارزی واردکنندگان، از درجه اهمیت و اولویت بالاتری نسبت به صادرکنندگان بدهکار ارزی قرار دارد، از این‌رو به‌نظر می‌رسد کارگروه مشترک ارزی در بحث رسیدگی به فعالان تجاری بدهکار ارزی، به‌دلیل تاکید بر تعیین‌تکلیف کردن وضعیت صادرکنندگان، عملکرد مناسبی در ساماندهی بازار ارز نخواهد داشت.

حضور در بازارهای رقابتی جهانی، نیازمند دارا بودن مزیت‌های مختلف است. قیمت، کیفیت و خدمات به‌موقع برای کالاها، از ارکان اصلی توسعه صادرات است

اهمیت رفع تعهد ارزی صادرکنندگان

باوجود اهمیت رسیدگی به مسئله بدهکاری ارزی واردکنندگان، برخی کارشناسان عقیده دارند همواره برخورد با صادرکنندگان متخلف نیز حائزاهمیت است. مجیدرضا حریری، عضو اتاق بازرگانی ایران و رئیس اتاق بازرگانی مشترک ایران و چین در گفت‌وگو با صمت یکی از وظایف مهم امروز دولت را رسیدگی و انجام اقدامات قضایی مناسب نسبت به صادرکنندگان بدهکار ارزی عنوان کرد و در این‌باره توضیح داد: طی سال‌های اخیر، بحث رفع تعهد ارزی صادرکنندگان تبدیل به یکی از مسائل مهم تجارت کلان کشور شده است. معتقدم دولت در تمام این سال‌ها می‌توانست با رویکردی بهتر و تاثیرگذارتر با افراد متخلف برخورد کند. اگر نهادهای دولتی سیاست‌های الزام‌آورتری در پیش می‌گرفتند، شاهد شکل‌گیری بخشی به‌نام صادرکننده بدهکار ارزی نبودیم. وی ادامه داد: برخی صادرکنندگان برای عرضه نکردن ارز حاصل از صادرات خود در بازار، دلایل مختلفی را عنوان می‌کنند. برخی از آنها عقیده دارند صادرکننده به‌عنوان یک فعال تجاری به تجارت پرداخته و سود کسب‌شده حاصل از تلاش‌های خود فرد بوده است، اما باید در نظر داشت، توجیه برنگرداندن ارز حاصل از صادرات در بازار، منطقی به‌نظر می‌رسد که صادرکننده در جریان تولید و صادرات از هیچ یارانه یا به‌عبارتی سوبسیدی استفاده نکرده باشد.

■ نقاط مثبت همکاری‌های دولتی

حریری در ادامه به تشریح جزئیات تخصیص یارانه به فعالیت‌های صادراتی پرداخت. او معتقد است یارانه دولتی که برای تولید در کشور اختصاص می‌یابد، در عمل بستر مناسبی را برای صادرات با بهای مطلوب فراهم می‌کند. این عضو اتاق بازرگانی ایران تصریح کرد: تا پیش از حذف یارانه از بسیاری بخش‌های تولیدی، تمام اجزای تولید در کشور از مزیت یارانه بهره‌مند می‌شد. هزینه حامل‌های انرژی، واردات مواد اولیه با ارز ترجیحی و...، همگی حاکی از تخصیص سوبسید از سوی دولت به تولید در داخل است. باید توجه داشت تولید در چنین شرایطی را نمی‌توان به‌عنوان تولید آزاد معرفی کرد که قواعد تجارت آزاد را برای فعالیت‌های صادراتی جاری کرد. وی تاکید کرد: تولید به‌همراه انواع سوبسیدهای دولتی و کسب درآمد ارزی با ارز آزاد، انتفاع از یارانه‌های عمومی است که منجر به کسب درآمد نادرست برای صادرکنندگان شده است. هر حوزه تولیدی بنا بر نیاز آن، از یارانه و حمایت‌های مختلف دولتی بهره می‌برد. در این شرایط نمی‌توان انتظار داشت صادرکننده این محصولات تولیدشده را با ارز آزاد صادرکرده و در نهایت سرمایه به‌دست‌آورده را وارد بازار دولتی نکند. وی تاکید کرد: بنا بر تمام شرایط عنوان‌شده، انجام هرگونه اقدامی در راستای ساماندهی به فعالیت‌های صادراتی اعم از تشکیل کارگروه‌های مشارکتی میان نهادهای دولتی و دستگاه‌های نظارتی می‌تواند نکته‌ای موثر برای توسعه تجارت کشور باشد.

■ به نقشه راه توسعه تجارت نیاز داریم

رئیس سازمان توسعه تجارت اعلام کرده یکی از طرح‌های توسعه‌ای در دست اقدام این سازمان، افزایش رایزنان بازرگانی به‌منظور توسعه تجارت است. حریری نسبت به اهمیت جایگاه رایزنان و بازرگانان اقتصادی گفت: برای توسعه فعالیت‌های تجاری، نیازمند سیاست‌های صادراتی متفاوت اما موثر هستیم. در برخی شرایط، رایزن‌های بازرگانی را می‌توان یکی از این ابزارهای توسعه‌ای و بستری برای دستیابی به بازارهای متعدد تجاری معرفی کرد. همان‌طور که در ابتدا گفته شد، توسعه صادرات نیازمند دارا بودن استراتژی‌ها و سیاست‌های مناسب بلندمدت است. به‌عبارتی وجود نقشه راه برای انجام فعالیت‌های توسعه‌ای یکی از مهم‌ترین کمبودهای کشور در زمینه صادرات است. باوجود چنین خلأهایی در سیاست‌گذاری‌ها، حتی اگر از ابزار و لوازم صحیح برای توسعه استفاده شود، باز به توفیق و موفقیت نخواهیم رسید.

سخن پایانی

یکی از مناقشات مهم تجاری، بحث برگشت ارز حاصل از صادرات در بازار است. کارشناسان عقیده دارند تاکید بر اجرای تفکر اقتصاد آزاد در مباحث ارز صادراتی، بیشتر نظر رانت‌خواران بوده و در صورت بازنگشتن این ارز به بازار دولتی، تنها منافع مالی سوداگران بازار تامین خواهد شد. می‌توان به‌طورکلی اذعان کرد در طول این سال‌ها، دولت تنها به اخطار بسنده کرده و برای بازگشت ثبات بازار، باید در این مدت تمهیدات مناسب‌تری اجرایی می‌کرد. امید آن می‌رود کارگروه مشترک ارزی میان بانک مرکزی و وزارت صنعت، معدن و تجارت بتواند قدمی مناسب و موثر در راستای ساماندهی ارز حاصل از صادرات بردارد.

درخواست روسیه برای واردات کالاهای ایرانی

معاون نخست‌وزیر روسیه گفت: در بازار روسیه نیازهای متعددی وجود دارد که کالاهای ایرانی می‌توانند آن را تامین کنند.

به گزارش مهر، الکساندر نواک در نشست تجاری ایران و روسیه با بیان اینکه رهبران دو کشور برای افزایش همکاری‌های اقتصادی تلاش می‌کنند، اظهار کرد: امروز فشارهای بسیاری از کشورهای غیردوست به روسیه وارد شده که نیاز افزایش همکاری‌های دو کشور را بیشتر می‌کند و به همین دلیل، هیات بزرگی از روسیه متشکل از بخش‌های دولتی، فرمانداری، تجار، فعالان اقتصادی و نمایندگان واحدهای تولیدی به ایران آمده تا برای تعمیق روابط اقدام کنیم. وی با بیان اینکه در حال حاضر شرایط بسیار خوبی برای افزایش همکاری با ایران به‌وجود آمده، تاکید کرد: می‌توانیم در طرح‌ها و پروژه‌های مهم در ایران مانند نیروگاه اتمی بوشهر همکاری داشته باشیم و روابط بین دو کشور را توسعه بخشیم. نواک با اشاره به اینکه به‌دنبال افزایش حجم تبادلات بین دو کشور هستیم، تصریح کرد: در سال گذشته، فرصت خوبی برای افزایش تجارت ایران و روسیه به‌وجود آمد، به‌طوری‌که حجم تبادلات تا ۸۱ درصد افزایش پیدا کرد و به ۴ میلیارد دلار رسید و امسال نیز تاکنون تبادلات بین دو کشور تا ۱۰ درصد افزایش پیدا کرده است.

معاون نخست‌وزیر روسیه با تاکید بر تمایلات این کشور برای تکمیل کریدور شمال‌جنوب اظهار کرد: این کریدور برای روسیه بسیار مهم است و ما به‌دنبال توسعه آن و دسترسی روسیه به حاشیه خلیج‌فارس و افزایش فعالیت در آن منطقه هستیم.

گردهمایی غول‌های رمزارز زیر سقف نمایشگاه بین‌المللی تهران برگزار شد

بنگاه اقتصادی آینده بر مدار متاورس

سهیل فرزین
editor@smtnews.ir

نخستین همایش و نمایشگاه جانبی رمزارزش، رمزپول، متاورس، بلاک‌چین، اقتصاد دیجیتال، تجهیزات و صنایع وابسته هفته گذشته با حضور جمعی از فعالان و متخصصان این حوزه در محل دائمی نمایشگاه‌های بین‌المللی تهران برگزار شد. ۳۴ شرکت و سازمان از قبیل سازمان‌های دولتی، حاکمیتی، نظارتی، انتظامی و اجرایی، بانک‌ها و موسسات مالی و اعتباری، شرکت‌های بیمه و بورس، شرکت‌های سرمایه‌گذاری و مشاوره‌ای حوزه رمزارزش، بلاک‌چین، متاورس و اقتصاد دیجیتال در فضایی افزون بر ۲۰۶۹ مترمربع فضای سرپوشیده (ناخالص) و ۱۵۵۵ مترمربع مفید سرپوشیده داخلی آخرین دستاوردها و خدمات خود را در معرض بازدید عموم قرار دادند. به گزارش صمت این نمایشگاه بستری را فراهم کرد تا فعالان بخش خصوصی و سازمان‌های مرتبط حاکمیتی نظرات خود را به اشتراک بگذارند.

مواجه شدن با پدیده‌های نوظهور در حوزه فناوری یکی از راه‌های تدوین استراتژی برای کسب‌وکارهاست

سعید سمیعی، مدیر برگزاری این رویداد در گفت‌وگو با صمت گفت: مواجه شدن با پدیده‌های نوظهور در حوزه فناوری یکی از اصلی‌ترین راه‌های شناخت و تدوین استراتژی برای نهادهای حاکمیتی، دولتی، بخش خصوصی و سایر کسب‌وکارهاست.

ورود تهرانی‌ها به دنیای متاورس

سمیعی در این گفت‌وگو اظهارکرد: نخستین همایش و نمایشگاه جانبی رمزارزش، رمزپول، متاورس، بلاک‌چین، اقتصاد دیجیتال، تجهیزات و صنایع وابسته (متاراد) برگزار شد و در نیمه خرداد نیز بخش همایش آن در سالن اجلاس سران برگزار می‌شود. در دو بخش مجازی و حضوری این رویداد ۷۵ شرکت حضور داشتند.

اهداف برگزاری نمایشگاه

سمیعی در ادامه به تشریح اهداف برگزاری این نمایشگاه اشاره کرد و گفت: مواجه شدن با پدیده‌های نوظهور در حوزه فناوری یکی از اصلی‌ترین راه‌های شناخت و تدوین استراتژی برای تمام نهادهای حاکمیتی، دولتی، بخش خصوصی و سایر کسب‌وکارهاست. یکی از اهداف اصلی برگزاری این نمایشگاه تشخیص، معرفی و حضور فرآیندی کسب‌وکارهای مرتبط با اقتصاد دیجیتال در کشور است. امیدواریم با استفاده از تریبون و بستر نمایشگاه موفق شویم با تمرکز نهادها و سازمان‌های مربوطه زیر یک سقف به شناخت بیشتر پدیده‌های نوظهور فناورانه بپردازیم.

مدیر برگزاری این رویداد در ادامه با بیان اینکه فعالان این حوزه با چالش‌های متعددی روبه‌رو هستند، افزود: فعالان این حوزه در زمینه‌های گوناگون مانند زیرساخت‌ها، سخت‌افزاری و نرم‌افزاری، فناوری‌ها و... چالش‌های متعددی دارند. قوانین و مقرراتی که نیاز به تصویب آنها احساس می‌شود و تقویت سایر قوانین این حوزه که باید به بلوغ برسند نیز از دیگر چالش‌هایی است که فعالان این حوزه با آن روبه‌رو هستند. عدم‌آگاهی کافی مردم درباره برخورد با پدیده‌های نوظهور فناوری و اقتصاد دیجیتال نیز یکی از مهم‌ترین چالش‌های این حوزه است.

تمرکز بر مباحث آموزشی و افزایش مهارت

سمیعی با بیان اینکه این نمایشگاه بستری را فراهم خواهد کرد تا فعالان بخش خصوصی و سازمان‌های مرتبط حاکمیتی نظرات خود را به اشتراک بگذارند، افزود: عدم‌آگاهی مردم در این زمینه، آموزش و مهارت این حوزه را بیش‌ازپیش با اهمیت کرده است. در همین راستا، یکی از مباحث اصلی نمایشگاه تمرکز بر مباحث آموزشی و افزایش مهارت علاقه‌مندان این حوزه بود که تلاش کرده‌ایم در این زمینه نیز اقدامات موثری در طول برگزاری این رویداد انجام دهیم.

وی در ادامه به تاثیر برگزاری نمایشگاه‌ها در رفع چالش‌های موجود اشاره کرد و گفت: نمایشگاه‌ها محل حضور مغز و هسته کسب‌وکارهاست. شناسایی فرصت‌ها و چالش‌های صنایع مربوطه نیز در بستر برگزاری رویدادهای نمایشگاهی انجام می‌شود. سیاست‌گذاران و فعالان صنایع با شناخت این چالش‌ها و فرصت‌ها در صدد رفع و تقویت آنها برمی‌آیند. همچنین در فضای نمایشگاه‌ها می‌توان با شناخت بازار و شرایط روز به سمت جلو حرکت کرد. در این بین، مسئله اساسی در ایجاد اقتصاد دیجیتال برای دستیابی به اینترنت ارزش توسعه ابزارهای سازگار است.

اینترنت نسل سوم

محسن سبحانی، کارآفرین و مدیرعامل یک شرکت دانش‌بنیان نیز درباره اینترنت نسل سوم و متاورس گفت: به نظر می‌رسد تحت‌تاثیر موج جهانی صرفا در حال برگزار کردن رویدادهایی هستیم که نشان دهیم در حوزه فناوری‌های نو فعال هستیم. اما هیچ دیدگاه روشنی از اتفاقات واقعی در بنگاه‌های اقتصادی مشاهده نمی‌شود. وی درباره برگزاری رویدادهای نسل جدید گفت: برگزاری این‌گونه نمایشگاه‌ها یک تفاوت بسیار ریشه‌ای با نمایشگاه‌های سنتی دارد. در نمایشگاه‌های سنتی شرکت‌کنندگان سعی در معرفی خود و محصولات و ارائه خدمات به مخاطبان داشتند اما در رویدادهای نوین، مسئله اصلی محصول، خدمات یا حتی فناوری نیست، مسئله اصلی در این رویدادها، زمان است. زمان به‌عنوان یک هدف در نظر گرفته می‌شود. حاضران در این رویدادها سعی دارند بگویند در حال گسترش و توسعه آینده هستند، البته با این پیش‌فرض که تعریف «جهانی» تغییر کرده است.

وی افزود: مسئله اساسی در ایجاد اقتصاد دیجیتال برای دستیابی به اینترنت ارزش توسعه ابزارهای سازگار است. منظور از ابزارهای سازگار، ابزارهای فوق‌پیشرفته نیست، بلکه منظور ابزارهای کاربردی هستند که خواست فناوری زمینه (بستر)، اعضای انسانی و ماشینی و برنامه‌های حاضر در شبکه را تامین کنند.

این فعال اقتصادی در پایان گفت: یک شبکه مخابراتی تلفن همراه را در نظر بگیرید که گوشی‌های شرکت‌های گوناگونی در آن کار می‌کنند. بدیهی است که هر سازنده گوشی همراه، شبکه خود را ندارد، بلکه همه گوشی‌ها در یک شبکه مخابراتی یکتا عمل می‌کنند و در تعامل با هم هستند.

اما برند، شخصیت و خدمات خاصی دارند که اقتصاد هر یک را تشکیل می‌دهد. کل این اقتصاد یک اقتصاد دیجیتال با محوریت مخابرات است.

فعالان رمز ارزها در زمینه‌های گوناگون مانند زیرساخت‌ها، سخت‌افزاری و نرم‌افزاری، فناوری‌ها و... چالش‌های متعددی دارند

سخن پایانی

متاراد، نخستین و بزرگ‌ترین رویداد بین‌المللی کشور در حوزه اقتصاد دیجیتال، متاورس و بلاک‌چین است که به‌طور همزمان در دو بخش کنفرانس بین‌المللی و نمایشگاه بین‌المللی در محل دائمی نمایشگاه‌های بین‌المللی تهران با همکاری و حمایت معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم قوه قضاییه، مجلس شورای اسلامی، مرکز کار ایران، سازمان متخصصین و مدیران ایران، وزارت صنعت، معدن و تجارت، سازمان توسعه تجارت ایران، دانشگاه صنعتی خواجه‌نصیرالدین طوسی، شرکت سهامی نمایشگاه‌های بین‌المللی ایران و سایر سازمان‌ها و نهادهای مرتبط برگزار شد.

بررسی زوایای گوناگون مربوط به سیاست‌گذاری، حمایت، هدایت، نظارت، اجرا و سازکارهای پیشگیری از وقوع جرایم در حوزه اقتصاد دیجیتال از مهم‌ترین برنامه‌های پیش‌بینی‌شده در این رویداد بود که از سوی سازمان‌های مربوطه معرفی شد.

حضور شرکت‌ها و سازمان‌های مرتبط با بخش تکنولوژی‌های نوین مالی، تدارکاتی و پشتیبانی از نقاط قوت نمایشگاه خواهد بود. در این بخش، ضمن معرفی برترین شرکت‌های فعال در فین‌تک، از دست‌اندرکاران موفق این حوزه‌ها تقدیر ویژه‌ای به‌عمل آمد.

نقش اقتصاد دیجیتال در چگونگی پیشبرد اهداف و برنامه‌های بنگاه‌های اقتصادی، صنعتی و بازرگانی کشور از دیگر مباحثی بود که در این رویداد به آن پرداخته شد.

یادداشت

جشنی برای هم‌افزایی تمام تشکل‌ها

علی ابراهیم‌زاده-دبیر انجمن برگزارکنندگان نمایشگاه‌های بین‌المللی ایران

امروز جایگاه نمایشگاه‌ها و رویدادهای تجاری در تمام دنیا به‌عنوان موتور محرک اقتصاد و ابزاری موثر در راستای توسعه صادرات موردقبول همگان است. از سال ۲۰۱۶ نیز روزی با عنوان روز جهانی نمایشگاه‌ها به بزرگداشت این اهمیت و تاثیرگذاری در میان فعالان این صنعت در جهان اختصاص داده شده است. خوشبختانه در این سال‌ها ما نیز این روز مهم را در کنار همه همکاران و عزیزان فعال نمایشگاهی در کشورمان جشن گرفته‌ایم و انجمن برگزارکنندگان نمایشگاه‌های بین‌المللی نیز همواره نهایت تلاش خود را در هرچه بهتر برگزار شدن مراسم بزرگداشت روز جهانی نمایشگاه‌ها انجام داده است. روز جهانی نمایشگاه‌ها در سال جاری از اهمیت ویژه‌ای در نظر انجمن برگزارکنندگان برخوردار است. ما دو سال سخت را پس از همه‌گیری کرونا پشت سر گذاشتیم و خوشبختانه امروز بعد از واکسیناسیون عمومی و کاسته شدن از شدت پاندمی نمایشگاه‌ها به روال قبل بازگشته و در حال برگزاری هستند. انجمن برگزارکنندگان نمایشگاه‌های بین‌المللی ایران بر این باور است که برگزاری هرچه باشکوه‌تر مراسم بزرگداشت روز جهانی نمایشگاه‌ها موجب هم‌افزایی توان تمامی تشکل‌های فعال در این حوزه در پیشبرد اهداف این صنعت خواهد شد و به همه فعالان این صنعت قدرت گفت‌وگوی بیشتر با نهادهای بالادستی و تصمیم‌گیر را خواهد داد. ما مفتخریم که به‌عنوان یکی از تشکل‌های فعال در این حوزه مانند سال‌های گذشته با همفکری و همکاری بخش دولتی و دیگر تشکل‌های این صنعت در برگزاری هر چه بهتر مراسم بزرگداشت این روز سهیم باشیم. در همین راستا در نظر داریم تا مراسم امسال هر چه بهتر و موثرتر از سال‌های پیش برگزار شده و صدای فعالان این صنعت را هر چه رساتر به اطلاع مدیران و تصمیم‌گیران و فعالان اقتصادی در نهادها و سازمان‌های متولی و تاثیرگذار برسانیم تا از طریق حمایت‌ها و سیاست گذاری‌های بلندمدت شاهد ارتقای واقعی این صنعت در داخل و خارج از کشور باشیم.

روی خط خبر

گردهمایی فعالان حمل‌ونقل ریلی خاورمیانه

سهیل فرزین: نهمین نمایشگاه بین‌المللی حمل‌ونقل ریلی، صنایع، تجهیزات و خدمات وابسته به مدت ۴ روز با حضور جمعی از فعالان و متخصصان این حوزه در محل دائمی نمایشگاه‌های بین‌المللی تهران برگزار شد. ۸۶ شرکت داخلی در فضایی افزون بر ۱۲۹۹۰ مترمربع فضای سرپوشیده (ناخالص) و ۶۱۲۰ مترمربع مفید سرپوشیده داخلی آخرین دستاوردها و خدمات خود در زمینه‌های تولید واگن، شرکت‌های حمل‌ونقل و مسافربری ریلی، پیمانکاری ریلی، تولید قطعات و اتصالات ریلی، توزین ریلی، تولید کفشک ترمز قطار، خدمات و تعمیر نگهداری ریلی، سرمایه‌گذاری در توسعه ریلی، نرم افزارها و سیستم‌های نظارتی راه‌آهن، سیستم‌های فروش بلیت، برنامه‌نویسی و اتوماسیون ریلی و... را در معرض بازدید عموم قرار دادند. این رویداد با رعایت پروتکل‌های بهداشتی هفته نخست خرداد برگزار شد و هیات‌هایی از روسیه، ترکیه، هند، پاکستان و برخی کشورهای حوزه سی‌آی‌اس نیز در این رویداد حاضر بود. این رویداد بزرگ با همکاری صندوق نوآوری و شکوفایی ریاست جمهوری، وزارت صنعت، معدن و تجارت، انجمن صنایع ریلی ایران، انجمن صنفی شرکت‌های حمل‌ونقل و اتحادیه قطارهای شهری ایران و... در محل دائمی نمایشگاه‌های بین‌المللی تهران در تاریخ مقرر برگزار خواهد شد. دبیر انجمن صنفی شرکت‌های حمل‌ونقل ریلی و خدمات وابسته درباره این رویداد مهم که به‌نوعی بزرگ‌ترین نمایشگاه بین‌المللی حمل‌ونقل ریلی خاورمیانه به‌شمار می‌رود، گفت: با توجه به اینکه در چند سال گذشته به‌دلیل همه‌گیری بیماری کرونا نمایشگاه برگزار نشد، امسال با تمام قدرت نسبت به برگزاری دوره نهم آن اقدام شد. سبحان نظری افزود: بر همین اساس و برای رسیدن به اهداف موردنظر، از چند ماه پیش، مقدمات کار و هماهنگی لازم برای برگزاری هرچه بهتر این رویداد نمایشگاهی انجام شد. در این رویداد، تولیدکنندگان صنایع حمل‌ونقل ریلی و تجهیزات وابسته انواع صنایع و خدمات گوناگون ریلی بخش مسافری درون‌شهری، برون‌شهری و بخش باری، انواع واگن‌ها، واگن‌های نیرو و محرکه، واگن مولد، واگن مانوری، لکوموتیو برقی و دیزلی، قطعات مصرفی واگن‌های اتوبوسی، واگن‌های باری، شرکت‌های حمل‌ونقل ریلی، شرکت‌های ارائه‌دهنده خدمات پس از فروش، خدمات تعمیر و نگهداری و خدمات بیمه‌ای و... را در معرض دید علاقه‌مندان قرار داد.

برگزاری rail expo نسبت به دوره‌های قبل با تغییرات چشمگیری روبه‌رو خواهد بود. این نمایشگاه در سال‌های برگزاری فرصتی مناسب در اختیار شرکت‌کنندگان برای نمایش توانمندی‌ها، بازاریابی، معرفی محصولات و نوآوری‌ها، تعامل و اشتراک‌گذاری تجربیات بین بخش دولتی و خصوصی و بازار هدف و همچنین انعقاد قرارداد، ایجاد کرده است.

برگزاری چندین کارگاه و نشست تخصصی و آموزشی نیز برخی از برنامه‌های جانبی این نمایشگاه است.

مدیرعامل سایت نمایشگاهی گلستان:

مسئولان، این صنعت را به چشم دکان می‌بینند

سال گذشته بسیاری از سایت‌های استانی نتوانستند فعالیت داشته باشند یا فعالیت آنها جسته‌گریخته بود. شیوع ویروس کرونا ضربه‌ای غیرقابل باور به بدنه صنعت نمایشگاهی وارد کرد و در این میان و با گذشت بیش از دو سال از شیوع این ویروس و همچنین شروع سال جدید، سایت‌های نمایشگاهی اغلب استان‌ها هنوز فعالیت خود را آغاز نکرده‌اند.

گسترش‌نیوز درباره آخرین وضعیت فعالیت سایت نمایشگاهی استان گلستان با مهرداد یزدی، مدیرعامل سایت نمایشگاهی گلستان گفت‌وگو کرده است.

یزدی در ابتدای این گفت‌وگو با بیان اینکه این سایت نمایشگاهی سال گذشته موفق شد برخی رویدادهای تخصصی را برگزار کند، گفت: به علت شرایط شیوع ویروس کرونا، رویدادهای عمومی مانند نمایشگاه‌های فروش عام، بهاره و جهیزیه و برگزار نشدند.

وی افزود: امسال هم با احتیاط تقویمی را در کارگروه توسعه صادرات استان مصوب کرده و با توجه به شرایط

سعی می‌کنیم تمامی نمایشگاه‌های تقویم را برگزار کنیم مگر اینکه اتفاق غیرمنتظره‌ای رخ دهد. ما تمام تلاش خود را به کار خواهیم بست تا به اقتضای اتفاقات روز خود را تطبیق دهیم. همان‌طور که امروزه کاستی‌های زیادی وجود دارد اما سکوت کرده‌ایم، چون باید شرایط کشور را درک کنیم و اگر خارج از این اتفاقی بیفتد، شعاری نمی‌دهیم و بزرگنمایی نمی‌کنیم.

مدیرعامل نمایشگاه استان گلستان در ادامه به بیان چالش‌های این صنعت پرداخت و گفت: از نظر مالی اگر برای این صنعت واقعا ارزش قائل شوند و آن را صنعت بنامند و بپذیرند که این بخش، یک صنعت است می‌تواند در بسیاری از بخش‌ها تاثیرگذار باشد و تا حدودی برخی از مشکلات مالی و سایت‌های ضعیف را حل کند. اما درباره مسائل فنی نمایشگاه متاسفانه برخی از شرکت‌ها روابطی بسیار قوی با سازمان دارند و عملا سازمان تنها در خدمت این شرکت‌هاست و هیچ بهایی به ما نمی‌دهد و حتی در ابلاغیه‌های نمایشگاه‌ها، تقویمی با تاخیر به ما می‌دهند و تاثیری برای ما ندارد. به ما اعتماد ندارند و ما را حذف می‌کنند و انگارنه‌انگار که حرفی می‌زنیم.

یزدی افزود: نمایشگاه‌های رتبه بالای کشور به‌راحتی تاریخ‌های برگزاری رویدادهای خود را برای بار دوم و سوم عوض می‌کنند و بدون ملاحظه ما تقویم را تغییر می‌دهند و وقتی معترض می‌شویم جوابی نمی‌گیریم. این کارها درست نیست. یکی از قابلیت‌های ما بحث رفتاری است؛ اگر نتوانیم با خودمان رفتار خوبی داشته باشیم آیا می‌توانیم با مردم رفتار خوبی داشته باشیم. رفتار مدیریتی از عمل ما شروع می‌شود و بعد رفتار با مشتری است. این مسائل زیاد است و همه با آن آشنا هستند اما متاسفانه در این حوزه افرادی کار خود را راحت‌تر از ما انجام می‌دهند و در اینجا، بهترین کار برای ما این است که مهر سکوت بر لب بزنیم تا اینکه خود را درگیر کنیم. چند بار معترض شدیم و دقیقا نتیجه عکس گرفتیم.

غفلت سیاست‌گذاران از صنعت نمایشگاهی

وی همچنین گفت: به نظر می‌رسد این موارد به غفلت سیاست‌گذاران از صنعت نمایشگاهی برمی‌گردد شاید به این صنعت به چشم یک دکان نگاه می‌شود و از این‌رو افراد غیرمتخصص در این حوزه تصمیم‌گیری می‌کنند.

مدیرعامل نمایشگاه استان گلستان تصریح کرد: در بخش مجری‌ها ما بسیار اذیت شده‌ایم و تمامی کارهای آنها در جهت بی‌قانونی و زیر پا گذاشتن ضوابط نمایشگاه‌هاست. در نمایشگاه‌ها فعالیت‌ها بدون قانون هستند و در این شرایط مجری‌ها میدان می‌گیرند و با قلدری تمام می‌خواهند خواسته‌های خود را پیش ببرند و ضوابط نمایشگاه را زیر پا بگذارند. متاسفانه این قشر موردحمایت هستند و برای خود برند و پرستیژ ایجاد کرده‌اند.

در چند تجربه‌ای که مجبور شده بودیم با آنها کار کنیم در نهایت به این نتیجه رسیدیم که مستقل و برای خودمان کار کنیم. برخی از این آقایان، ارتباطاتی قوی دارند و کارشان خوب پیش می‌رود.

وی در پایان تاکید کرد: بدون شک افراد مانند هم نیستند؛ از همین‌رو، روی صحبت و منظور من با همه نیست و نباید همه را به یک چشم دید.

گزارش خبری

پرآب‌ترین قنات جهان مسدود شد

شهر بم به شهر قنات‌ها معروف است و قنات اکبرآباد در این شـهر ثبت جهانی شـده اسـت، برطبق سنت گذشته، قنات مهم‌ترین منبع تامین آب نخلستان‌های بم اسـت و شـهری که به باغ‌شهر شهرت دارد و بخش قابل‌توجهی از خرمای مضافتی کشور را تولید می‌کند، حیاتش به وجود قنوات وابسـته است. اما سهل‌انگاری در زمان اجرای عملیات عمرانی باعث مسـدود شـدن آب این قنات از اواخر اردیبهشـت شده است و باوجود تلاش برای بازگشـایی مسـیر قنـات در دمای بالای این روزهای بم، نخلسـتان‌ها بی‌آب مانده‌اند و مسـیر آب نیز در اعماق زمین مسـدود شـده اسـت. اما این عملیات عمرانی، بدون‌توجه به حریم یکی از کهن‌ترین و پرآب‌ترین سازه‌های آبی ایران، مشکلات زیادی برای کشاورزان ایجاد کرده است.

محمـد یکی از کشـاورزان بمی اسـت که می‌گوید: از اواخر اردیبهشـت به یک‌بـاره، آب بزرگ‌ترین قنات بم خشـک شـد و در این گرمای تابستان که درختان خرمـا زیر بار هسـتند، آبیاری نشـدند و اگر وضعیت به‌همین‌گونه تداوم یابد، خسـارت جدی به کشاورزان وارد می‌شود.

وی گفت: تعجب می‌کنم که حریم قنات‌ها مشخص نشده و کار عمرانی در حریم قنات انجام شده است، مگر مسئولان در این زمینه نظارت کافی ندارند؟

وی بیان کرد: بخش عمده نخلستان‌های بم از همین قنات تغذیه می‌شـوند و اگر مشـکل رفع نشود، شاهد مشکلات عمده خواهیم بود.

علیرضا چاه‌چمنی دیگر کشـاورز بمی می‌گوید: در اوج خشکسـالی، این قنات ۲۴ ساعت با دبی بسیار بالا آب داشـت و مثل رودخانـه‌ای زیرزمینی بود، اما حالا یک قطره آب هم ندارد؛ در این زمینه مسئولان قضایی شهرستان باید ورود و مشکل را بررسی کنند.

وی ادامـه داد: می‌گوینـد در حریـم قنات، در حال سـاخت مکان تفریحی بوده‌اند که به‌دلیل ارتعاشـات، دهلیز اصلی فرو ریخته اسـت، اما تعجب‌آور این اسـت که حریم قنات‌های بم مشـخص نشده و پیمانکار طرح عمرانی از وجود قنات بی‌خبر بوده است.

▣ لرزش‌ها باعث ریزش قنات شده است

محمدعلـی معقـول، مدیر جهاد کشـاورزی بم در این‌بـاره بـه مهر گفت: این حادثـه به‌دلیل اجرای یک طرح عمرانی، لرزش‌ها، تسطیح و خاکبرداری روی داده اسـت. وی افزود: دبی این قنات بسـیار بالا و در جهان بی‌مانند اسـت، اما هرگونه لـرزش و عملیات عمرانی در مسـیر قنات باعث تخریب می‌شـود. وی بااشاره به نقـش مهم این قنات در آبیاری زمین‌های کشـاورزی و نخلسـتان‌ها و باغ‌های مرکبات گفت: انتظار جدی ما و کشـاورزان این است که ظرف مدت کوتاهی مشکل حل شود.

معقـول افـزود: به‌دلیل مسـدود شـدن راه آب در بالادسـت قنـات، آب بـالا آمـده و احتمال تشـدید خسـارت‌ها وجـود دارد و اگـر در زمـان کوتاهی کار لایروبی و خارج کردن گل و لای از مسـیر انجام نشود، خسارت‌ها تشدید می‌شود.

وی از مسـئولان خواسـت حریـم قنات‌هـای بم را به‌صورت دقیق مشخص کنند و در زمان اجرای هرگونه عملیات عمرانی در ابتدا خطرات ناشی از هرگونه لرزش زمین برای قنوات بررسی شود.

فرماندار بم نیز در گفت‌وگو با مهر، از تلاش در قالب چندین تیم کارشناسی و مجرب برای رفع مشکل قنات خبـر داد و گفـت: هم‌اکنون کار به‌صورت مسـتمر در حال انجام اسـت تا در کوتاه‌ترین زمان ممکن مشـکل رفع شود.

▣ ۷ حلقه چاه مسدود شده است

شهسوارپور افزود: طبق بررسی‌های اولیه ۷ حلقه چاه این قنات مسـدود شده اسـت و در همین مناطق، کار بازگشایی مسیر آب در حال انجام است. وی قنات‌های بـم را یکـی از اصلی‌تریـن منابع تامین آب این شـهر دانست و گفت: اهمیت قنات‌ها برای مردم و کشاورزان به‌طورکامل مشـخص است و انتظار داریم طی روزهای آینده مشکل آب قنات به‌صورت کلی رفع شود.

وی گفت: ۱۵ اکیپ در این منطقه در حال کار هستند و کار لایروبی زمین در حال انجام است.

▣ مسیر قنات مملو از گل‌ولای است

هم‌اکنـون در محـل بـروز حادثه چندیـن اکیپ از مقنی‌هـای مجـرب و متخصصـان در حـال فعالیت هسـتند، اما به‌گفته مقنی‌ها، گل‌ولای زیادی در مسیر قنـات وجود دارد و بیرون آوردن این حجم از گل‌ولای زمانبر است.

قنات‌ها در برخی شهرها و در بیشتر روستاهای استان کرمان، مهم‌ترین منبع تامین آب محسوب می‌شوند که باوجود کم‌آبی شـدید در کرمـان، کار نگهداری، احیا و احـداث قنات‌های جدید از سـوی مسـئولان جدی گرفته نمی‌شـود و به‌جای سرمایه‌گذاری درباره توسعه قنات‌های اسـتان کرمـان، بودجه‌ها بـرای پروژه‌های هزینه‌بری که تاثیر قابل‌توجهی هم برای حل مشـکل آب ندارد، هزینه می‌شود.

از سـوی دیگر، احـداث چاه‌های غیرمجاز متعدد در اسـتان کرمان موجب شـده در برخی مناطق استان، قنات‌هـا نیز به‌کلی بخشـکند و مهم‌ترین منابع تامین آب استان کرمان با بی‌توجهی مسئولان با خطر نابودی مواجه شوند.

تکمیل زنجیره تولید، راهبرد اصلی صنعت کشتی‌سازی

مهین حیدری- مدیرعامل مجتمع کشتی‌سازی و صنایع فراساحل ایران در حاشیه آیین به آب‌اندازی کشتی پشتیبانی پارس صدف که با حضور استاندار هرمزگان برگزار شد، تکمیل زنجیره تولید را راهبرد اصلی صنعت کشتی‌سازی برشـمرد و بااشـاره به روند سـاخت پروژه پارس صدف، اظهار کرد: عملیات طراحی و سـاخت آن در داخل کشـور انجام شـده و تست‌ها و گواهینامه‌های دریایی را به‌طور کامل اخذ کرده است. به‌گزارش خبرنگار صمت از بندرعباس، سلمان ضربی افزود: تونل‌های انجماد این پروژه می‌تواند بالغ بر هزار تن ماهی در دمای منفی ۳۰ درجه نگهداری کند و فضای زیست مناسبی نیز برای ۲۴ نفر طراحی شده است. وی گفت: باتوجه به وقوع حوادث در بخش صید و صیادی، بخش بیمارسـتانی به‌عنوان یکی از نیازهای جدی این بخش در پارس صدف طراحی شـده که امکان خدمات‌دهی به صیادان در دریا فراهم شـود. ضربی، از برنامه‌های آتی ایزوایکو در زمینه سـاخت شناورهای پشتیبانی ماهیگیری هم خبر داد و افزود: طول این کشـتی در طراحی‌های بعدی ۱۰ متر اضافه خواهد شـد و ۳ سـفارش جدید توسـط بخش خصوصی داخلی برای ساخت این نوع شناور پشتیبانی ماهیگیری داشتیم و در حال مذاکره برای دریافت یک سفارش خارجی نیز هسـتیم. مدیرعامل ایزوایکو بااشاره به تعامل بین بخش خصوصی و دولتـی و ظرفیت‌های موجود در این محدوده صنعتی، اظهار امیدواری کرد، تداوم این همکاری‌ها بتواند در زمینه افزایش ضریب اشـتغال اسـتان و تحرک چرخ تولید و صنعت دریایی استان موثر باشد. ضربی در پایان تصریح کرد: در زمینه تامین مالی، تکمیل زنجیره تولید و داخلی‌سازی ضعف‌هایی داریم که با برنامه‌ریزی‌های انجام‌شده، این موانع و ضعف‌ها برداشته خواهد شد.

جام‌جهانی قطر یک فرصت ویژه کشاورزی و گردشگری برای ایران است

فرصت جذب سرمایه از کشورهای عربی

گروه استان‌ها
editor@smtnews.ir

با نزدیک شدن به جام‌جهانی ۲۰۲۲ و شایعاتی که مبنی بر برگزاری کمپ‌های تمرینی این تورنمنت بزرگ در جزیره کیش و قشـم وجود دارد، این سـوال مطرح است که آیا ایران نیز از مهم‌ترین و بزرگ‌ترین رویداد ورزشـی جهان سـهمی خواهد داشت یا خیر؟ جام‌جهانی فوتبال یک رقابت بین‌المللی است که توسط تیم‌های ملی بزرگسالان از اعضای فدراسیون بین‌المللی فوتبال (فیفا) نهاد فرمانروایی جهانی فوتبال برگزار می‌شود. این رقابت‌ها از زمان آغاز مسـابقات در سال ۱۹۳۰ تاکنون، هر ۴ سـال یک‌بار برگزار می‌شود. قهرمان فعلی این مسابقات فرانسه است که دومین عنوان قهرمانی خود را در مسابقات سال ۲۰۱۸ در روسیه به‌دسـت آورد. این مسابقات شـامل مرحله مقدماتی است که طی ۳ سال پیش از مسابقات انجام می‌شود تا مشخص شود کدام تیم‌ها برای حضور در این رقابت‌ها واجد شرایط هستند. در مرحله مسـابقات، ۳۲ تیم از جمله کشـورهای میزبان که به‌طور خودکار واجد شـرایط هستند برای کسب عنوان قهرمانی حدود یک‌ماه به‌رقابت می‌پردازند.

درآمدهای احتمالی قطر از مسافران جام‌جهانی

طبق آنچه در جام‌جهانی‌های گذشته اتفاق افتاده، گفته می‌شود احتمال می‌رود در طـول برگزاری جام‌جهانی، یک‌میلیون و ۵۰۰ هزار نفر برای تماشـای بازی‌ها به قطر سـفر کنند و هر مسـافر به‌طورمتوسط، ۱۵روز در این کشور اقامت خواهد داشـت. در جام‌جهانی ۲۰۱۸ روسـیه، هر نفر در طول سـفر حدود ۵ هزار دلار هزینه کرده بود که در جام‌جهانی ۲۰۲۲ قطر، این مبلغ به ۶ هزار دلار می‌رسـد. حالا با یک حسـاب سرانگشـتی می‌بینیم که قطر تنها از مسافرانی که برای دیدن این بازی‌ها به این کشـور مسـافرت می‌کنند، حدود ۹ میلیارد دلار درآمد خواهد داشـت، اما باتوجه به اینکه قطر کمتـر از ۳ میلیون نفر جمعیت دارد، به‌طورقطع نمی‌تواند از جمعیت ۱.۵ میلیون نفری مسافران پذیرایی کند و به‌همین‌دلیل باید از ظرفیت‌های کشـورهای همسـایه هم کمک بگیرد. براسـاس آنچه گفتیم اگر با دیپلماسـی ورزشی، کشـورمان بتواند تنها ۵ درصد از این مسافران را جذب کند، می‌تواند در طول یک‌ماه نزدیک به ۴۵۰ میلیون دلار درآمد داشته باشد.

افزایش تعاملات تجاری ایران و قطر

رئیس کمیسیون کشاورزی مجلس بااشـاره به رقابت‌های جام‌جهانـی قطر، خواسـتار تعامـلات تجـاری ایـران و قطر شـد و خاطرنشـان کرد: جام‌جهانی قطـر یک فرصت تجـاری ویـژه برای ما اسـت تا توسـط هیات‌ها و بازرگانان ۲ کشـور ایران و قطر، نسبت به عرضه فرآورده‌های کشـاورزی نظیـر انـواع نوشـیدنی‌ها و میوه‌هـای موردنیـاز و همچنیـن ظرفیت‌هـای گردشـگری مـا در حوزه تاریخ و فرهنگ و درمان اقدامات مناسبی انجـام بگیرد و بهره‌برداری مطلوبی از این فرصـت در منطقـه خاورمیانـه و جهان داشته باشیم.به گزارش صمت، محمدجواد عسـکری، رئیس کمیسـیون کشاورزی، آب، منابع‌طبیعی و محیط‌زیست در دیدار با هیات‌عربی که در شانزدهمین نمایشگاه دام، طیـور، آبزیـان و صنایع وابسـته با هدف ایجـاد تعاملات اقتصادی در بخش کشـاورزی حضـور یافتند، مطـرح کرد: هیات‌عربـی که از کشـور عراق و قطر در این نمایشـگاه حضور یافتند، در بازدیدی که داشـتند و پس از جلسـه‌ای که با این هیات تجاری انجام گرفت، مشـخص شد که فرصت‌های سرمایه‌گذاری بین ایران و کشـورهای عربی وجود دارد تا در زمینه صادرات محصـولات کشـاورزی به‌ویژه در فرآورده‌هـای آن و همچنیـن انتقال فناوری نیز تعاملات اقتصادی بیشتری شکل بگیرد.

وی در رابطه با ظرفیت‌های بخـش کشـاورزی ایـران به‌منظور تعاملات بین‌المللی در ایـن حـوزه اشـاره کرد و افزود: ایران به‌دلیل اقلیم‌های متنـوع و همچنین ظرفیت‌های متعددی کـه در زمینـه منابع انسـانی متخصص دارد، از جایگاه ویژه‌ای به‌منظور همکاری تعریف‌شـده در سطح بین‌الملل به‌ویژه با کشورهای همسایه در حوزه خلیج‌فارس برخوردار است.

عسـکری بااشـاره به اینکه مراودات و ارتباطات تنگاتنگ با کشورهای همسایه یکـی از سیاسـت‌های ایـران در حـوزه بین‌الملل است، گفت: ظرفیت و فضاسازی در زمینـه تبادلات اطلاعات و فناوری در بخش کشـاورزی از جمله اقداماتی است که باید در یک برنامه زمان‌بندی نسـبت به ایجـاد و افزایش همکاری‌ها نیز دولت به آن توجه داشته باشد. رئیس کمیسیون کشاورزی مجلس با تاکید بر ایجاد تعامل بـا کشـورهای عربـی به‌منظـور جذب سرمایه برای سرمایه‌گذاری در پروژه‌های کشـاورزی ایران، اظهار کرد: ایران دارای بیشـترین امنیـت سـرمایه‌گذاری در سـطح منطقه است و بستر مناسبی برای ورود سـرمایه‌گذاران وجود دارد تا منابع مشترک ایجاد شود.

> اگر با دیپلماسی ورزشی، کشور ما بتواند تنها ۵ درصد مسافران جام‌جهانی را جذب کند، می‌تواند در طول یک ماه نزدیک به ۴۵۰ میلیون دلار درآمد داشته باشد

ورود بدون ویزا به قشم

رئیس هیات‌مدیره و مدیرعامل سازمان منطقه آزاد قشم گفت: گردشگران جام‌جهانی فوتبال می‌توانند بدون روادید به جزیره زیبای قشم وارد شوند.

به‌گزارش ایمنا، افشار فتح‌الهی در جلسه کمیته اجرایی جام‌جهانی فوتبال ۲۰۲۲ قطر در جزیره قشم اظهار کرد: فرصت‌سوزی سال‌های گذشته، فرصت ایجاد امکانات زیرساختی برای میزبانی از تیم‌های فوتبال حاضر در قطر را از ما گرفته است و در این مدت زمان کوتاه باید برای میزبانی شایسته از تماشاگران مسابقات برنامه‌ریزی کنیم.

وی افزود: گردشـگران می‌توانند بدون ویزا به ۲ منطقه آزاد قشـم و کیش وارد شوند و به‌همین‌دلیل مسئولیت اصلی پذیرایی از تماشاگران جام‌جهانی برعهـده این ۲ جزیره قرار دارد. رئیس هیات‌مدیره و مدیرعامل سـازمان منطقه آزاد قشـم گفت: باید در ۳حوزه میزبانی از گردشـگران، افزایش مبادلات تجـاری و جذب سـرمایه‌گذار برنامه‌ریزی کنیم تا بتوانیـم از فرصـت جام‌جهانـی بیشـترین بهره را ببریم. فتح‌الهی تصریح کرد: حضور گردشگران جام‌جهانی فرصت خوبی برای معرفی فرهنگ ایرانی ـ اسـلامی و صلح‌طلب ما به جهانیان اسـت و با تدوین برنامه مناسب فرهنگی می‌توان آثار بسیار مثبتی در ذهن گردشگران برجای گذاشت.

آمادگی کیش برای جام‌جهانی

سعید محمد نیز با تاکید بر آمادگی کیش برای برگزاری این رویداد جهانی گفت: وزیر راه قطر و ایران در کیش نشست مشترک دارند تا علاوه بر بازدید از زیرسـاخت‌ها، ظرفیت‌های میزبانی را نیز بررسـی کنند.دبیر شـورای‌عالی مناطق آزاد گفت: با تقویت بخش خصوصی و توسـعه زیرسـاخت‌های جزیره کیش تلاش می‌کنیم تا بتوانیم از ظرفیت اقتصادی و گردشـگری جام‌جهانی قطر استفاده کنیم. سعید محمد گفت: چند طرح زیرساختی در ۲ هفته آینده با حضور رئیس‌جمهوری به‌صورت ویدئوکنفرانس افتتاح می‌شوند و با افتتاح ایـن طرح‌ها، ظرفیت‌های میزبانی کیش برای مشـارکت در جام‌جهانی قطر افزایش می‌یابد. سـعیدمحمد گفت: سـاخت و تکمیل چند هتل، باند و پایانه جدید فرودگاه، بندر و پایانه مسافری دریایی، زمین‌های ورزشی و سالن‌های بدنسازی با سرعت پیش می‌رود و برای جام‌جهانی ۲۰۲۲ قطر آماده می‌شـوند. هیاتی از کشـور قطر در سـفری ۲ روزه بـه جزیـره کیـش از پروژه‌ها و امکانات ورزشـی، گردشگری و حمل‌ونقلی منطقه آزاد کیـش به‌منظور بهره‌گیری از ظرفیت‌های این جزیره در جام‌جهانی ۲۰۲۲ قطر بازدید کردند. برگزاری نشسـت مشـترک هیات ایرانی و قطری با حضور رسـتم قاسـمی، وزیر راه و شهرسـازی؛ سعید محمد، مشاور رئیس‌جمهوری و دبیر شورای‌عالی مناطق آزاد تجاری ـ صنعتی و ویژه اقتصادی و وزیر حمل‌ونقل دولت قطر که به امضای صورت‌جلسه‌ای در حوزه‌های مختلف انجامید، از دستاوردهای این سفر است.

سخن پایانی

تا برگزاری بیسـت‌ودومین دوره جام‌جهانی فوتبال تنها چند ماه مانده اسـت. قرار اسـت این رویداد بزرگ اقتصادی-ورزشی از تاریخ ۳۰ آبان تا ۲۷ آذر ۱۴۰۱ در همسـایگی ایران یعنی کشـور قطر برگزار شود. رویداد بزرگی که هرچند به‌ظاهر یک جشـنواره ورزشـی قلمداد می‌شود، اما در حقیقت، همواره این جنبه اقتصادی جام‌جهانی بوده که کشورهای جهان را بـه برگزاری چنین مراسـم پرهزینه‌ای ترغیـب می‌کند. در این میان، همسـایگی ایران با قطر و وسـعت کم این کشـور، فرصت‌های اقتصادی متفاوتـی را بـرای ایران در خود نهفته دارد که توجـه به زوایا و تنوع آن می‌تواند سود خالصی را از این جشنواره نصیب ایران کند.

برگزاری ۱۲ نشست B2B میان تجار ایران و هند

نایب‌رئیس اتاق بازرگانی مشترک ایران و هند بااشاره به میزبانی این تشکل بخش خصوصی از مقامـات بزرگ‌تریـن اتاق بازرگانی PHD هند گفت: به‌دنبال این دیدار با حضور ۵۰ شـرکت و صاحبان صنعت البرز و ۲۵ شرکت از کشور هند بالغ بر ۱۲ نشسـت B2Bدر حوزه‌های مختلف برگـزار شـد.به‌گزارش صمت از اسـتان البرز، پرهـام رضایـی در نشسـتی با حضور رئیـس کمیته تجارت خارجی و سرمایه‌گذاری اتاق بازرگانی PHD هند و جمعی از تجـار ایـران و هنـد در محل اتاق بازرگانی البرز اظهار کرد: بافـت فرهنگی سـنتی مشـترک و از طرفـی فاصله دریایی تنهـا ۴ روزه میـان ایـران و هند از ظرفیت‌هایی اسـت که به گسـترش سـطح روابط تجاری میان طرفین کمک می‌کند. وی ادامه داد: بندر چابهار ایران تنها حدود یک‌هزار کیلومتر با نزدیک‌ترین شهر ساحلی هند فاصله دارد و این مزیت خوب اقتصادی برای گسـترش سـطح تجارت میان ۲ کشور است، کشـور هند با جمعیت یک میلیارد و ۴۰۰ میلیون نفر بازار خوبی برای صادرات محصولات ایرانی است و از طرفی ایران و کشـورهای همسـایه آن با جمعیت ۵۰۰ میلیونی فرصت مناسب اقتصادی برای تجارت خارجی هند است.رئیس اتاق بازرگانی البرز در ادامه مهم‌ترین فرصت ترانزیتی ایران برای تاجران هندی را کریدور شـمال به جنوب برشـمرد و گفت: فعـالان صنعتی کشـور هنـد از طریق این محور ترانزیتی می‌توانند به کشـورهای مستقل دارای منافع مشترک، حوزه اوراسیا و همچنین اروپایی با کمترین هزینه حمل‌ونقل دسترسی پیدا کنند. رضایی بااشاره به اینکه تاکنون در بهترین شرایط تراز تجاری ایران در کشور هند حدود ۱۰ تا ۱۲ میلیـارد دلار و به‌طورعمـده کالاهای نفتی بوده اسـت، گفت: از این میزان، حجم مبادلات غیرنفتی ایران با هند تنها ۲ میلیارد دلار بوده است، امیدواریم که در قالب سفر هیات‌های تجاری و برگزاری جلسات میان اتاق‌های بازرگانی ایران و هند این تعاملات بیشتر شود.نائب رئیس اتاق بازرگانی مشترک ایران و هند افزود: کالاهای صادراتی از هند به ایران به‌طورعمده شامل ماشین‌آلات، محصولات کشاورزی مانند چای و برنج، ادویه، همچنین دارو و مواد شـیمیایی اسـت، در مقابل از ایران نیز محصولات کشـاورزی مانند سـیب و کیوی، مواد اولیه شیمیایی، قیر یا تولیدات صنعت پتروشیمی به هند صادر می‌شـود.وی در ادامه، تولیدات صنایع غذایی، دارویـی، کشـاورزی و معدنی البـرز را از جمله ظرفیت‌های صادرات این اسـتان به کشـور هند برشـمرد و افزود: البرز قطب تولید ماکارونی در ایران است و تولیدات کارخانه‌های این اسـتان با صنایع ماکارونی ایتالیا رقابت می‌کند. رئیس اتاق بازرگانی البرز با بیان اینکه فرودگاه بین‌المللی و منطقه ویژه اقتصادی پیام یکی از ظرفیت‌های مهم این استان است، افزود: در این منطقه اقتصادی نیز شرکت‌های خارجی زیادی به‌صورت مستقل یا مشترک سرمایه‌گذاری کرده‌اند، در البرز بـه‌زودی کارخانـه‌ای با مجوز تولید یک میلیون خودرو و تمام برقی و سـرمایه‌گذاری ۵ میلیارد دلاری فعال خواهد شـد که به‌صورت مشـترک با تولیدکنندگان چند کشـور اروپایی محصولات را روانه بازار می‌کنند. رضایی در ادامه، اسـتقرار بیـش از ۱۲ شـهرک صنعتـی دولتـی و خصوصی در البرز و نزدیکـی بـه پایتخـت را از مزیت‌های اقتصادی این اسـتان برشمرد و گفت: شهرک صنعتی اشتهارد با استقرار بیش از ۲ هزار واحد صنعتی یکی از بزرگ‌ترین شهرک‌های صنعتی کشـور است.وی بااشـاره به اینکه وظیفه اتاق‌های بازرگانی برقراری پل ارتباطی میان تجار و فعالان اقتصادی کشورهای مختلف است، گفت: باتوجه به شناخت از بازار ایران و هند و ظرفیت‌های البرز یقین دارم که تعاملات تجاری خوبی میان فعالان اقتصادی طرفین شکل می‌گیرد.

به‌گفتـه رضایـی بعـد از اتمام این جلسـه، ۵۰ شـرکت و صاحبان صنایع البرز و ۲۵ شـرکت از کشـور هند در قالب نشسـت‌های B2B به‌شـکل حضوری در زمینه‌هایی مانند صنایع‌غذایی، شـیمیایی، دارویی، نساجی، چرم، کشاورزی، تجهیزات‌پزشکی، سلامت، حمل‌ونقل دریایی یا سیستم‌های الکترونیک به‌مذاکره پرداختند.

شناسایی ۱۵۰۰ واحدصنعتی قابل تبدیل به دانش‌بنیان

معـاون وزیـر صنعت،معدن و تجارت بااشـاره به شناسـایی ۱۵۰۰ واحد صنعتی در کشور برای تبدیل شدن به شرکت‌های دانش‌بنیان گفت: توسعه صنعتی عدالت‌محور در مناطق محروم از اولویت‌های وزارت صنعت،معدن و تجارت است.به‌گزارش مهر، رضا رسـولیان در نشسـت اجرایی و تخصصی مدیران ستادی و استانی سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران، اظهار کرد: توسـعه صنعتی عدالت‌محور در نقاط مختلف کشور به‌ویژه در مناطق محروم و کمتر توسـعه‌یافته یکی از اولویت‌های وزارت صنعت، معدن و تجارت اسـت.وی بااشاره به شناسـایی ۱۵۰۰ واحد صنعتی با قابلیت تبدیل شدن به شرکت‌های دانش‌بنیـان، افـزود: تاکنـون ۱۶۰۰ مورد نیـاز فناورانه در واحدهـای صنعتی و تولیدی شناسایی شده که این قطعات درگذشته از خارج کشور تامین می‌شد.

رسولیان به تامین ۳۵۰ مورد نیاز فناورانه کشور از طریق شرکت‌های دانش‌بنیان، تصریح کرد: باتوجه به نام‌گذاری شعار سال از سوی رهبر معظم انقلاب و لزوم حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان، بیش از ۴۸ هکتار زمین به ۱۴۸ واحد تولیدی دانش‌بنیان با شـرایط اقسـاط بلندمدت واگذار شـده اسـت. وی ادامه داد: با مصوبه هیات دولت علاوه بر افزایش تعداد شـهرک‌های فناوری، ایجاد کارگاه‌های آماده برای حمایت از کسـب‌وکارهای کوچک در شهرک‌های فناوری در دستور کار وزارت صنعت،معدن و تجارت است.

معاون وزیر صنعت و معدن و تجارت گفت: ۴۹ هزار و ۲۰۰ واحد تولیدی در شـهرک‌ها و نواحی صنعتی اسـتان‌ها در حال فعالیت هسـتند که توسـط آنان بیش از یک میلیون اشتغالزایی مستقیم انجام گرفته است.رسولیان افزود: در امسال ۲ هزار واحد صنعتی راکد و ۳ هزار و ۳۰۰ واحد صنعتی و تولیدی دارای فعالیت کمتر از ۵۰ درصد، به چرخه تولید و همچنین افزایش ظرفیت بازمی‌گردند.

برنامه دولت برای افزایش عرضه‌ها در بورس کالا

وزارت صنعت، معدن و تجارت و ایمیدرو در دستور کار جدید خود در شرایط احتمالی خاموشی برق، راهکارهایی برای حمایت از تولید در دستور کار دارد. بـه گزارش تحلیل بازار، وجیه‌اله جعفری، معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت و رئیـس هیات عامل ایمیدرو با تاکید بر اینکه وزارت صنعت، معدن و تجارت کمیته مشـترکی را با وزارت نیرو برای عبور از این مشکل تشکیل داده، گفت: برنامه‌های این کمیته این اسـت که قطعی برق واحدهـای اثرگذار در بازار به حداقل ممکن برسـد. به‌عبارت دیگـر، واحدهایی که محصولات خاص تولید می‌کننـد یا محصولاتی که عرضـه آن در بازار به اندازه نیاز اسـت، تولید آنها ادامه خواهد داشـت. جعفری با بیان اینکـه پیش از این نیز چالش‌هایی برای عرضه شـمش در بازار به وجود آمده بود که با روش‌های تلفیقی مشکل را حل کردیم، اظهار کرد: بخشـی از نیاز کشـور را از طریـق واردات تامین کردیم و بـا همکاری یکی از فولادسـازهای بزرگ، محصول‌هـای وارداتی را به صورت تلفیقی در بورس کالا عرضه کردیم و همین مسئله باعث شد نوسان‌های بازار به حداقل ممکن و بعد از آن هم، بازار به تعادل برسـد. وی با اشـاره به اینکه در چند ماه نخسـت سال، شـرکت‌های تولیدی برای حفظ عرضه خود در بورس کالا تولیدات خود را افزایش داده‌اند، گفت: در دو ماه اخیر، فولادسـازان کشور بیشـتر از ماه‌های قبل تولید کرده‌اند و از سـوی دیگـر، وزارت نیرو هم تلاش کرده زودتر نیروگاه‌ها را اورهال کند و از سـوی دیگر، پروژه‌های جدید را وارد مدار تولید کند که در تامین برق مورد نیاز واحدهای تولیدی با مشکلی روبه‌رو نباشیم، به همین دلیل پیش‌بینی می‌شود تابستان امسال مشکلی برای عرضه محصول‌های فولادی در بورس کالا وجود نداشته باشد.

پیش‌بینی کارشناسان درباره تکرار شاخص ۲ میلیون واحدی بورس

هشدار؛ سهامداران رفتار هیجانی نداشته باشند

مرضیه احقاقی
editor@smtnews.ir

بازار سـهام در اغلب روزهای هفته گذشـته روند اصلاحی را پشت‌سر گذاشت و از مرز یـک میلیون و ۶۰۰ هزار واحـدی فاصله گرفت. این روند نزولی درحالی زمینه‌سـاز افت شـاخص را فراهـم کرد که حضور در فصـل مجامع امید به رکوردزنی بـورس را در میان فعالان این بازار زنده کرده بود. همزمان با توجه به سیاست دولت در حذف ارز ترجیحی و تورم، انتظار می‌رفت عبور شاخص بورس از سد ۱.۶ میلیونی ماندگار باشد. کارشناسان و فعالان بازار سـرمایه گزارش عملکرد ضعیف شرکت‌های بورسی به‌ویژه گروه پالایشی و همچنین انتشار اخبار جسته‌گریخته از مذاکرات رفع تحریم را علت اصلی قرمزپوشی بازار در اغلب روزهای هفته گذشـته می‌دانند. این تحلیلگران معتقدند بازگشت بازار به رونـد صعودی در روز پایانی معاملات هفته گذشـته حکایـت از آن دارد که افت بازار به منزله آغازی برای روند نزولی بورس نیسـت. این تحلیلگران همچنین نسـبت به صعود مجدد بورس از مرز یک میلیون و ۶۰۰ هزار واحدی ابراز امیدواری می‌کنند. گفتنی است در روزهای اخیر اظهارنظرهایی مبنی بر اوج‌گیری مجدد بازار سـرمایه در ماه‌های آینده و حتی احتمال عبور مجدد شـاخص از مرز ۲ میلیون واحدی شده است. انتظاری که اگر غیرواقعی باشـد، به منزله متضرر شدن دوباره مردم و سرمایه‌گذاران بورسی خواهد بود. برای بررسی این موضوع‌ها با فعالان و کارشناسان بازار سرمایه گفت‌وگو کرده‌ایم.

عکس: آیدا فریدی

با وجود انتظارات تورمی، دستیابی دوباره بورس به شاخص ۲میلیون واحدی، منطقی به‌نظر نمی‌رسد. البته همچنان این احتمال می‌رود که شاخص بورس این رکورد را مجددا ازآن خود کند اما این رکوردشکنی به منزله حبابی بودن شاخص است

محرک‌های اصلاح بورس

چرایی ریزش بورس در فصل مجامع

فلاح در ادامه خاطرنشان کرد: با توجه به پیش‌بینی سـودآوری شـرکت‌های بورسـی از ابتدای امسـال و همچنین بـا توجه به آنکـه در انتهـای فصل مجامع قـرار داریـم، انتظار می‌رود انتشـار گـزارش عملکرد شـرکت‌های بورسـی تاثیر مثبتـی بر عملکـرد بازار سـرمایه طی ماه‌هـای آینده داشـته باشـد. هرچند در کوتاه‌مدت نوسـاناتی بر این بازار حاکم هسـتند و اصلاح شـاخص پدیده غیرمنتظره یـا دور از انتظاری نیست.

این کارشـناس بازار گفت: هر توافقی که میان ایران و کشـورهای طرف برجام حاصل شـود در کوتاه‌مدت می‌توانـد به تعدیل نرخ ارز بینجامـد. همین این افت نـرخ ارز نیز بـر ارزش برخی سـهم‌ها همچون صنایع فلزی، پتروشـیمی، کانی‌های معدنـی و... تاثیر منفی دارد. امـا همزمان باید منتظر اثـرات مثبت این توافق روی سـهم‌های گروه بانکی، خودرویی، سرمایه‌گذاری و... باشـیم. یعنی گروه‌های یادشده به‌عنوان لیدر بازار سـرمایه، مسـیر رو به رشـدی را از آن خود خواهند کرد.

این فعال بازار سـرمایه در پاسـخ به سوالی مبنی بر این نکته که اکنون در فصل برگزاری مجامع شرکت‌ها هسـتیم، حال چرا انتظارات از بازار به نتیجه نرسیده، گفت: بازار در هفته‌های گذشـته با موضوعات جدید و متعددی روبه‌رو شـده که مانـع از اثرگذاری برگزاری مجامع بـر عملکرد بورس می‌شـود. به‌عنوان مثال در هفته‌های گذشـته شـاهد حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی در روند تخصیص آن به تامین کالاهای اساسی بودیم. در حالـت کلی انتظار می‌رفت حـذف این ارز تاثیر مثبت بر عملکرد بازار سـرمایه داشته باشد. با این وجود باید خاطرنشان کرد که بورس هنوز نتوانسته خود را با این موضوع تطبیق بدهد.

یا به بیان دیگر، بـازار هنوز تحلیل جامعی از حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی ندارد و نسـبت به این تصمیم گنگ اسـت. بسـیاری از فعالان بـازار هنـوز نمی‌دانند این موضوع چه تاثیری بر معاملات آنها خواهد داشـت. در واقع مواجهه بازار با این شرایط جدید و همگن‌سازی با این موقعیت، نیازمند زمان است.

وی افزود: شـرایط عمومی اقتصاد کشور بر عملکرد بازار سـرمایه تاثیرگذار است؛ کما اینکه اثرات رکودی کـه بر اقتصاد کشـور سـایه افکنده، بر بازار سـرمایه نیـز نمایـان خواهد شـد. در چنیـن شـرایطی، بازار انتظاراتی که از آن می‌رفت را به مرحله ظهور نرسانده است.

این کارشناس ارشـد بورس در ادامه گفت: با وجود تمام افت‌وخیزهایی که در بورس شـاهد آن بودیم اما به اعتقاد من، این بازار همچنان شرایط مطلوبی دارد و نباید منتظر رشد قابل‌توجه از بازار باشیم.

با توجه به تورمی که در اقتصاد شـاهد آن هسـتیم، انتظار می‌رود اثرات این تورم در بازار سـهام نیز آشکار شود. هرچند این اثرات به مرور زمان در بورس نمایان خواهد شد.

فـلاح در ادامـه و در پاسـخ بـه سـوالی مبنـی بر پیش‌بینی‌هایـی کـه درباره ۲ میلیون واحدی شـدن شاخص می‌شـود و پیامدهای احتمالـی چنیـن انتظاراتی با توجه به سابقه سقوط بازار در سال ۱۳۹۹ گفت: سابقه رشد و سـقوط یک‌باره بـورس در سال ۱۳۹۹ که به متضرر شدن صاحبان سهام منتهی شد، در یک بازه زمانی ۳ ماهه اتفاق افتاد.

روز ۲۳ فروردین ۱۳۹۹، شـاخص بورس برابر ۵۹۰ هزار واحد بود. این شـاخص در ۲۰ مرداد ۱۳۹۹ به ۲ میلیون و ۸۰ هزار واحد رسـید؛ یعنی شاخص در بازه زمانـی حدود ۴ ماهه، یک میلیـون و ۵۰۰ هزار واحد رشد داشـت و بازدهی ۳۰۰ درصدی را ثبت کرد. این رشـد فراتر از انتظار بود و بـا موقعیت کنونی حاکم بر بازار سرمایه، قابلیت مقایسه ندارد.

وی افزود: در هفته‌های اخیر، شـاخص بورس رشـد منطقی را پشت‌سـر گذاشـته اسـت؛ رشـد بهای ارز و همچنیـن انتظارات تورمی محرک رشـد شـاخص بورس بوده‌اند. درنتیجه احتمال کسب مجدد رکورد ۲ میلیون واحدی برای شاخص کل بورس، دور از انتظار نیسـت. کما اینکه در هفته‌های اخیر شـاخص بورس یک‌بار از مرز یک میلیون و ۶۰۰ هزار واحد عبور کرده است.

فـلاح در پایان گفت: با این وجـود، میزان نقدینگی در بازار، حجم نقدینگی، خریدوفروش سهم‌ها، شرایط عمومی حاکم بر اقتصاد کشـور، رغبت سرمایه‌گذاران به صنایع و... همگی می‌تواند بر سمت‌وسـوی این بازار اثرگذار باشند.

> بازار سهام در اغلب روزهای هفته گذشته، روند اصلاحی را پشت‌سر گذاشت. این روند نزولی درحالی زمینه افت شاخص را فراهم کرد که حضور در فصل مجامع، امید به رکوردزنی بورس را در میان فعالان این بازار زنده کرده بود

انتظارات تورمی، محرک بازار

مجتبی دیبا، کارشـناس بازار سرمایه در گفت‌وگو با صمت و در ارزیابـی عملکرد بـورس در هفته اخیر و نوسـانات این بازار اظهار کرد: با گذر شاخص به‌عنوان معیار سـنجش عملکـرد بـازار سـرمایه، از مرز یک میلیـون و ۶۰۰ هـزار واحد و حتی عبـور از این مرز (البته تنها برای یک روز)، شـاهد اصلاح روند صعودی بـورس بودیـم. از آنجاکه شـاخص برای مـدت زمان طولانی امکان عبور از این محدوده را نداشته، این مرز به‌صورت روانی به سـدی در برابر شـاخص بدل شده است.

ایـن کارشـناس بـازار سـرمایه گفـت: عـده‌ای از معامله‌گران در این فضا اقدام به تسویه سهم‌های خود کرده‌اند و همین موضوع زمینه‌ساز فشار عرضه، فروش سـهم و افت شاخص شده است. اما همچنان انتظارات تورمـی محرک برای بازار سـرمایه هسـتند. از این‌رو همچنان امکان رشـد شـاخص و عبور از محدوده یک میلیون و ۶۰۰ هزار واحدی وجود دارد.

این کارشناس بازار اظهار کرد: بنابراین انتظار می‌رود شـاخص در روزهای آینده به سـمت عبور از مرز یک میلیون و ۶۰۰ هزار واحدی رو به صعود باشد. شکست این مقاومت می‌تواند حتی زمینه‌ساز صعودهای بیشتر شاخص بازار و گذر از محدوده یک میلیون و ۶۰۰ هزار واحدی هم باشد.

دیبا افـزود: قیمت تعادلی بـازار در محدوده ۱.۵ تا ۱.۶ میلیون واحدی برآورد می‌شـود. نوسان شاخص تا حدود ۲۰ درصد از این محدوده قابل‌قبول اسـت. حال چنانچه این شـاخص از مرز یـک میلیون و ۷۶۰ هزار واحدی عبور کند، ارزندگی بازار در قالب حباب نمایان خواهد شد.

هرچه شـاخص از ایـن مرز فاصله بیشـتری بگیرد، حباب بزرگ‌تر می‌شـود و قاعدتا تخلیه این حباب نیز چشمگیرتر خواهد بود.

وی دربـاره اینکـه چـرا در فصل برگـزار مجامع و برخـلاف انتظارها و پیش‌بینی‌ها شـاهد ریزش بورس بوده‌ایم، گفت: انتشـار صورت‌های مالی شـرکت‌های پالایشـی و ایـن موضـوع که شـرکت‌های یادشـده نتوانسته‌اند مطابق انتظارات، عملکرد مثبتی را از خود به نمایش بگذارند، زمینه‌ساز روند نزولی بازار برخلاف انتظـار و ریزش بـورس در چند روز از هفته گذشـته بود.

البتـه صورت‌هـای مالـی منتشرشـده از عملکرد شرکت‌های پتروشـیمی شـفافیت لازم را نداشتند یا اعمال‌نظرهایی روی آنها شـده است. دیبا گفت: البته پـس از اتمام واکنش بازار به انتشـار صورت‌های مالی یادشـده، مجددا بورس روند صعـودی به خود گرفت و در روز پایانی هفته گذشـته شـاهد سبزپوشی بازار بودیم.

دیبا در پیش‌بینی عملکرد بازار سـرمایه برای آینده نزدیک اظهارکرد: چنانچه بازار به سـمت کسب دوباره رکـورد یـک میلیـون و ۶۰۰ هـزار واحـدی حرکت کنـد و در ایـن بـازه تثبیت شـود، می‌توانیـم ریتم حرکتی بـازار را در خردادماه و تیرمـاه مثبت ارزیابی کنیم.

ایـن کارشـناس بورس در پاسـخ به سـوالی مبنی بر ایـن نکته که برخی کارشناسـان بـازار پیش‌بینی می‌کننـد که شـاخص در نیمه دوم سـال بـه مرز ۲ میلیون واحد نزدیک شـود، صحت ایـن پیش‌بینی و اثرات منفی احتمالـی آن گفت: همان‌طور که پیش‌تر هم اشاره شد گذر شـاخص بورس از مرز یک میلیون و ۷۶۰ هزار واحد به‌منزله شـکل‌گیری حباب در بازار اسـت. عملا با توجه به میزان نقدینگـی در کشـور نبایـد منتظر عبور شـاخص از مرز ۲ میلیون واحدی باشیم. رسیدن شـاخص به این مرز و عبور از آن به منزله شکل‌گیری حباب در بازار است.

خالی شـدن این حباب نیز به منزله متضرر شـدن عده‌ای از سرمایه‌گذاران خواهد بود.

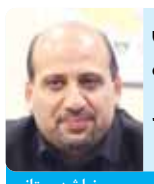
توجه به این نکته ضروری به‌نظر می‌رسـد که بورس در شـرایط تعادلی به سـر می‌بـرد؛ بنابراین این دوره تعادل باید پشت‌سـر گذاشـته شـود تا به دوره رونق بزرگ‌تر بازار برسـیم. دیبا در پایـان دوره رونق بزرگ بورس را نیمه دوم سال ۱۴۰۱ یا ماه‌های نخست سال ۱۴۰۳ دانست.

سخن پایانی

با وجود انتظارات تورمی در اقتصاد کشور نزدیکی شاخص بورس به مرز ۲ میلیون واحدی در سال جاری منطقی به‌نظر نمی‌رسـد. البته همچنان این احتمال می‌رود که شـاخص بورس این رکورد را مجددا ازآن خود کند اما این رکوردشـکنی به منزله حبابی بودن شـاخص اسـت. هنوز مدت زمان طولانی از تجربه تلخ بورس در سال ۱۳۹۹ نگذشته و درواقع این بازار به‌تازگی به مرحله ثبات رسیده است. درنتیجه نباید وقایع تلخ گذشته را که عموما هم برای مردم رقم خورد، فراموش کرد و در فضایی هیجانی به تکرار این روند اشتباه دامن زد.

یادداشت

درآمدزایی به بهانه تنظیم بازار

رضا شهرستانی
فعال صنعت فولاد

فعـالان زنجیره فـولاد انتقادهای بسـیاری نسـبت بـه سیاسـت‌های دولت در قبـال این زنجیره مطرح می‌کنند. این سیاسـت‌ها عموما با هدف تنظیم بازار فولاد اجرایی می‌شـوند اما نه‌تنهـا نتیجه‌بخش نیسـتند، بلکه چالش‌های متعددی را به تولیدکنندگان تحمیل می‌کنند. سـال گذشـته وزارت صنعت، معدن و تجارت تمامی تولیدکنندگان زنجیـره فولاد را موظف کـرد محصولات خـود را از طریـق بورس کالا عرضه کنند و به فروش برسـانند. با این وجود، این مصوبه به‌طور کامل اجرایی نشد. بی‌توجهی به شـرایط تولید در زنجیـره فولاد، علت اصلی اجرایـی نشـدن این هدف اسـت. بسـیاری از شرکت‌های خصوصی و کوچک فعال در صنعت فولاد توانایی عرضه محصولات خود را از طریق بورس کالا ندارند. یکی از پیش‌شرط‌های عرضه محصـولات در بـورس کالا، ارائـه ضمانتی از سوی مجموعه تولیدکننده است. اما بسیاری از مجموعه‌های کوچک فولادسـاز از عهده تامین این ضمانت بر نمی‌آیند.

انتقادات دیگری نیز به روند عرضه محصولات زنجیره فولاد در بورس کالا وارد اسـت. ازجمله آنکـه حلقه‌هـای پایین‌دسـتی ایـن زنجیره با کمبودهـای مواد اولیه روبه‌رو هسـتند. درواقع تولیدکنندگان برخـی از حلقه‌های این زنجیره همچـون آهن اسـفنجی، سـهم محـدودی از محصولات خود را در بورس کالا عرضه می‌کنند. این کمبـود عرضه که از آن می‌تـوان با عنوان مهندسـی عرضه نیز نام برد، زمینه رشد قیمت یـک محصول را فراهم می‌کنـد. این نارضایتی تنها به تولیدکنندگان شـمش اختصاص ندارد، بلکه بسـیاری از تولیدکنندگان فولاد در سـایر حلقه‌ها ازجمله نوردکاران نیز با توجه به شرایط و سیاسـت‌گذاری‌های دولـت جدیـد، متضرر می‌شـوند. بنابرایـن می‌توان اینطـور ادعا کرد که تـلاش وزارت صنعت، معدن و تجارت برای تنظیم بازار فولاد از طریق عرضه محصولات در بورس کالا، نه‌تنها نتیجه‌بخـش نبوده، بلکه به زیان بسـیاری از تولیدکننـدگان در حلقه‌های گوناگون زنجیره فولاد نیز منتهی شـده اسـت. در شـرایطی کـه تولید و عرضـه یک محصول بـه مراتب بالاتر از تقاضا برای خرید آن باشـد، عرضه ۱۰۰ درصدی آن محصول در بورس کالا به منزله زدن چوب حراج به آن محصول خواهد بود. میزان تولید شمش فولاد و محصولات نورد در کشـور به مراتب بیـش از نیاز داخلی به این محصـولات برآورد می‌شـود. در چنین فضایی، عرضـه تمام محصولات یادشـده در بورس کالا سیاستی اشتباه و به ضرر تولیدکنندگان داخلی خواهد بود. با وجود تمام فشارهایی که در طول سال گذشته بر صنعت فولاد تحمیل شد، حدود ۱۰ میلیون تن فولاد از کشـور صادر شـد. این صادرات درحالی انجام شد که فولادسازان کشور بـا محدودیت‌های جدی در رونـد تامین گاز و برق روبـه‌رو بودند و از برنامه‌هـای تولید خود بازماندند. یعنی می‌توان اینطور نتیجه گرفت که ظرفیت‌سازی انجام‌شده در صنعت فولاد ایران، بـه مراتب بیش از نیاز داخلـی به این محصول برآورد می‌شـود. بنابراین اجرای یک سیاسـت یکسـان در کل زنجیره با تمـام تفاوت‌هایی که در ظرفیـت و میزان تولید وجود دارد، اشـتباه و غیرمنطقی به‌نظر می‌رسـد و حتی سودآوری صنایع را تحت‌تاثیر منفی قرار خواهد داد.

در ادامه باید خاطرنشان کرد که صنایع فولاد کشـور با توجه به محدودیت‌های زیرسـاختی کشـور با چالش‌های جـدی روبه‌رو هسـتند، در چنیـن موقعیتی، از سیاسـت‌گذاران انتظار می‌رود به سمت تسهیل شرایط تولید و فعالیت واحدهای صنعتـی گام بردارند. بـا این وجود، نه‌تنها درخواسـت‌های این‌چنینی برای تسهیل شـرایط به مرحله اجرا نمی‌رسـد، بلکه هر روز سـدی تازه در مسـیر تولید ایجاد می‌شـود. از جملـه این سیاسـت‌های اشـتباه می‌تـوان به حـذف معافیت مالیاتی صادرات شـمش فولاد خام براساس بودجه سال جاری اشاره کرد. این سیاسـت اشـتباه با هدف جلوگیری از صادرات مواد خام، تصویب‌شده در حالی‌که شمش فولاد ماده خام نیسـت و دولت نباید بـه بهانه واهی و تنها برای افزایش درآمدزایی خود، زمینه‌سـاز نابـودی صنعت باشـد. بسـیاری از کشـورها در طول سـال‌های گذشـته اقدام به تاسـیس واحدهـای نورد کرده‌انـد و ترجیح می‌دهند به جای محصول نهایی، شمش وارد کنند؛ بنابراین از مسـئولان انتظار می‌رود با راهکارهای اشتباه صادرات فولاد ایران را محدود و کشور را از این درآمد صادراتی محروم نکنند.

نظرگاه

بخشنامه‌ای برای رفع تکلیف

رسول روانش
مشاور انجمن سنگ‌آهن

به‌دنبال انتشار متن بخشنامه ابلاغی توسط مدیرکل دفتر صنایع معدنی وزارت صنعت، معدن و تجارت با موضوع نحوه صدور جواز تاسیس رشته فعالیت‌های مربوط به صنایع معدنی، لازم است تا به ابعاد مختلف این تصمیم نگاهی ویژه داشته باشیم.

زنجیره فولاد، امروز تبدیل به پیکره‌ای بدقواره شده که با اعضای دیگر ناهمگون است. بنا بر گزارش‌ها، امروز، بالغ بر یک میلیارد دلار گندله در کشور به‌صورت انباشت وجود دارد و بررسی‌ها نشان می‌دهد که به‌دلیل انباشت بیش از حد و خارج از ارتفاع مجاز این محصول، میزان نرمه گندله به‌شدت افزایش پیدا کرده و CCS این محصول در بسیاری از کارخانه‌ها کاهشی بوده است که نتیجه‌ای جز افت کیفیت محصول ندارد.

بنا بر آمار در سال ۱۴۰۰، بیش از ۶۷ میلیون تن ظرفیت اسمی تولید گندله در کشور فعال بوده است، لیکن درباره آهن‌اسفنجی این عدد بالغ بر ۳۷ میلیون تن بوده که به حدود ۵۰ میلیون تن نیاز دارد.

از سوی دیگر با اضافه شدن ظرفیت‌های ذوب القایی به مصرف‌کنندگان آهن‌اسفنجی ـ باتوجه به کمبود قراضه در کشور ـ تقاضا برای این محصول به‌شدت بالا رفته است، به‌صورتی که بخش عمده‌ای از مارجین سود این زنجیره امروز در بخش تبدیل گندله به آهن‌اسفنجی نهفته است.

دولت که تا سال گذشته با جدیت به‌دنبال سهمیه‌بندی مواد اولیه بود و خود را مالک و قیم کالای بنگاه‌ها می‌دانست (در نهایت با رای دیوان عدالت اداری این موضوع ابطال شد) به یک‌باره با شرط عدم‌تعهد وزارت صنعت،معدن و تجارت در تامین مواد اولیه، صدور مجوزهای معدنی را آزاد کرده است.

ابعاد این تصمیم و بخشنامه و سایر بخشنامه‌های ابلاغی از چند بعد قابل‌تامل است:

اول اینکه بنا بر طرح جامع فولاد، باید برای تولید ۵۵ میلیون تن فولاد برنامه‌ریزی انجام می‌شد؛ این موضوع باتوجه به عدم‌رشد اقتصادی کشور محل ابهام است و باید موردتوجه و بازنگری قرار گیرد،اما با همین فرض، امروزه و بنا بر گزارش‌های موجود بیش از ۱۰۰ میلیون تن مجوز تولید فولاد، ۹۰ میلیون تن آهن‌اسفنجی، ۱۲۳ میلیون تن گندله و ۱۱۶ میلیون تن کنسانتره صادر شده است.

نگاهی مختصر به آمار مذکور نشان‌دهنده آن است که مجوزهای صادرشده بنا به دلایل مختلف اعم از لابی و رانت، یا انجام نشدن کار کارشناسی بسیار بیشتر از نیاز بوده است و در عمل بخشنامه ابلاغی جدید وزارت صنعت،معدن و تجارت نه تسهیل صدور مجوز بلکه شانه خالی کردن از عواقب صدور مجوزهای صادرشده در گذشته است، که به‌زودی نتایج وحشتناک آن نمایان خواهد شد.

دیگر اینکه نبود تعهد به تامین مواد اولیه در راستای گسترش فضای کسب‌وکار آزاد، قابل‌تامل و تشکر است،اما باید ابزارهای دیگری نیز مکمل تصمیم فوق قرار گیرد، که دخالت نکردن در نظام نرخ‌گذاری، فروش و صادرات از آن جمله است.

همان‌طور که اشاره شد، امروزه بحث گندله در زنجیره فولاد با مازاد تولید بسیاری روبه‌رو است و در اسفند سال گذشته برخی شرکت‌ها در حال صادر کردن این تولیدات مازاد بر نیاز بودند، که با اعمال تصمیم وضع عوارض صادراتی، متوقف شد.

به‌نظر می‌رسد نیت تصمیم‌سازان و تصمیم‌گیران در وضع عوارض، حداقل درباره گندله به‌شدت محل شک و شبهه است.

در نهایت اینکه دولت تا به‌حال نیز به تکالیف خود درباره احداث زیرساخت‌های موردنیاز این صنعت جامه عمل نپوشانیده است و قطعی برق و گاز و زیان‌های چندین میلیارد دلاری در این بخش نیز شاهدی بر این مدعا است.

نگارنده بر این باور است، بخشنامه جدید نه‌تنها نشانگر نبود تعهد به تامین مواد اولیه است بلکه گریزگاهی برای نبود تعهد به ایجاد زیرساخت‌های لازم صنایع معدنی نیز هست و توجیهی برای کاستن از اثرات سوء تصمیمات اشتباه سهوی و عمدی خواهد بود.

در پایان امید است با اصلاح رویکردها، اتخاذ تصمیمات مبتنی بر آمارهای دقیق و کار کارشناسی، استیلای میهن عزیزمان را شاهد باشیم.

فرمان وزارت صنعت، معدن و تجارت به گمرک

مدیرکل دفتر صنایع معدنی وزارت صنعت، معدن و تجارت، اخذ عوارض پلکانی از محصولات بخش معدن و صنایع معدنی از سوی گمرکات را برخلاف مصوبه تنظیم بازار برشمرد.

یادآور می‌شود چندی پیش، مصوبه اخذ عوارض صادراتی از مواد اولیه معدنی و صنایع معدنی ابلاغ شد. اما این مصوبه با انتقادات معدنداران و صاحبان صنایع معدنی روبه‌رو شد و در پی آن وزارت صنعت،معدن و تجارت طی ۲ مرحله اقدام به اصلاح و حذف عوارض صادراتی برخی مواد و محصولات معدنی کرد.

اما معدن ۲۴ گزارش می‌دهد که اخذ عوارض پلکانی از محصولات بخش معدن و صنایع معدنی از سوی گمرکات ادامه دارد. بر این اساس سیف‌الله امیری در نامه‌ای خطاب به مدیرکل دفتر صادرات و واردات وزارت صنعت،معدن و تجارت یادآور شده است: باتوجه به اینکه در بند ۸ مصوبه جلسه بیست‌ودوم ستاد تنظیم بازار (مورخ ۲۴ اسفند ۱۴۰۰)، مهلت مصوبه مذکور تا ابتدای خرداد ۱۴۰۱ تعیین شده و تاکنون تمدید نشده است، برای دوره بعد نیاز به تمدید مصوبه از سوی ستاد تنظیم بازار است.

وی افزود: باوجود صراحت در متن مصوبه مبنی بر اینکه مصوبه مذکور تا ابتدای خرداد ۱۴۰۱ اعلام شده، اما گمرکات هنوز نسبت به اخذ عوارض اقدام می‌کنند که خلاف مصوبه است.

امیری خواستار آن شد که این اداره کل نسبت به تمدید مجدد مصوبه یادشده اقدام لازم را براساس مقررات گمرک به‌عمل آورد.

مدیرعامل یک شرکت صنعتی معادن و فلزات در گفت‌وگو با صمت:

چراغی که به خانه رواست...

گیتا جاودانی
editor@smtnews.ir

چندی پیش گزارشی در این صفحه منتشر شد که به علاقه‌مندی عربستان برای فعالیت در حوزه معدن می‌پرداخت. به‌گفته مقام‌های عربستانی، این کشور در حال بررسی ۱۴۵ درخواست مجوز اکتشاف مواد معدنی از شرکت‌های خارجی است و این سرمایه‌گذاری‌ها آنقدر ادامه می‌یابد تا عربستان را به قطب تولید موادمعدنی در منطقه افریقا و آسیا تبدیل کند. به‌منظور بررسی بیشتر این موضوع با بیژن یثربی، مدیرعامل یک شرکت صنعتی معادن و فلزات وابسته به پارک علم و فناوری دانشگاه صنعتی شریف گفت‌وگویی داشتیم که در ادامه می‌خوانید.

عکس: آیدا فریدی

اگر درهای کشور باز باشد و مشتریان زیادی در بازار حضور پیدا کنند، پیشنهاد کسی را می‌پذیریم که بالاترین منفعت را برای ما ایجاد کند

بیژن یثربی

سرمایه‌گذار خارجی چه شرقی و چه غربی، در درجه اول برای سود خود می‌آید. اینکه به تعهدات‌شان در قبال ما عمل خواهند کرد یا نه، بستگی به نوع قرارداد و میزان ثبات یک کشور دارد

◉ آیا عربستان ظرفیت این را دارد که جای ایران را در بازار مواد معدنی بگیرد؟ (ادعا شده قرار است قطب تولید مواد معدنی از آسیا تا افریقا شود)

پاسخ این سوال به‌راحتی ممکن نیست، ابتدا باید متالوژنی عربستان را مطالعه کنیم و ببینیم که از نظر ذخیره مواد معدنی چه عناصری از جدول مندلیف را در خود جای داده است.

ممکن است بسیاری از کشورها واردکننده یک نوع ماده اولیه باشند، اما اگر ماده معدنی را در سرزمین خود داشته باشند، مزیت نسبی برای تولید خواهند داشت. این سوال بسیار مهم است و به‌نظر من اگر داده‌های اولیه وجود نداشته باشد، ورود به چرخه تولید اشتباه محض است، به‌ویژه باتوجه به هزینه‌های سرسام‌آور حمل‌ونقل. بنابراین باید ماده اولیه را داشته باشد تا بتواند آن را به محصول نهایی باارزش تبدیل کند.

هرچند وقتی چنین خبری منتشر می‌شود، عقل سلیم حکم می‌کند که ـ هم بخش دولتی و هم بخش خصوصی ـ نسبت به آن بی‌تفاوت نمانند و روی این قضیه کار کنند. یادمان نرود یکی از دلایلی که صنایع معدنی در کشور ما رشد کرده است، به‌خاطر انرژی است. یعنی ما در کشور انرژی را تبدیل به فلز محتوی کرده‌ایم. برای همین توانسته‌ایم مجموعه‌ای به‌نام سرچشمه به‌وجود آوریم که از قدیمی‌ترین معادن کشور به‌شمار می‌رود.

برای همین، سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات کشور به‌وجود آمده است. اگر ما این انرژی ارزان و در واقع وفور منابع انرژی را - در حوزه نفت و گاز نداشتیم - حتی اگر منابع معدنی‌مان غنایی بیش از این داشتند، شاید قادر به استفاده از این منبع نبودیم، پس انرژی اهمیت بسیار زیادی دارد.

◉ مزیت‌های رقابتی کشور عربستان چیست؟

عربستان هم دارای منابع فراوان انرژی است و از آن مهم‌تر برای به بهره‌برداری رساندن معادن خود به سرمایه‌گذاری خارجی روی آورده است. پس می‌تواند صاحب همه‌چیز از جمله فناوری شود.

بر کسی پوشیده نیست که فولاد مبارکه بزرگ‌ترین واحد صنعتی کشور و افتخار ملی همه ایرانیان است. ورقی که امروز فولاد مبارکه تولید می‌کند، استاندارد بسیار بسیار بالایی دارد و هم‌تراز و حتی گاهی اوقات بالاتر از ورق سایر کشورهای دنیا است، اما فناوری تولید مربوط به ۳۰، ۴۰ سال پیش است. یعنی شاید نرخ تمام‌شده محصولات این کارخانه، خیلی بالاتر از نرخ کارخانه‌ای نوساز با فناوری‌های روز دنیا باشد.

بنابراین حتی اگر در بعضی از امکانات و توانایی‌های معدنی، عربستان‌سعودی از ما عقب‌تر باشد ـ برای مثال از لحاظ زمین‌شناسی یا نیروی متخصص ـ اما با سرمایه‌ای که جذب می‌کند، می‌تواند فناوری به‌روز وارد کند و تولید خود را به‌شکل بهینه ارائه و هزینه عملیاتی را به‌شدت کاهش دهد، پس در این زمینه مزیت نسبی دارد، زیرا ما در وضعیت تحریم قرار گرفته‌ایم و با مشکلات زیادی روبه‌رو هستیم.

شاید عربستان در کوتاه‌مدت یا حتی میان‌مدت نتواند با کشورمان رقابت کند، اما به‌طورقطع در دوره‌ای بلندمدت می‌تواند به‌راحتی جای ما را اشغال کند، به‌ویژه درباره مواد معدنی که در هر دو سرزمین وجود دارد. به‌عنوان مثال، در مسجدالحرام و مسجدالنبی از سنگ‌هایی استفاده شده است که می‌گویند کوپ آن متعلق به خود عربستان‌سعودی بوده است، یعنی این کشور در زمینه سنگ‌های ساختمانی، معادن یونیک و خاصی دارد که ممکن است ما نداشته باشیم. به‌هرحال چون این کشور قصد دارد سرمایه‌گذاری کلانی انجام دهد، می‌تواند گوی سبقت را از ما برباید.

◉ آیا اقدام این کشور تلاشی پیشگیرانه برای مقابله با سیاست‌های جهانی کاهش مصرف سوخت‌های فسیلی است؟

کشورهای دنیا در معاهده اقلیمی پاریس متعهد شده‌اند تا مصرف سوخت‌های فسیلی را کاهش دهند. کشوری که آنقدر آینده‌نگری دارد که قدم پیش بگذارد و در حوزه معدن وارد شود، یعنی فهمیده که جنگ فردا، جنگ منابع معدنی است و می‌خواهد در این میدان دست خالی نباشد. فراموش نکنیم که این کشور یکی از بزرگ‌ترین قدرت‌های اوپک است؛ کشوری که هم انرژی دارد و هم به‌راحتی می‌تواند سرمایه‌گذاری خارجی انجام دهد، چرا یکی از قدرت‌های معدنی نشود؟

پیش‌بینی می‌شود به‌تدریج تقاضا برای انرژی‌های فسیلی کم خواهد شود و به‌طبع نرخ آنها کاهش پیدا می‌کند. از سوی دیگر بازار مواد معدنی به‌خاطر افزایش تقاضا پررونق می‌شود و نرخ آن افزایش پیدا خواهد کرد، بنابراین عربستان نمی‌خواهد از این قافله عقب بماند و به‌دنبال جایگاه بالاتری در تعاملات بین‌المللی است، پس طبیعی است که قدم در این راه بگذارد.

◉ گفته می‌شود این کشور از الگوی امارات پیروی می‌کند؟ (یعنی دعوت از سرمایه‌گذاران خارجی، تامین زمین و انرژی، خرید مواد اولیه از دیگر نقاط دنیا، فرآوری و فروش)

بله، من هم اعتقاد دارم عربستان‌سعودی دارد از همان الگو پیروی می‌کند. البته برای اینکه بتواند در این کار موفق شود باید مناقشات خود را با همسایگان خود به حداقل ممکن برساند. این کشور هم اینک با یمن درگیر است و با ایران هم مشکل دارد.

عربستان می‌داند اگر بخواهد دست بالا را داشته باشد و جایگاه خود را در معاملات بین‌المللی محکم کند و اگر بخواهد در حوزه معدن و صنایع وابسته حداکثر سرمایه را جذب کند، باید درگیری‌های خود را چه در داخل و چه در خارج به حداقل ممکن برساند، چون سرمایه بسیار حساس است و نسبت به اخبار منفی داخلی و خارجی کشورها واکنشی به‌شدت منفی نشان می‌دهد؛ بنابراین برای اینکه ریسک سرمایه‌گذاری به حداقل ممکن برسد، باید کشور باثبات باشد و مشکلات داخلی و خارجی خود را برطرف کند.

از طرف دیگر اگر این کشور بخواهد در حوزه معدن و صنایع وابسته کار کند، ممکن است به توان نیروهای متخصص کشور ما و کمک بخش خصوصی و دولتی ما نیاز داشته باشد.

برای همین فکر می‌کنم وقتی دارد در این حوزه گام برمی‌دارد، باید پازل را مرتب و دقیق بچیند. اگر در چیدمان قطعه‌ها اشتباه کند، پایان این ره که می‌رود به ترکستان است!

۳۲ میلیارد دلار، تازه اول کار است. کشوری که تازه می‌خواهد در حوزه اکتشاف سرمایه‌گذاری کند، در مرحله بعد باید امکانات استخراج و واردات ماشین‌آلات سنگین را فراهم کند و بعد کارخانجات فرآوری و استحصال می‌خواهد.

اعداد و ارقام در این فرآیند نجومی است و ممکن است سر به میلیاردها دلار بزند. چه بهتر از اینکه پول در بخش صنعت و معدن استفاده شود تا رقابتی سالم در منطقه ایجاد کند.

از سوی دیگر می‌تواند زنگ خطری هم برای کشور ما باشد. این واقعیت است که ما ظرفیت معدنی بسیار بالا و زیرساخت‌هایی داریم که عربستان هنوز آنها را در اختیار ندارد اما اگر تعلل کنیم در میان‌مدت، به‌راحتی از ما جلو خواهد زد.

◉ خطر جذب نیروی انسانی تربیت‌شده (در حوزه کارگری، فنی و مهندسی) از کشور ما چقدر است؟

خطر زیادی وجود دارد. نیروی متخصص ایرانی بسیار سریع‌تر از آنکه جذب غرب یا شرق شود، جذب کشورهای خاورمیانه می‌شود. می‌دانید چرا؟ مهم‌ترین علت، نزدیکی به ایران است و به این ترتیب افراد می‌توانند به‌راحتی به کشور خود رفت‌وآمد کنند.

دیگر اینکه ما مردم شرق، به‌ویژه منطقه جنوب‌غربی آسیا فرهنگی مشترک داریم و خلق و خوی‌مان شبیه هم است. جذب نیروهای متخصص ما به‌نفع کشورهای منطقه هم هست.

برای اینکه وقتی هم‌فرهنگ باشیم، احساس غربت کمتری در افراد ایجاد می‌شود و به این ترتیب کارآیی فرد افت نخواهد کرد، بنابراین هدف هوشمندانه است. تولیدکننده کشور همسایه می‌گوید نیروی متخصص از همین منطقه بهتر است.

عراق، یمن، امارات، بحرین، کویت و کشورهای دور و بر که معدنی نیستند، بنابراین به احتمال زیاد از نیروی متخصص ایرانی استفاده خواهد شد و یک دفعه چشم باز می‌کنیم و می‌بینیم نیروی متخصص ما ناگهان رفته و دست ما خالی است. یادمان باشد که اینها سرمایه‌های کشور هستند و چراغی که به خانه روا است، به مسجد حرام است.

◉ در حال حاضر جدی‌ترین مشکل توسعه معادن کشور چیست؟

سرمایه زمانی امنیت دارد که شما فقط با یک کشور وارد معامله نشوید. باید رقابت ایجاد کرد. من کالایی را به شما می‌فروشم، به همسایه شما هم می‌فروشم، به همسایه همسایه شما هم می‌فروشم. اما زمانی که انحصار وجود داشته باشد، رقابتی ایجاد نمی‌شود.

سرمایه‌گذاری در کشوری انجام می‌شود که جذابیت داشته باشد و برای این جذابیت باید رقابت ایجاد کنید.

در اینکه چینی‌ها می‌خواهند در بخش معدن ایران سرمایه‌گذاری کنند و می‌کنند شکی نیست. الان خیلی از قراردادها با چینی‌ها است و آنها را در بسیاری از دفاتر معدنی می‌بینیم. اما اگر درهای کشور باز باشد و مشتریان زیادی در بازار حضور پیدا کنند، پیشنهاد کسی را می‌پذیریم که بالاترین منفعت را بدهد.

◉ آیا آنها ملزم به انجام تعهدات‌شان هستند؟

سرمایه‌گذار خارجی چه شرقی و چه غربی، در درجه اول برای سود خود می‌آید. اینکه به تعهدات‌شان در قبال ما عمل خواهند کرد یا نه، بستگی به نوع قرارداد و میزان ثبات یک کشور دارد. دنیای سرمایه از ضعف داخلی برای خلف وعده کردن استفاده می‌کند.

نکته مهم این است که آیا کشور میزبان سرمایه‌گذاری، چه تعهدی را از طرف مقابل می‌گیرد. باید ببینیم که ما چه چیزی را از طرف مقابل خواسته‌ایم. اگر نخواسته باشیم، آن طرف هم انجام نمی‌دهد.

معدن به‌هر حال یک مقدار محیط‌زیست را دستخوش تغییر خواهد کرد. ما الان نمی‌توانیم بازسازی معادن‌مان را انجام دهیم. هیچ معدنی در ایران یافت نمی‌شود که بعد از اتمام ذخیره بازسازی شده و به دریاچه مصنوعی تبدیل شده باشد.

برای همین هم محیط‌زیستی‌ها ما را محکوم و ما هم می‌گوییم آنها ما را محدود می‌کنند. معدنکاری در کشور ما هزار و یک مشکل دارد، بنابراین در پایان، دیگر سرمایه‌ای باقی نمی‌ماند و حمایتی نمی‌شود که کار بازسازی و احیا انجام شود و برای مثال معدن تبدیل به دریاچه مصنوعی شود و ظرفیت جدید و منحصر به‌فردی پدید بیاید، اما اگر سرمایه بزرگی وجود داشته باشد، این کار را می‌توان انجام داد. اگر سرمایه‌گذار خارجی باشد، می‌توان کار بازسازی را هم در قرارداد با وی گنجاند.

◉ با ظهور رقبای جدید، چه آینده‌ای پیش‌روی کشور ما خواهد بود؟

اگر دست روی دست بگذاریم، رقیب جدید، ما را کنار می‌زند و جای کشورمان را در تولید و عرضه بسیاری از مواد معدنی می‌گیرد. به این ترتیب رتبه خود را در حوزه معدن و صنایع وابسته از دست خواهیم داد. توجه داشته باشیم که سرمایه‌گذار خارجی فناوری قدیمی را با خود نمی‌آورد، جدیدترین فناوری را وارد کشور می‌کند، پس تولید برای رقیب ما هزینه کمتری خواهد داشت، در حالی که بخش زیادی از درآمد ما صرف هزینه‌های تولید می‌شود و باید از سودی که به‌دست می‌آوریم، خرج کنیم، پس به‌طبع در این رقابت به‌سرعت از ما جلو خواهد زد.

اقبال روس‌ها به همکاری فناورانه با ایران

مدیر خانه نوآوری و فناوری روسیه درباره روش‌های همکاری فناورانه ایران و روسیه توضیحاتی ارائه کرد.

مهدی دیلم‌صالحی در گفت‌وگو با مهر اظهار کرد: ارتباطات بین ایران و روسیه و اعزام نخستین هیات دانش‌بنیان به این کشور، به سال ۱۳۹۸ بازمی‌گردد. وی با بیان اینکه امسال نیز هیاتی ایرانی به این کشور سفر کرد، گفت: روس‌ها در سال جدید نسبت به سال‌های قبل، اقبال بیشتری برای همکاری در حوزه دانش‌بنیان‌ها و حوزه فناوری با ایران داشتند.

مدیر خانه نوآوری و فناوری روسیه با بیان اینکه نزدیک به ۵۰۰ شرکت و بازرگان روس در حوزه‌های مختلف کاری با اعضای دولتی ایران و شرکت‌های دانش‌بنیان و فناور ایرانی به گفت‌وگو پرداختند، گفت: این شرکت‌ها در حوزه‌های دارو، تجهیزات‌پزشکی و صنایع غذایی بودند.

صالحی با بیان اینکه در معاونت علمی و فناوری در جبهه دولتی رایزنی‌های مربوط به ۲ کشور را برای تعاملات فناورانه انجام داده‌ایم، گفت: درصدد هستیم که با همکاری دستگاه‌های اجرایی مسئول، موانع و چالش‌های ارتباطات تجاری ۲ کشور را رفع کنیم تا تراز تجاری شرکت‌های دانش‌بنیان افزایش یابد. وی عنوان کرد: در معاونت علمی و فناوری ریاست‌جمهوری باید تلاش کنیم طی مدت یک سال شرایط همکاری شرکت‌های دانش‌بنیان ایرانی با روس‌ها را فراهم کنیم.

وی خاطرنشان کرد: رجیستر کردن محصولات در روسیه، ورود شرکت‌های دانش‌بنیان ایرانی به بازار رقابتی روسیه و کشورهای دوست روسیه را تسهیل می‌کند.

در گفت‌وگوی صمت با عضو هیات‌علمی دانشگاه علم و صنعت بررسی شد

مسیر دشوار توسعه دانش‌بنیان‌ها در صنعت خودرو

طراحی و ساخت خودرو در کشور فرآیندی است که از سوی شرکت‌های دانش‌بنیان و فناوران تا حد زیادی موردقبول و قابل‌رقابت با استانداردهای جهانی است، معضل اصلی در انبوه‌سازی دانشی است که از دل این شرکت‌ها بیرون آمده است. اینکه در کشور ما انبوه‌سازی دانش و فناوری روز اتفاق نمی‌افتد، به ریسک بالای سرمایه‌گذاری در کشور بستگی دارد؛ این ریسک بالا ارتباطی به صنعت خودرو و خودروسازان ندارد بلکه مربوط به زیرساخت‌های اساسی کشور می‌شود.

صمت در این شماره در گفت‌و گو با امیرحسن کاکایی، عضو هیات‌علمی دانشگاه علم و صنعت و کارشناس خودرو به بررسی موانع موجود در مسیر اعتلای دانش‌بنیان‌های صنعت خودرو پرداخته است.

عکس: آیدا فریدی

مهتاب دمیرچی
editor@smtnews.ir

نخبگانی که فرار را بر قرار ترجیح می‌دهند

ورود شرکت‌های دانش‌بنیان به حوزه خودرو در کشورمان ضرورتی است که نه‌تنها نهادهای نظارتی و تصمیم‌گیر، تردیدی در آن ندارند، بلکه به‌عنوان یک الزام نیز از آن یاد می‌کنند. به‌طورقطع استارت‌آپ‌ها و شرکت‌های دانش‌بنیان به‌واسطه کوچک بودن‌شان، چابک‌تر و پویاتر عمل می‌کنند و از تصمیمات بروکراتیک کمتری برخوردار هستند. بسیاری از فعالان صنعتی معتقدند به فرض اینکه دانش‌بنیان‌ها در کشور توسعه پیدا کنند و در صنعت خودرو کارآفرین باشند، وقتی نتوانیم به انبوه‌سازی برسیم، در نهایت صاحبان شرکت‌های دانش‌بنیان فرار را بر قرار ترجیح می‌دهند.

مشروح این گفت‌وگو را در ادامه می‌خوانید.

◉ باتوجه به اهمیت حضور شرکت‌های دانش‌بنیان و فناوران برای توسعه و رشد صنایع، وضعیت فعالیت شرکت‌های دانش‌بنیان در صنعت خودرو را چگونه ارزیابی می‌کنید؟ آیا می‌توان با تکیه بر نیروی دانش‌بنیان به اعتلای این صنعت در کشور پرداخت؟

ابتدا باید به این موضوع اشاره کنم که نگرش شکل‌گرفته در باب شرکت‌های دانش‌بنیان تا حد زیادی اشتباه است؛ این اشتباه به‌خوبی خود را در صنایع نشان داده است. به‌اعتقاد من، واژه دانش‌بنیان در صنایع بیشتر شبیه یک لطیفه ادبی است، چرا که در نهاد صنایع، فن و دانش نهادینه شده است و برخی تصمیم‌گیران و حتی رسانه‌ها با مقاصد گوناگون فقط با کلمات بازی می‌کنند؛ این خود باعث انحراف اذهان از ماهیت اصلی دانش‌بنیان در کشور شده است. به‌طورکلی هر فعالیتی که برمبنای فناوری و دانش ایجاد شود و ادامه پیدا کند، دانش‌بنیان است. براساس همین تعریف، صنعت خودرو هم به‌ذات دانش‌بنیان است، حتی کپی‌کاری در این صنعت هم برپایه دانش و فن روز انجام می‌شود، بنابراین باید گفت از زمان آغاز فعالیت صنعت خودرو در کشور، دانش‌بنیان‌ها هم شروع به فعالیت کردند.

نزدیک به ۳۰ سال پیش، سرمایه‌گذاری‌هایی در صنعت خودرو از طریق کپی‌کاری مهندسی شده و بعد مهندسی معکوس که نیازمند دانش‌های بنیادین بزرگی بود، انجام شد. فرآیند قطعه‌سازی هم در همین زمان به‌وجود آمد تا در نهایت در دهه ۷۰ شمسی این سرمایه‌گذاری‌ها به‌جایی رسید که ما توانستیم نخستین خودرو را که ساخت شرکت‌های خودروسازی داخلی بود، به‌نام سمند تولید کنیم. ساخت سمند در کشور که خالی از کمک شرکت‌های خارجی هم نبود، آغاز طراحی و ساخت خودرو در کشور بود. با طراحی سمند این اجازه به ایرانی‌ها داده شد که بتوانیم در زمینه صنعت خودرو یک مالکیت معنوی برای خودمان بسازیم. با اینکه موردتمسخر بسیاری از افراد قرار گرفت، اما در همان دهه، دانشگاه علم و صنعت ایران، دانشکده خودرو را تاسیس کرد و سال‌ها است که به تربیت متخصصان در این عرصه می‌پردازد؛ بنابراین باید گفت تربیت متخصص ساخت و طراحی خودرو از روزی آغاز شد که ایران صاحب برندی به‌نام سمند شد. در حالی که اگر ما صاحب این خودرو نبودیم، نمی‌توانستیم دانش خودروی کشور را توسعه بدهیم. در همان سال‌ها بود که برای نخستین‌بار با همکاری یک شرکت اتریشی توانستیم تیم‌هایی را در ایران تربیت کنیم که در زمینه ساخت موتور ماشین مهارت کافی داشته باشند و شرکت دانش‌بنیانی به‌نام ایپکو تاسیس شد. شرکت ایپکو برای نخستین‌بار نزدیک به یک دهه پیش، خودرو برقی و هیبریدی را طراحی کرد و ساخت. این در حالی است که امروزه شاهد ادعاهایی از سوی دیگر شرکت‌های خودروسازی مبنی بر نخستین بودن در ساخت برخی خودروهای برقی ارائه می‌شود، باید گفت این ادعاها تنها یک دروغ بزرگ است. به‌عبارت دیگر ما هم در خودرو برقی و هم در خودرو هیبریدی و هم در طراحی و ساخت موتورها و دیگر قطعات خودرو توانمند هستیم و فعالیت شرکت‌های دانش‌بنیان و دانشگاه‌ها در کشور تا حدی به‌سرانجام رسیده است و معضل جدی در طراحی و تولید نداریم.

◉ باتوجه به موارد یادشده که به توانمندی شرکت‌های دانش‌بنیان در طراحی و ساخت قطعات و موتور خودرو اشاره داشت، چرا در عمل شاهد آن نیستیم و نمی‌توانیم ادعا کنیم که خودروسازی ایران براساس استانداردهای روز دنیا به تولید خودرو می‌پردازد؟

همان‌گونه که پیش‌تر هم اشاره شد، در شرکت‌های خودروسازی ما که از اساس دانش‌بنیان هستند، دانش کافی وجود دارد، اما در انبوه‌سازی ساخت خودرو باکیفیت در کشور ۲ شکاف عمیق دیده می‌شود. صنعت خودرو وابسته به ۵۰ صنعت گوناگون است؛ از ورق فولاد و فولادسازی گرفته تا قطعات الکترونیکی. حال باید به این موضوع هم اشاره کنم که خودروسازی در سطح بین‌المللی از زنجیره تامین دیگر صنایع بهره می‌گیرد. از آنجایی که کشور ما در این یک دهه اخیر در تحریم به‌سر می‌برد و در شرایط تنگنای صادراتی قرار داشتیم، به این زنجیره تامین متصل نبودیم و نتوانستیم به درجه‌ای از ساخت خودروهای با امکانات بالا و ایمن برسیم. به‌همین دلیل در ۳۰ سال اخیر نتوانستیم از ویژگی دانش‌بنیان بودن این صنعت بهره کافی بگیریم، چرا که دور ماندن از زنجیره تامین صنایع جهانی، خودروسازی کشور را از صحنه رقابت خارج کرد. ناگفته نماند در بخش‌هایی توانستیم سرمایه‌گذاری کنیم، اما در بخش‌های دیگر توانایی سرمایه‌گذاری نداشتیم. یک خودرو از ۶ هزار قطعه تشکیل شده است که به دلایل ذکرشده تامین با کیفیت بالای این قطعات برای شرکت‌های خودروسازی تا حد زیادی محال است؛ همین امر باعث شد که در دهه ۷۰ و در اوایل دهه ۸۰، تیم‌های متخصص که برمبنای دانش و فناوری شکل گرفته بودند و در اکوسیستم دانش‌بنیانی کشور تربیت شده بودند یا مهاجرت کنند یا حیطه فعالیت خود را تغییر بدهند.

به‌عبارت دیگر می‌توان گفت صنعت خودرو باعث پیشرفت دیگر صنایع شد، چرا که نخبگان و تحصیلکردگان این صنعت به‌دلیل تنگناها نتوانستند فعالیت کنند و وارد عرصه‌های دیگر شدند که از اتفاق، سودآوری خوبی هم داشتند، به‌عبارت دیگر راه توسعه در خودروسازی که در دهه ۷۰ آغاز کردند که حاصل درآمدهای نفتی بادآورده بود، در عمل از بین رفت. در دهه ۹۰ که دوباره تحریم‌ها آغاز شد، بسیاری از فعالیت‌های دانش‌بنیان با رویکردی نوین آغاز شد و به‌طور مشخص در ۴ سال اخیر کارهای بزرگی در کشور در صنعت خودرو انجام شده است، اما چون ارتباط این شرکت‌های دانش‌بنیان با زنجیره‌های صنعت جهانی قطع شده، دسترسی به قطعات باکیفیت تا حد زیادی محدود شده است. بنابراین نیازمند سرمایه‌گذاری‌های عظیمی هستیم که باتوجه به شرایط فعلی کشور غیرممکن است. در کل در صنعت خودرو ۲ مشکل اساسی داریم؛ توسعه فناوری طراحی و دیگری توسعه فناوری تولید است که باید نسبت به‌رفع آن اقدامات موثری را به‌ثمر رساند، بنابراین باید گفت به‌لحاظ دانش طراحی مشکلی نداریم، اما مشکل ما تولید است که از آن مهم‌تر، مشکلات اقتصادی و سرمایه‌گذاری سد راه تولید شده است.

◉ به‌نظر شما برای انبوه‌سازی طراحی‌های برون‌آمده از دل شرکت‌های دانش‌بنیان باید چه روندی را طراحی کرد؟

گفتنی است، در چند سال گذشته، ۵ شرکت، قطعات مهمی را در صنعت خودرو از جمله ایربگ و سیستم کنترل خودرو ساخته‌اند. بسیاری از افراد تصور می‌کنند که تمامی خودروهای ایرانی در سیستم ایربگ دچار مشکل هستند. جالب است بدانید که سیستم ایربگ خودرو در هر ثانیه، ۴ هزار داده را دریافت و استخراج می‌کند، بنابراین سیستم بسیار پیچیده‌ای دارد و به‌نسبت پیچیده بودنش شرایط مطلوب به‌لحاظ کیفیت داریم. اینکه پیش‌تر اشاره شد که در طراحی مشکلی نداریم، منظورم این است که در طراحی قطعات خودرو نظیر موتور و دیگر قطعات توانمند هستیم، اما در انبوه‌سازی مشکلات زیادی را متحمل می‌شویم. در کل صنعت خودرو به‌قدری وابسته به دیگر صنایع است که اگر در یک بخش دچار ضعف باشیم، نمی‌توانیم به توسعه آن بپردازیم. حال تصور کنید که دست خودروسازان داخلی از زنجیره تامین صنایع جهان هم کوتاه است، بنابراین نباید انتظار داشته باشیم که صنعت خودرو ما همپای دیگر صنایع به رقابت بپردازد. به‌عبارت دیگر تولیدکنندگان کشور در فناوری تولید مشکل ندارند و در مقیاس‌های خرد و به اندازه چند خودرو می‌توانیم فناوری و طراحی خود را پیاده کنیم، اما به‌دلیل اینکه بستر مناسب برای تولیدسازی انبوه وجود ندارد به سرمایه‌گذاری کلان برمی‌گردد؛ نمی‌توانیم فناوری و دانش موجود را در خیل عظیمی از خودروها پیاده‌سازی کنیم.

◉ آیا این ضعف در سرمایه‌گذاری یا تولیدات انبوه، ریشه در صنعت بیمار خودرو دارد؟ یا به زیرساخت‌های کلی کشور مربوط می‌شود؟

به‌اعتقاد من، ریشه در زیرساخت‌های کلی کشور دارد، چرا که این معضل دامان دیگر صنایع را هم گرفته است. به‌عبارت دیگر، پولی برای ساخت خودروهایی که حاصل دانش و فناوری نخبگان کشورمان باشد، وجود ندارد و چون نظام بانکی عقب‌مانده داریم، نمی‌توانیم برای رسیدن به اقتصاد دانش‌بنیان امیدوار باشیم. در واقع نظام بانکی کشور ما درکی از توسعه اقتصاد دانش‌بنیان ندارد. برای مثال وام‌هایی که برای شرکت‌های دانش‌بنیان در نظر می‌گیرند، در صندوق نوآوری و شکوفایی رقمی میلیاردی است، در حالی که رقم موردنیاز برای توسعه این صنعت بالای هزار میلیارد تومان است. کمبود پول و مشکلات زیست‌بومی است که نمی‌گذارد صنعت خودرو ما توسعه پیدا کند. مشکل دیگر ما در نبود برخی دانش‌هایی است که برای رسیدن به آن باید هزینه زیادی را صرف کنیم؛ برای بعضی از این دانش‌ها باید آزمایش‌های گران‌قیمتی انجام شود تا در دسترس قرار گیرند. گفتنی است، برای تولید یک خودرو به‌طورکامل استاندارد باید نزدیک به ۵۰ خودرو را تخریب کرد. این در شرایطی است که دانش و ابزار کافی برای ساخت یک خودرو استاندارد وجود داشته باشد. حال که خودروسازان داخلی در بسیاری از زمینه‌ها و در بحث دانش هم ضعف دارند، هزینه بسیار زیادی را باید برای تولید خودرو داخلی و استانداردسازی آن صرف کنند.

◉ باتوجه به تکیه برخی مسئولان در باب ساخت خودرو برقی و هیبریدی برای برون‌رفت از آلودگی هوا و مشکلات دیگر که سخنان امیدوارکننده هم می‌زنند، آیا زیرساخت مناسب برای انبوه‌سازی خودرو برقی در کشور وجود دارد؟

گاهی برخی مسئولان به‌گونه‌ای درباره ساخت خودرو برقی سخن می‌گویند که گویا فرق اسباب‌بازی‌سازی با خودروسازی را نمی‌دانند. شرکت‌های دانش‌بنیان کشور در ساخت خودرو برقی مشکلی ندارند و دانشگاه‌های متعددی در سال‌های گذشته به ساخت خودروهای برقی و هیبریدی پرداختند و توانستند به فناوری آن دست پیدا کنند، اما زیرساخت کافی و مناسب برای انبوه‌سازی آن وجود ندارد. معضل دیگر در توسعه دانش موجود است که همین امر باعث مهاجرت افراد زیادی به خارج از کشور می‌شود. به‌فرض اینکه دانش‌بنیان‌ها در کشور توسعه پیدا کنند و در صنعت خودرو کارآفرین باشند، وقتی نتوانیم به انبوه‌سازی برسیم، در نهایت صاحبان شرکت‌های دانش‌بنیان فرار را بر قرار ترجیح می‌دهند. در حال حاضر به‌لحاظ فناوری کمبودی نداریم و بخش‌های مختلف حکومتی و دولتی هم در صنعت خودرو وارد شده‌اند نظیر جهاد دانشگاهی، سپاه پاسداران و.... اینکه کیفیت خودروهای ما پایین است ناشی از روال خودروسازی کشور نیست و نباید گفت که خودروسازهای ما توانمندی و فناوری لازم را در اختیار ندارند،بلکه مشکل جای دیگری است. ما مشکلی از لحاظ دانش و تکنیک نداریم. همان‌گونه که پیش‌تر هم اشاره شد، خودروسازان نمی‌توانند روی سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در صنعت خودرو حساب باز کنند. در حال حاضر بالای ۷۸ درصد قطعه‌سازان کشور خصوصی هستند و سرمایه‌گذاری تا همین جایی است که مشهود است. اگر بیشتر از این سرمایه‌گذاری نمی‌کنند، به این دلیل است که صرفه اقتصادی برای‌شان ندارد و سرمایه‌گذاری خطرسازی به‌حساب می‌آید. نظام حقوقی ما برای سرمایه‌گذاری در صنعت خودرو مشکل دارد.

ما حتی در تعریف مالکیت معنوی هم مشکل داریم، یعنی اگر فردی بخواهد ایده خود را توسعه دهد، قانونی وجود ندارد که بخواهد از آن حمایت کند. ریشه این معضل این است که قانون اختراعات کشور از سوی سازمان ثبت اسناد اداره می‌شود، در حالی که این سازمان به اندازه کافی متخصص برای تشخیص اختراعات ندارد. حال وقتی ایده‌های فناورانه در ایران حمایت نمی‌شود، ایده‌پرداز هم اعتماد نمی‌کند که اگر ایده‌اش موردپذیرش قرار گیرد، از سوی رقبا دزدیده نشود و در کل ریسک نوآوری در کشور ما بالا است.

امیرحسن کاکایی

> شرکت‌های دانش‌بنیان در کشور در ساخت خودرو برقی مشکلی ندارند و دانشگاه‌های متعددی در سال‌های گذشته به ساخت خودروهای برقی و هیبریدی پرداختند و توانستند به فناوری آن دست پیدا کنند، اما زیرساخت کافی و مناسب برای انبوه‌سازی آن وجود ندارد

نظرگاه

مسیر را برای خودروهای دانش‌بنیان باز کنید

احسان جهانی
دبیر کل سازمان ملی کارآفرینی ایران

در سال‌های گذشته، صنعت خودرو در دنیا دستخوش تغییرات و تحولات عظیمی شده است که این موضوع را در ورود خودروهای الکتریکی، خودران و بکارگیری هوش مصنوعی و IOT در این صنعت برای بهبود تجربه رانندگی، رضایت مشتریان و همچنین حفظ محیط‌زیست می‌توان دید. اما چگونه است که کشورهای توسعه‌یافته با برنامه‌ریزی مدون، افقی روشن را پیش‌روی خود به‌وجود آورده و توانسته‌اند رشد قابل توجهی در این صنعت ایجاد کنند؟

پاسخ به این سوال را می‌توان از جنبه‌های گوناگون موردبررسی قرار داد، اما آن چیزی که در دنیا نقش چشمگیری در سرعت بخشیدن به ورود این صنعت به دنیای نوآورانه داشته، ارتباط سازنده با افراد و شرکت‌های تکنولوژیک، دانش‌بنیان و درگیر کردن آنان در حل مسائل بوده است.

در کشورهای توسعه‌یافته از ظرفیت شرکت‌های دانش‌بنیان و فناوری پایه به‌عنوان موتور محرک و نوآوری صنعت در لایه‌های گوناگون استفاده می‌شود و در عمل شرکت‌های بزرگ با بررسی جامع شرکت‌های با پیشینه خوب یا برای سرمایه‌گذاری در آن مجموعه وارد می‌شوند یا به‌صورت کامل آن را خریداری کرده و تحت مالکیت خود قرار می‌دهند؛ این موضوع را در شرکت‌های خودروسازی مختلف از قبیل هیوندای، کیا، فولکس‌واگن و دیگر برندها می‌توان دنبال کرد؛ از طرفی شرکت‌های خودروسازی دنیا با ورود شرکت‌های فناورانه به این حوزه، در عمل پارادایم جدیدی را در این صنعت ایجاد کردند که ورود شرکت‌هایی مانند گوگل، اپل و شرکت‌های تکنولوژیک از نمونه‌های موفق این جریان است و موجب شده است صنعت خودروسازی به صنعتی هوشمند تبدیل شود.

در سال‌های اخیر، اکوسیستم فناوری و نوآوری نتوانسته در کنار کارخانجات خودروسازی به‌درستی شکل بگیرد؛ به این معنا که نیاز واقعی صنعت به بخش دانش‌بنیان به‌درستی منتقل نشده و در مقابل توانمندی‌های شرکت‌های دانش‌بنیان برای بخش صنعت مشخص نشده است. این ارتباط نیازمند آشنایی بیشتر و بها دادن به شرکت‌های دانش‌بنیانی است که باوجود اینکه سابقه فعالیت کمتری نسبت به خودروسازان کشور دارند، اما باتوجه به انگیزه، پشتکار، دانش و نیروهای توانمند خود می‌توانند مسیرهای جدید نوآوری را ایجاد کنند. در ۲ سال گذشته سعی شده است این ۲ گروه بتوانند به یک گفتمان مشترک دست یابند و حتی مدیران ارشد خودروسازان، نگاه مثبتی به برقراری این ارتباط دارند، اما یکپارچگی و انسجام عملکردی میان این گروه‌ها نیازمند ایجاد ساز کار اجرایی مستحکم برای پیشبرد بهتر این موضوع است؛ فضایی که بتوان به‌صورت عملیاتی گروه‌های خودرو و قطعه‌ساز را در کنار شرکت‌های دانش‌بنیان قرار داد و نیاز صنعت به تفکیک و دسته‌بندی مشخص در اختیار شرکت‌های دانش‌بنیان توانمند قرار گیرد. کارخانه‌ها و مراکز نوآوری تا حدی می‌توانند سهم جدی در برقراری این ارتباط در شرایط تحریم داشته باشند، به‌گونه‌ای که گروه‌های خودروسازی، بسترهای لازم را برای این موضوع فراهم آورده و در مواردی از قبیل تنوع و ارتقای کیفیت محصولات، تولید قطعات، هوشمندسازی خودرو و همچنین طراحی پلتفرم‌های جدید خودرویی، از توان شرکت‌های دانش‌بنیان و حتی جامعه دانشگاهی کشور بهره لازم را ببرند. چنین مراکزی می‌توانند بستر خوبی برای توسعه آینده ایران و تثبیت جایگاه کشورمان در منطقه داشته باشند که از جمله ویژگی‌های آن می‌توان به بهره‌مندسازی گروه‌های خودروسازی مختلف از تولیدات و خدمات نوآورانه و تکنولوژی‌محور، تقویت دانش فنی، تجربه عملیاتی و سطح کیفی شرکت‌های دانش‌بنیان در همراهی صنعت خودروسازی و زمینه‌سازی ارائه خدمات نوآورانه و دانش‌بنیان به مشتریان خارجی و صادرات فناوری اشاره کرد. در پایان باید گفت اعتماد به شرکت‌های دانش‌بنیان، مسیری است که قطعا یک‌روزه حاصل نمی‌شود و در یک مسیر و همکاری دوسویه انجام خواهد شد، از این‌رو خودروسازان برای واگذاری بخشی از فعالیت‌های خود به شرکت‌های دانش‌بنیان باید اقداماتی را انجام دهند.

با ورود شرکت‌های دانش‌بنیان و حمایت نهادهای تسهیلگر و بالادستی می‌توان دریچه‌های جدیدی در صنعت خودرو ایجاد کرد و امید است خودروسازان با اتکا به توان داخلی و ظرفیت شرکت‌های دانش‌بنیان بتوانند در تحقیق و توسعه، طراحی محصولات و تولید قطعات، گام‌های روشنی بردارند.

اخذ عوارض از دستگاه‌های خودپرداز ممنوع شد

بـا رای هیـات عمومی دیـوان عدالـت اداری، اخذ عوارض از دسـتگاه‌های خودپرداز بانک‌ها، موسسات مالی و اعتباری و قرض‌الحسنه ممنوع شد.

بـه گزارش روابط عمومی دیـوان عدالت اداری، به‌دنبال شـکایت یک بانک خصوصی از شـورای اسلامی شـهر قائمشهر و درخواسـت ابطال بند ۴-۴۴ از ردیف ۴۴ در زمینه دریافت عوارض دستگاه خودپرداز بانک‌ها، مؤسسات مالی و اعتباری و قرض‌الحسنه، هیأت عمومی دیوان عدالت اداری وارد بحث و بررسی شد. طبق بند ۱۶ ماده ۸۰ قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشـور و انتخاب شـهرداران مصوب ۱۳۷۵ با اصلاحات بعـدی، تصویب لوایح برقراری یا لغو عوارض شـهر و همچنین تغییر نوع و میزان آن با در نظر گرفتن سیاسـت عمومی دولت که از سوی وزارت کشور اعلام می‌شود، از جمله وظایف و مسـئولیت‌های شورای اسلامی شهر محسـوب شده و در تبصره یک ماده ۵۰ قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب ۱۳۸۷ وضع عوارض محلی جدید که تکلیف آنها در این قانون مشـخص نشده باشـد با رعایت مقررات مربوطه تجویز شده و در آرای هیـات عمومـی دیوان عدالت اداری از جمله رأی شـماره ۹۳۳ تا ۹۳۵ مورخ ۱۳۹۷/۴/۱۲ وضع عوارض برای مشاغل سطح شهر مثل فعالان اقتصادی و رأی شـماره ۱۲۴۰ مورخ ۱۳۹۶/۱۲/۸ وضع عوارض برای بانک‌ها در مصوبات شـوراهای اسـلامی شـهرها مغایر قانون یا خارج از حدود اختیارات تشخیص نگردیده اسـت؛ اما ردیف ۴-۴۴ تعرفه سـال‌های ۱۳۹۴ تا ۱۳۹۸ تحت عنوان عوارض دسـتگاه خودپرداز بانک‌ها، مؤسسـات مالی و اعتباری و قرض‌الحسنه (برای هر دستگاه) مغایر قانون و خارج از حدود اختیارات وضع کننده تشخیص داده و ابطال شد.

حساب‌های شخصی و تجاری از هم تفکیک می‌شوند

گامی در راستای شفاف‌سازی درآمد

مریم غدیرپور
editor@smtnews.ir

چندی پیش سـازمان امور مالیاتی از جداسازی حسـاب‌های شخصی و تجاری خبر داد و هدف آن را شفاف‌سـازی معاملات و کاهش فرار مالیاتی عنوان کرد؛ به این ترتیب تمام حسـاب‌های بانکی در کشور شخصی فرض می‌شود و دارندگان حساب‌های تجاری باید به سـازمان امور مالیاتی اعلام کنند که این حسـاب مرتبط به کسب‌وکار و فعالیت تجاری یا اقتصادی آنهاست.

باتوجه به جایگاه درآمدهای مالیاتی در بودجه، شـفافیت معاملات و کاهش فرار مالیاتی از ضروریات است، این در حالی است که به‌گفته کارشناسان ابهام در ماهیت تراکنش‌های ورودی و خروجی حساب‌های بانکی، فرآیند مالیات‌ستانی را دچار مشکلات جدی می‌کند. مدافعان طرح جداسـازی حسـاب‌های شـخصی و تجاری معتقدند نبود اطلاعات کامل از «کیفیت گردش نقدینگی» در کشـور، مشـکلات متعددی نظیر فسـاد، پولشویی، کاهش امکان مالیات‌ستانی، امکان فعالیت غیررسمی، سخت شدن مقابله با فعالیت‌های غیرمولد و... را در پی خواهد داشت؛ بنابراین این تفکیک گامی در راستای شفاف‌سازی درآمد افراد است و حلقه فرار مالیاتی را برای متخلفان تنگ‌تر خواهد کرد.

برخی دیگر نیز جداسـازی حسـاب‌های شـخصی و تجاری را در راسـتای فراهم‌سازی مقدمات اجرای کامل قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مؤدیان دانسته و معتقدند یکی از الزامات این قانون اعلام ماهیت حسـاب‌های تجاری به سـازمان امـور مالیاتی به‌منظور شـفافیت و نظارت مالی اسـت. در همین زمینـه صمت در گفت‌وگو با کارشناسـان تاثیر تفکیک حسـاب‌های شخصی از حساب‌های تجاری در جلوگیری از فرار مالیاتی را بررسی کرده است.

عکس: صمت

از سال ۹۰ اقداماتی در راستای اصلاح فرآیند دریافت مالیات از طریق تراکنش‌های بانکی صورت گرفت اما شـروع اجرای آن به سال ۹۵ و در پی مطالبه سازمان امور مالیاتـی برمی‌گـردد. در آن زمان این طرح خیلی خام بود، امـا اکنون با اجرای طرح تفکیک حساب‌های شخصی و تجاری درآمد افراد شفاف‌سازی خواهد شد

برخی فعالیت‌های اقتصادی ازسوی افرادی که نمی‌خواهند به دولت مالیات بدهند از طریق حساب‌های اجاره‌ای انجام می‌شود

شفافیت در گردش مالی افراد

احمد غفاری، کارشـناس امور مالیاتی درباره ضرورت تفکیک حسـاب‌های شخصی و تجاری به صمت گفت: در تفکیک حسـاب‌ها به حساب شخصی و تجاری عملا مشـخص می‌شـود هر حسـاب بانکی مربوط بـه امور شـخصی فرد صاحب حساب اسـت یا مرتبط با فعالیت تجاری بوده و برای معاملات تجاری مورد اسـتفاده قرار می‌گیرد.

وی درباره نحوه چگونگی تفکیک حساب‌ها توضیح داد: نحوه تفکیک این‌گونه نیست که در زمان افتتاح حساب فرد بگوید این حساب تجاری است. هر حسابی در زمان افتتاح به‌صورت پیش‌فرض، حسـاب شخصی است. اگر کسـی می‌خواهد با حساب بانکی خود کار تجاری انجام دهد باید آن حسـاب را به‌صورت خوداظهاری حسـاب تجاری معرفـی و اعلام کند با این حسـاب کار تجاری انجام می‌دهد؛ به این ترتیب طبق رویه حساب تجاری با آن حساب برخورد خواهد شد؛ در نتیجه امتیازات بانکی حساب تجاری برقرار و به‌عنوان مثال تراکنش‌های بانکی با ارقام بزرگ‌تر از حساب شخصی انجام خواهد شد.

این کارشناس امور مالیاتی درباره تاثیرگذاری تفکیک حسـاب‌های شخصی و حساب‌های تجاری اظهار کرد: از سـال ۹۰ اقداماتی در راسـتای دریافت مالیات از طریق تراکنش‌های بانکی صورت گرفت اما شـروع اجرای این طرح به سـال ۹۵ و در پی مطالبه سازمان امور مالیاتی برمی‌گـردد. در آن زمـان این طرح خیلـی خام بود، اما اکنـون با اجرای طرح تفکیک حسـاب‌های شـخصی و تجاری پرداخت مالیات و درآمد افراد شفاف خواهد شد.

غفاری اخذ مالیات از تراکنش‌های بانکی را در راستای شـفافیت امور مالیاتی دانسـت و گفت: نخستین اتفاقی که پس از تفکیک حسـاب‌های شخص و تجاری خواهد افتاد، شـفافیت در گردش مالی حاصـل از درآمد افراد خواهد بود.

وی بـا تاکید بر اینکه مالیات‌سـتانی یکـی از راه‌های قطعی تامین کسری بودجه است، بیان کرد: زمانی که با کسـری بودجه مواجهیم باید بین هزینه و درآمد تعادل ایجاد شود. در شرایط فعلی باتوجه به کاهش درآمدهای نفتـی و تکیه بر افزایـش درآمدهای مالیاتـی، راه‌های افزایـش درآمدهـای مالیاتی در دسـتور کار دولت قرار گرفته است. در همین راستا در حوزه درآمدهای مالیاتی از محل دارایی‌های ثابت اخذ مالیات از مبادلات تجاری با نگاه جدی‌تری دنبال می‌شود. به همین منظور تفکیک حساب‌های شخصی و تجاری می‌تواند گامی در راستای شفاف‌سازی درآمد افراد باشد.

غفاری درباره نحوه شناسـایی تراکنش بانکی مربوط به فعالیت‌هـای غیرمولد نیز گفت: هـر اتفاق واقعی در اقتصاد یک سـایه مالـی دارد؛ یعنی بـه‌ازای هر اتفاقی که در اقتصـاد می‌افتد یک تراکنـش بانکی وجود دارد و با شـفاف کردن آن تراکنـش، می‌توان نوع آن فعالیت اقتصادی را شناسایی کرد.

این کارشـناس امور مالیاتی به رویکرد سـازمان امور مالیاتـی در اخذ مالیـات از تراکنش‌های بانکی اشـاره کـرد و افزود: سـازمان امـور مالیاتی معتقد اسـت اگر پولی به حسـاب شـخصی وارد و پس از بررسـی، واریز برپایه فعالیت تجاری نمایان شود، این تراکنش مشمول پرداخت مالیات خواهد بود.

وی بـا تاکید بـر اینکه خلأهـای قانونی زیـادی در مالیات‌سـتانی از حسـاب‌های بانکی وجود دارد، گفت: به‌دلیل نبود شـفافیت در نظام بانکی، عدالت مالیاتی در برخی موارد رعایت نمی‌شود؛ بنابراین باید تراکنش‌های بانکی اشخاص حقیقی و حقوقی از هم جدا شود.

غفـاری گفت: براسـاس قانون مالیـات، باید تفکیک مشخصی بین حساب عادی و شخصی با حساب تجاری و اقتصـادی وجود داشـته باشـد. در حسـاب تجاری، انجام هر تراکنشی مشـمول مالیات خواهد بود، این در حالی اسـت که حسـاب بانکی مختـص دریافت حقوق یـا مسـتمری از پرداخـت مالیات معاف اسـت، چراکه قبـلا مالیات آن پرداخت شـده اسـت. وی افزود: حتی اگـر مبلغ قابل‌توجهـی به این حساب شـخصی واریز شود هم براسـاس قانون منشـأ آن پول باید مشـخص شود و این امر از طریق سیستم بانکی و سازمان امور مالیاتی قابل‌پیگیری خواهد بود.

▣ جلوگیری از پدیده پولشویی

وی دربـاره آمادگـی بانـک مرکزی بـرای انجام این تفکیک گفت: بانک مرکزی در حال آماده‌سـازی سامانه «نهاب» برای جداسـازی حساب‌های بانکی است. نهاب ارتباط حسـاب بانکی با کد ملی و آدرس پستی صاحب حساب را مشخص می‌کند.

این کارشـناس امور مالیاتی با تاکید بر تکمیل سامانه نهاب برای جداسـازی حسـاب‌های شـخصی از تجاری اظهار کرد: این سـامانه در سال ۹۵ نهایی شده، اما هنوز کار آن شـروع نشده است. به‌علاوه اینکه زیرساخت‌های لازم برای تفکیک حسـاب‌ها ازسوی بانک مرکزی آماده است؛ به‌طور مثال همه کارتخوان‌های مشاغل به سامانه سـازمان امور مالیاتی متصل و تعریف شده است. در این فرآیند تعدد کارت‌های بانکی و منشـأ پول کلان واریزی به حساب شـخص باید روشن باشـد تا از این طریق از پدیده پولشویی نیز جلوگیری شود.

لزوم احراز هویت حقیقی یا حقوقی حساب

شـاهین شـایان آرانی، کارشـناس پولی و مالی نیز در گفت‌وگـو بـا صمت درباره لـزوم تفکیک حسـاب‌های شـخصی و تجاری گفت: در افتتاح حساب‌های بانکی باید به‌صراحت هویت حقیقی یا حقوقی افتتاح‌کننده حسـاب مشخص شود.

وی افـزود: با تفکیک حسـاب‌های شـخصی و تجاری از پدیـده فرار مالیاتی به‌راحتی جلوگیری می‌شـود. این کارشـناس اقتصاد در ادامـه افزود: اگر فـردی در قامت شـخص حقیقی از حساب شخصی‌اش سـالانه ۲ میلیارد تومان تراکنش انجام دهد، مسلم است که باید مالیات این تراکنش‌ها را به دولت بپردازد زیرا این مبلغ بالای تراکنش برای حساب شخصی شفاف نیست.

▣ بهبود کیفیت گردش نقدینگی

وی تاکید کرد: تفکیک حسـاب‌های بانکی شـخصی از تجاری و شفاف‌سازی هر تراکنش براساس قواعد مشخص دو اقدام مهمی اسـت که باید هم‌راسـتا با هم انجام گیرد تا امکان بهبود کیفیت گردش نقدینگی و بررسی عملکرد همه فعالان اقتصادی فراهم شود. شایان‌آرانی افزود: با دو اقدام یادشده حساب‌های شـخصی دارای سقف مشخص تراکنش می‌شـوند و بالاتر از این سـقف باید به سـازمان امور مالیاتی گزارش شـود؛ در مقابل تراکنش حساب‌های تجاری تابع سقف محدودکننده‌ای نیست، اما تراکنش‌های آن بایـد در اظهارنامه مالیاتی ذکر شـود. وی با تاکید بر اینکه شفافیت امور بانکی و مالیاتی نیازمند رعایت قواعد و قوانین مشخص و تعریف‌شده است، عنوان کرد: اگر فردی می‌خواهد افتتاح حسـابی داشته باشد ابتدا باید به‌درستی مشـخص کند کاربرد این حساب چیست. آیا این حساب، حسـاب شـرکت تجاری برای انجام امور مشاغل است یا حساب شخصی؟ هر گونه پنهان‌کاری یا کم‌اظهاری در این فرآیند تخلف محسوب می‌شود.

▣ شفاف‌سازی حساب‌های اجاره‌ای

شایان‌آرانی ادامه داد: تمام تراکنش‌های شخص حقوقی باید با حسـاب تجاری صـورت پذیرد و هرگونـه واریز و برداشـت با حسابی غیر از این حسـاب تخلف محسوب و مشمول جریمه می‌شود.

این کارشناس اقتصاد با تاکید بر ضرورت توجه سازمان امور مالیاتی و بانک مرکزی به بررسـی دقیق حساب‌های بانکی گفـت: پرداخت نظام‌مند مالیات و جلوگیری از پولشـویی یکـی از دلایـل تفکیـک حسـاب‌های تجاری از شخصی است. برخی برای فرار از پرداخت مالیات از حساب‌های اجاره‌ای برای فعالیت‌های اقتصادی استفاده می‌کنند.

سخن پایانی

کارشناسان معتقدند از آنجایی که ساماندهی حساب‌های شخصی و تجاری از اولویت‌های بانک مرکزی، وزارت اقتصاد و امور دارایی است، با تفکیک حساب‌های شخصی و تجاری، هر نوع ورود و خروج حساب‌ها شفاف خواهد شد. این امر منجر به جلوگیری از سوء استفاده برخی فعالان اقتصادی برای مقابله با پدیده پولشویی و فرار مالیاتی خواهد شد. علاوه بر این، گردش غیرشـفاف نقدینگی باعث شـده فعالیت‌های بسیاری در فضای اقتصادی انجام شود که امکان شناسایی آن وجود ندارد. در این شرایط دولت قادر به بهره‌برداری از ظرفیت‌های درآمدی خود نخواهد بود؛ بنابراین فرار مالیاتی اجتناب‌ناپذیر است و امکان جلوگیری از آن به‌صورت حداکثری فراهم نشده است.

چگونه وام ودیعه مسکن بگیریم؟

وام ودیعه مسـکن از منابع بانکی تا سـقف ۴۰ هـزار میلیارد تومان در سـال ۱۴۰۱ اعطا می‌شـود و براساس آخرین تغییرات، شـرایط اعطای وام اجاره مسکن یا ودیعه مسکن در سال ۱۴۰۱ به شـرح زیر اسـت. هنوز مهلـت ثبت‌نام وام ودیعه مسـکن در سـال ۱۴۰۱ اعلام نشـده، اما سال پیش همه مشـمولان تا ۳۱ شـهریور فرصت داشـتند در این طـرح ثبت‌نام و بـا مراجعه به سـایت طـرح اقدام ملـی مسـکن، فرم‌های مشخص‌شـده را پر کنند.

با شـماره همراهی که به‌نام خودتان (یعنی سرپرسـت خانوار) است، کد ملی را به شماره ۳۰۰۰۷۳۶۴۰ پیامک کنید.

با ثبت‌نـام پیامکی، ابتدا شـرایط متقاضی مورد بررسـی قرار می‌گیرد و سـپس با اعلام پیامکی به سرپرسـت خانوار و معرفی بانک وام‌دهنده، اطلاعات فرد هم باید در سامانه تکمیل شود.

باوجود اعلام خبر افزایش سقف وام و آغاز ثبت‌نام، هنوز سایت سـامانه جامع طرح‌های حمایتی مسـکن به‌روز نشـده و امکان ثبت‌نـام سـایتی در آن وجود ندارد و رقم‌هـای وام هم همچنان قدیمی اسـت. هر مدرکی که بـرای دریافت خدمات بانکی به آن نیاز دارید، همان‌ها را هم برای وام ودیعه مسـکن همراه داشـته باشید، اما برای تاکید بیشتر مدارکی چون

اصل کارت ملی جدید (یا کارت ملی قدیم با برگه ثبت‌نام کارت ملی جدید)

اصل شناسنامه

متاهل یا سرپرست خانوار بودن

حداقل ۵ سال سکونت در شهر تقاضا شده

اجاره‌نامه رسـمی به تاریخ ۶ ماه اول سال ۱۴۰۱، همراه با کد رهگیری

گواهـی کسـر از حقوق یا سـهام عدالت و حسـاب یارانه فرد متقاضی برای وثیقه وام و در غیر این صورت سفته

بازپرداخت و اقساط تسهیلات ودیعه مسکن را آماده کنید.

براساس مصوبه شـورای پول و اعتبار کارمزد وام ودیعه مسکن ۱۸ درصد شده است. در نتیجه هر مبلغ اختصاص داده شده، باید حداکثر در مدت ۵ سال به شبکه بانکی بازگردانده شود.

بنابراین میزان اقسـاط وام -حدودی و با احتسـاب سـود ۱۸ درصد- به شرح زیر است:

قسـط وام ۴۰ میلیون تومانـی: ماهانه حدود یک میلیون و ۱۵ هزار و ۷۳۷ تومان

قسـط وام ۷۰ میلیون تومانی: ماهانه حدود یک میلیون و ۷۷۷ هزار و ۵۳۹ تومان

قسـط وام ۱۰۰ میلیون تومانی: ماهانه حدود ۲ میلیون و ۵۳۹ هزار و ۳۴۲

یادداشت

اصلاح بانکداری در گرو مدیریت ریسک

مهرداد سپهوند
مدرس اقتصاد

در گذشته‌های دور، برای آنها که پولی مازاد بر هزینه‌هـای جاری زندگی خود داشـتند، چنانچه نمی‌توانسـتند آن را به زخمی بزنند یا ریسـک به‌کار انداختن در بازار سـرمایه را بپذیرنـد، تنها گزینه‌های ممکـن محدود به کنز کردن و پنهان کردن آن در صندوق خانه بـود. اما امروزه با ظهور اقتصاد سـوداگری و شکل‌گیری بازار متشکل پول، نهادی به‌وجود آمد که کارش انتقال و قیمت‌گذاری ریسـک بود؛ یعنی برای دارندگان سرمایه‌ای مازاد این فرصت فراهم شد تا با پرداخت مبلغی ریسک و مخاطرات کسب‌وکار را به نهاد مزبور منتقل کننـد. آن نهاد هم که به ماشـین ریسـک شـهرت دارد بـا مدیریت ریسـک توانسـت جریان‌هـای نقد آلـوده به ریسـک را با هم بیامیزد و مانند آبی پشت سد جمع و تصفیه کند تا در نهایـت در خروجی، جریانی صاف و بدون ریسـک به مشتریان یا سپرده‌گذاران تحویل دهد.

در عین حال، قیمت‌گذاری ریسـک به این کارآفرینان اقتصادی با ایده‌های نو و مجموعه توانمندی‌هـای لازم اما بدون سـرمایه برای راه‌اندازی کسـب‌وکار، این اجـازه را داد تا با حداقل هزینه ممکن به سرمایه موردنیاز خود دسـت یابند. همه اینها به کمک توسعه بازار ریسک و استقراض و آن جزو لازمه‌ای حاصل شد که آن را «بانک» نام‌گذاری کردند؛ نهادی که بـدون تردید باید آن را یکـی از ابداعات بزرگ بشر به‌حساب آورد.

بانـک و اسـتقراض در ایـن حـوزه کاملا متفـاوت از اسـتقراض به‌منظـور کمـک به افرادی است که به‌دلیل ورشکستگی، حوادث غیرمترقبه یا هر دلیل دیگری دچار عسـرت و تنگدسـتی شـده و محتاج کمک هستند. این اشـخاص اساسا مشتری خدمات بانک به حسـاب نمی‌آیند؛ هرچند بانک می‌تواند در قالب اعتبار مصرف‌کننده خدماتی را به ایشان ارائه کنـد. به این افراد بایـد عمدتا در قالب فعالیت‌های خیریه رسـیدگی شود و در همه ادیان و آموزه‌های انسانی برای همه باورمندان به‌ویژه افراد متمول، این خویشکاری و وظیفه در نظر گرفته شـده تا به افراد نیازمند، بدون چشمداشت کمک کنند و از طرفی دیگر هم در عـرف و هم توصیه‌های دینی نسـبت به آنان که باوجود تمکن و دارا بودن وجوه مازاد درصدد سوءاسـتفاده و بهره‌جویی از شرایط ناچاری و نیازمندی این دسـته افراد برآیند، به‌شدت برخورد شده است.

حوزه کسـب‌وکار بانکی باید به‌طور کارآمد بـه جریان مـازاد نقدینگـی و قیمت‌گذاری ریسـک خدمت کند. چنانچه خدمات انتقال ریسـک از بانک‌ها حذف شود، هویت بانک و بازار ریسـک رسمیت خود را از دست خواهد داد. در این شـرایط اقتصاد کشـور از یکی از مهم‌تریـن و موثرتریـن ابزار توسـعه محروم خواهد بود. متاسفانه ملاحظه می‌شود با تکیه بر سوءبرداشـتی که از نظـرات برخی مراجع دربـاره کارکردهای بانک در بازار اسـتقراض وجـود دارد، در رسـانه‌های اجتماعی به این برداشـت غلط دامن زده می‌شود که بانک‌ها مشغول رباخواری هستند؛ به این دلیل واهی که در برابر ریسک رقمی طلب می‌کنند. غافل از اینکه سوخت این ماشین ریسک چیزی جز نرخ‌گذاری برمبنای ریسـک نمی‌تواند باشد. افراد ناآشنا با حرفه بانکی به میدان می‌آیند و رد تطهیـر رباخواری را از واگنر در قرن ۱۶ تا گوته در قرن ۱۸ نشان می‌دهند؛ بدون توجه به آنکـه در زمینه و کانتکسـتی که بهره در آن مطرح می‌شود، در این فاصله چه تحولات بنیادی صورت گرفته است.

منابع بانک عمدتا نه آورده سرمایه‌گذاران، بلکه سـپرده مردم است؛ مردمی که پراکنده بوده و صدای بلندی ندارند. در عوض آنها که دریافت‌کننده تسهیلات هستند متمرکز بوده و از هیاهویـی که اطراف داسـتان رباخواری بانک‌هـا راه افتاده و شـبهاتی کـه در زمینه نرخ‌گذاری ریسـک مطرح می‌شـود، منتفع می‌شـوند و الحق صدای بلندی هم دارند. در این میان مقامات قانون‌گذار وظیفه دارند تاثیر این بلندپروازی‌های آرمان‌گرایانه بر هسـت و نیسـت جامعه و ضرر و زیانی را که به‌واسطه این طرح‌های متهورانه اما غیرحرفه‌ای ایجاد می‌شـود، در نظر بگیرنـد و به‌عنوان نماینده آحـاد مردم، به‌ویـژه آنها که صـدای بلندی ندارنـد، برمبنای آنچه به صلاح جامعه و لازم برای رفاه مردم است، عمل کنند.

گردوغبار خوزستان ۱۲ هزار نفر را راهی مراکز درمانی کرد

معاون درمان دانشگاه علوم پزشکی اهواز گفت: ۱۲ هزار و ۱۹۶ بیمار دارای علائم تنفسی در پی وقوع پدیده گردوغبار در خوزستان از ابتدای امسال تاکنون، به مراکز درمانی مراجعه کرده و تحت درمان قرار گرفتند.

به گزارش ایرنا، حبیب حی‌بر بیان کرد: از این تعداد بیمار، ۱۱ هزار و ۴۵۹ نفر به‌صورت سرپایی درمان شده و ۷۳۷ نفر در بخش‌های عادی و ویژه بیمارستان‌های خوزستان بستری شدند. وی افزود: در این بازه زمانی خوشبختانه هیچ مورد فوتی بر اثر پدیده گردوغبار در خوزستان نداشتیم.

معاون درمان دانشگاه علوم پزشکی اهواز گفت: آمار مراجعه بیماران ناشی از گردوغبار به مراکز درمانی خوزستان بسیار بالا بوده و همین امر فشار زیادی به بیمارستان‌های استان وارد کرده است. وی افزود: از عموم مردم به‌ویژه بیماران قلبی، تنفسی و سالمندان درخواست داریم در وضعیت بروز گردوغبار توصیه‌های پزشکی را کاملا رعایت کرده و در صورت امکان از منزل خارج نشوند. به گزارش ایسنا، متداول‌ترین نشانه‌هایی که در پدیده گرد و غبار مشاهده می‌شود، تحریک چشم‌ها و راه‌های هوایی فوقانی است. معمولا نوزادان، کودکان و نوجوانان، سالخوردگان، افراد مبتلا به بیماری‌های تنفسی مانند آسم، برونشیت و آمفیزم و بیماران قلبی ممکن است آسیب‌پذیری بیشتری داشته باشند. همچنین قرار گرفتن این افراد در معرض گرد و غبار ممکن است واکنش‌های حساسیتی و حملات آسم را تشدید کند، مشکلات تنفسی حادی را ایجاد کند، در ایجاد بیماری‌های قلبی و عروقی موثر باشد و طول عمر را کاهش دهد. قرار گرفتن طولانی در معرض این ذرات می‌تواند مشکلات تنفسی و ریوی و احتمالا بیماری‌های قلبی ایجاد کند.

بررسی قانون «امتداد مسئولیت تولیدکننده» در گفت‌وگو با کارشناسان

مدیریت پسماند جدی‌تر می‌شود

کامیار فکور
editor@smtnews.ir

یکی از برنامه‌های مهم و تاثیرگذار در حوزه مدیریت پسماند در بسیاری از کشورهای توسعه‌یافته به صورت یک قانون عمومی اجرایی می‌شود، امتداد مسئولیت تولیدکننده یا EPR نام دارد. براساس این مفهوم تولیدکننده موظف است مسئولیت محصولات خود را از زمان تولید تا پایان چرخه عمر آن بپذیرد. به‌عنوان مثال، تولیدکننده باید جمع‌آوری، بی‌خطرسازی اولیه، آماده‌سازی برای استفاده دوباره و بازیابی یا دفع نهایی آن را قبول کرده و سازکارهای تولیدی خود را با این رویکرد انطباق دهد.

با وجود اینکه برخی کارشناسان از پسماند به‌عنوان طلای کثیف نام می‌برند اما به‌طور کل، مدیریت پسماند یک فرآیند هزینه‌بر است. امتداد مسئولیت تولیدکننده از این جهت مطرح می‌شود که علاوه بر کاهش تخریب‌های محیط‌زیستی محصولات، بار مالی دولت‌های محلی را در زمینه جمع‌آوری و مدیریت پسماند، به‌ویژه پسماندهایی که فرآیند تصفیه و بازیافت پیچیده و پرهزینه‌ای دارند، کاهش دهد.

> امتداد مسئولیت تولیدکننده به‌معنای پذیرش تمام یا بخشی از مسئولیت مدیریت، بازیافت و بازیابی پسماندهای تولیدشده ناشی از محصولات یک شرکت تولیدکننده توسط خود او است

تجربه‌ای موفق در جهان

سعید مرادی‌کیا، کارشناس مدیریت پسماند در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: مدیریت انواع پسماندهای شهری را می‌توان به‌عنوان یکی از مسائل مهم محیط‌زیستی کشور در طول سال‌های اخیر به‌ویژه در استان‌های شمالی در نظر گرفت. روند رو به رشد جمعیت، توسعه شهرنشینی و مصرف‌گرایی باعث شده تولید پسماندها در جهان افزایش یابد. براساس آمار منتشرشده از سوی وزارت کشور، روزانه بیش از ۵۸ هزار تن پسماند در ایران تولید می‌شود که از این مقدار ۴۵ هزار تن (۷۷٫۵ درصد) سهم شهرها و مابقی (۱۳ هزار تن) سهم روستاهاست. این در حالی است که حدود ۷۵ درصد از پسماندهای تولیدی دفن شده و فقط ۲۵ درصد باقیمانده به‌واسطه تولید کود کمپوست یا ارسال به صنایع بازیافت مورد استفاده مجدد قرار می‌گیرد.

وی اضافه کرد: این موضوع علاوه بر آسیب‌های محیط‌زیستی ناشی از آلودگی ۳ عنصر حیاتی آب، خاک و هوا و همچنین افزایش بیماری‌های گوناگون، با هدررفت منابع و سرمایه‌های ملی کشور نیز همراه است. بنابراین در بسیاری از کشورهای جهان موضوع کاهش پسماندها به یکی از استراتژی‌های مطرح در حوزه محیط‌زیست و حتی اقتصاد تبدیل شده است.

مرادی‌کیا گفت: بررسی تجربیات موفق و ناموفق مدیریت پسماندها در ایران و سایر کشورهای جهان نشان‌دهنده این حقیقت است که دستیابی به مدیریت مطلوب پسماندها در یک شهر یا کشور صرفا با ایجاد فشار بر مصرف‌کننده (شهروندان) و اجبار آنها به کاهش تولید پسماندها مقدور و امکان‌پذیر نبوده و دستیابی به این مهم نیازمند مشارکت همه‌جانبه اول دولت، مجلس و شهرداری‌ها، دوم صنایع، تولیدکنندگان و واردکنندگان و در آخر شهروندان (به‌عنوان مصرف‌کننده) است. به‌عنوان‌مثال، درباره بسیاری از محصولات بسته‌بندی، شهروندان تنها مصرف‌کننده بوده و فرآیند طراحی، تولید و مقدار مواد به‌کاررفته در بسته‌بندی‌ها و بازیافت‌پذیری آنها توسط صنایع تعیین می‌شود. صنایع نیز در فرآیند طراحی محصولات خود به استانداردها و قوانین بالادستی ارائه‌شده از سوی دولت و مجلس توجه داشته و جذب مشتری و فروش بیشتر در بازارهای مصرف در اولویت تصمیم‌گیری آنها قرار دارد.

■ پسماند صفر

این کارشناس مدیریت پسماند گفت: بسیاری از کشورهای توسعه‌یافته با درک این حقیقت پنهان، مفاهیم و قوانینی را با عنوان «پسماند صفر یا ZEROWASTE» یا «امتداد مسئولیت تولیدکننده» یا «EPR» توسعه داده و حتی در سطح ملی به مرحله اجرا درآورده‌اند. هرچند مفهوم پسماند صفر و امتداد مسئولیت تولیدکننده دارای وجوه مشترک زیادی هستند اما با این‌وجود می‌توان تفاوت میان این دو سیستم و رویکرد فکری را به این صورت خلاصه کرد؛ پسماند صفر در مفهوم کلی به معنی مدیریت و جلوگیری از تولید پسماندها در تمامی مراحل استخراج، فرآوری، طراحی، تولید، حمل‌ونقل، انبارداری، بسته‌بندی و فروش است. این در حالی است که مفهوم امتداد مسئولیت تولیدکننده به معنای پذیرش تمام یا بخش از مسئولیت مدیریت، بازیافت و بازیابی پسماندهای تولیدشده ناشی از محصولات یک شرکت تولیدکننده توسط خود او است. وی افزود: امتداد مسئولیت تولیدکننده که گاه «بازگشت به تولیدکننده» نیز نامیده می‌شود عبارت است از پذیرش کامل مسئولیت مدیریت ایمن و محیط‌زیستی پسماندهای ناشی از محصولات تولیدی پس از مصرف و تا پایان عمر مفید توسط تولیدکننده و نه مصرف‌کننده یا دولت. مرادی‌کیا گفت: امروزه برخی کشورها در سطحی ملی به تصویب و اجرای این قانون اقدام کرده‌اند. در جامعه‌ای که تولیدکنندگان خود مسئولیت بازیافت محصولاتشان را بر عهده می‌گیرند، موارد ذیل قابل پیش‌بینی و دستیابی خواهد بود؛ کاهش تولید و دفن پسماندها، استفاده تولیدکنندگان از مواد ایمن و سازگار با محیط‌زیست در فرآیند تولید، استفاده تولیدکنندگان از مواد اولیه کمتر در فرآیند تولید و بسته‌بندی خود، طراحی محصول صنایع در جهت طولانی‌تر شدن عمر مفید و کارآیی بیشتر محصولات و همچنین ملموس و قابل اجراتر شدن برنامه‌های بازیافت از سوی شهرداری‌ها به‌واسطه همکاری مالی و قانونی تولیدکنندگان. این کارشناس مدیریت پسماند گفت: براساس همین قانون برخی از شرکت‌های معروف، برنامه «بازگشت به تولیدکننده» را برای محصولات برند تولیدی خود در اروپا و امریکای شمالی به‌کار گرفته‌اند که از آن جمله می‌توان به شرکت‌های Sony، HP، Braun و Electrolux اشاره کرد. کشور ژاپن و اتحادیه اروپا نیز در راستای قانون امتداد مسئولیت تولیدکننده، ملاحظاتی را پیرامون تجهیزات الکتریکی و الکترونیکی و صنایع خودروسازی خود به‌کار گرفته‌اند. مرادی‌کیا اضافه کرد: در کشور آلمان و بر اثر تصویب و اجرای قانون امتداد مسئولیت تولیدکننده، مصرف بسته‌بندی‌هایی با قابلیت بازیافت پایین تا ۵۰ درصد و مصرف حجمی بسته‌بندی‌های پلاستیکی از ۴۰ به ۲۷ درصد کاهش یافت. همچنین علاوه بر کاهش مصرف پلاستیک، از میزان مصرف PVC (پلی وینیل کلراید) کاسته شد و بر مصرف PE (پلی‌اتیلن) و PP (پلی‌پروپیلن) که از قابلیت بیشتری نسبت به PVC برخوردار است، افزوده شد. براساس گزارش دولت آلمان، استفاده از بطری‌های شیشه‌ای با قابلیت پرکردن مجدد باعث کاهش میزان تولید پسماندها تا ۱٫۲ میلیون تن در سال و کاهش تولید گازهای گلخانه‌ای شده است.

■ EPR به نفع اقتصاد و محیط زیست

وی در پایان گفت: در صورت تصویب قانون امتداد تولیدکننده در کشور از سوی مجلس شورای اسلامی و اجرای آن از سوی دولت، می‌توان انتظار داشت که صنایع ضمن بازبینی و طراحی مجدد محصولات و بسته‌بندی‌ها خود، از مواد اولیه کمتری با قابلیت بازیافت استفاده کرده و برخلاف گذشته در فرآیند مدیریت پسماندهای حاصل از محصولات خود، مشارکت بیشتری با شهرداری‌ها خواهند داشت. کاهش تولید پسماندها، کاهش بهره‌برداری از منابع طبیعی، توسعه صنایع بازیافت، کاهش واردات مواد اولیه خام و همچنین کاهش هزینه‌های شهرداری‌ها و دهیاری‌ها در حوزه خدمات شهری و آلودگی‌های ناشی از دفن پسماندها و در نهایت افزایش سلامت و بهداشت را می‌توان از مهم‌ترین پیامدهای مثبت محیط‌زیستی و اقتصادی حاصل از تصویب و اجرای قانون امتداد مسئولیت تولیدکننده در کشور برشمرد.

امتداد حفظ محیط زیست

هومن غلامپورار باستان، کارشناس پسماندهای شهری در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: امتداد مسئولیت تولیدکننده قانونی است که در بیشتر کشورهای دنیا اجرایی می‌شود و براساس آن مسئولیت تولیدکننده از صرف تولید یک محصول تا رسیدن به پسماند نهایی امتداد پیدا می‌کند. براساس این قانون گفته می‌شود محصولی که تولید می‌کنید قطعا بعد از مدتی تبدیل به یک پسماند می‌شود. پس در نتیجه باید پسماند آن محصول را مدیریت کنید یا اگر از عهده مدیریت آن برنمی‌آیید هزینه مدیریت کردن آن را بپردازید.

غلامپورار باستان گفت: برخی شرکت‌ها پسماند را تحویل گرفته و خودشان مدیریت می‌کنند. این مسئله درباره پسماند باطری‌های ماشین در کشور ما انجام می‌شود، به این صورت که شرکتی که از آن باطری می‌خرید، باطری قبلی را جمع‌آوری و به‌نوعی امتداد مسئولیت تولیدکننده خود را رعایت می‌کند. اما در حال حاضر این مسئله درباره دیگر کالاها در کشور اجرایی نشده است.

وی افزود: برخی شرکت‌ها که توانایی مدیریت پسماند را ندارند به سازمان یا شرکتی در زمینه مدیریت پسماند پولی می‌دهد تا این اقدام انجام شود. این شرکت می‌تواند شهرداری یا دولت‌های محلی یا شرکت‌های خصوصی با عنوان PRO باشد.

وی تصریح کرد: ما برای اینکه این دست قوانین را بنویسیم یا مقرراتی در این زمینه تعیین کنیم باید چند مورد را در نظر بگیریم. مورد نخست این است که میزان قیمتی که بابت کالایی که قرار است به آن EPR تعلق بگیرد چقدر است؟ دومین مورد این است که چه اقلامی ذیل آن قرار می‌گیرد؟ مورد سوم این است که EPR باید به کدام مرحله از زنجیره تولید تعلق بگیرد؟ به‌عنوان‌مثال، اگر می‌خواهید به پلاستیک EPR تعلق بگیرد باید در مرحله تولید پتروشیمی باشد یا در مرحله تبدیل آن به بسته‌بندی یا زمانی که بسته‌بندی تحویل کارخانه مواد غذایی داده شد. مورد بعدی این است که چه کسی قرار است میزان EPR تعلق گرفته شده را بگیرد؟ و در نهایت خرج‌کرد آنچه هست و اینکه صرف چه کارهایی می‌شود؟

■ قوانین داخلی

غلامپورار باستان گفت: از سال ۱۳۸۳ در ماده ۴ قانون مدیریت پسماندها که یک قانون بسیار مترقی و پیشرو بود، در رابطه با امتداد مسئولیت تولیدکننده به‌نوعی صحبت شده و در ماده ۱۲ آیین‌نامه اجرایی همین قانون در سال ۱۳۸۴ که به تصویب هیات وزیران رسیده، باز هم به این موضوع پرداخته شده است. این قوانین ادامه پیدا کرده تا سال ۱۳۹۹ و بند «و» تبصره ۶ قانون بودجه ۱۳۹۹ که دوباره به آن پرداخته شد. همچنین در ۲۰ فروردین این سال در ماده ۶ قانون کمک به ساماندهی پسماندهای عادی درباره این قوانین صحبت شده است. بر همین اساس در قوانین بودجه از سال ۱۳۹۹ تا امروز ردیف بودجه‌ای برای EPR در نظر گرفته شده است.

وی اظهار کرد: براساس آیین‌نامه اجرایی مدیریت پسماندها مصوب ۱۳۸۴، تولیدکننده یا واردکننده نیم در هزار از ارزش کالای خود را باید برای انجام EPR به صندوق محیط‌زیست واریز کند و ۹ قلم کالا هم برای این موضوع در نظر گرفته شده است. در سالیان بعد این رقم به یک در هزار تغییر پیدا کرد و به جای آن، ۹ قلم کالا قطعات و کالاهایی که تمام یا قسمتی از آن قابل بازیافت است را شامل می‌شد.

این کارشناس پسماندهای شهری گفت: نوع هزینه‌کرد EPR هم درباره بازیافت، ایجاد تاسیسات منطقه‌ای و تبدیل پسماند به مواد و انرژی بوده است. همین‌طور که مشخص است در این داستان یک‌سری ذی‌نفع خواهیم داشت که بخش حاکمیت مانند وزارت صنعت، معدن و تجارت، سازمان امور مالیاتی، وزارت کشور، سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌ها و سازمان حفاظت محیط‌زیست از آن جمله هستند. در بخش خصوصی نیز از بخش تولیدکنندگان و واردکنندگان و صنایع بازیافت پسماند هستند. در بخش غیررسمی زباله‌گردها و افرادی که به‌طور غیررسمی در فرآیند مدیریت پسماند کار می‌کنند و درنهایت مردم هم ذی‌نفع این مدیریت پسماندها از طریق EPR هستند.

> براساس آیین‌نامه اجرایی مدیریت پسماند مصوب ۱۳۸۴ تولیدکننده یا واردکننده نیم در هزار از ارزش کالای خود را باید برای اجرای EPR به صندوق محیط‌زیست واریز کند

سخن پایانی

هر محصول تولیدشده در نهایت تبدیل به پسماند خواهد شد. از همین‌رو نیاز است که از ابتدای امر تولید، برای بازیافت پسماند آن برنامه‌ریزی و هزینه شود. بر همین اساس، قانون امتداد مسئولیت تولیدکننده این وظیفه را پیش‌روی تولیدکنندگان و واردکنندگان می‌گذارد که یا پسماند محصولات تولیدی خود را مدیریت کنند یا بودجه‌ای در اختیار سازمان‌های مربوطه برای مدیریت پسماندشان کنار بگذارند.

یادداشت

تاثیر توسعه‌یافتگی بر میزان آسیب‌های گردوغبار

محمدرضا جعفری
پژوهشگر محیط‌زیست و توسعه

مسئله گردوغبارها از جنبه‌های گوناگونی قابل بررسی است. یک بعد از این پدیده که هم بسیار زیاد و هم در عین حال نابسنده به آن پرداخته شده از جنبه محیط زیستی و منشأ و کانون‌های اصلی خیزش خاک بوده است. چرا می‌گویم زیاد؟ چون تقریبا تمام رسانه‌ها با کلیدواژه ریزگرد از اظهارات کارشناسی و شبه‌کارشناسی پر شده‌اند. اما چرا نابسنده؟ چون تحقیق جامع و مستند درباره این منشأ، داخلی و خارجی بودن آن و مقدار سهم هر کدام انجام‌نشده و اظهارات بعضا متناقض است. در این زمینه می‌توان به نظرات مغایر سازمان هواشناسی با سازمان حفاظت محیط‌زیست درباره سهم کانون‌های داخلی و خارجی در گردوغبار خوزستان اشاره کرد. منشأ گردوغبارها از آنجایی مهم است که نحوه تعدیل و کاهش و در پایان توقف وقوع آن را مشخص می‌کند.

مسئله بعدی تاثیرات گردوغبار بر محیط‌زیست و اثرات کوتاه‌مدت و بلندمدتی است که بر عرصه‌های گوناگون طبیعت می‌گذارد. از سوی دیگر هم تاثیر وقوع متواتر پدیده گردوغبار بر زندگی اجتماعی و اقتصادی نواحی تحت‌تاثیر و آسیب‌پذیر موردبررسی است. در هر کدام از این ۳ مولفه نکات مهمی نهفته است.

پیش از این در خوزستان گردوغبار محلی در بخش‌های کوچکی از استان وجود داشت. اما آنچه در کمتر از ۲۰ سال گذشته در حال وقوع بوده، پدیده جدیدی است که هم عامل و هم راهکار مقابله با آن با گذشته تفاوت دارد.

مسئله جدی و مهمی که در این میان وجود دارد، زیست فردی و حیات اجتماعی در شرایط استمرار وقوع پدیده گردوغبار است. من می‌خواهم از تعیین آسیب‌پذیری و اثرات گوناگون این پدیده فراتر بروم و منظر نگاه را بر نحوه و شیوه‌های تداوم حیات باکیفیت و رفاه عمومی که امکان تاب‌آوری در شرایط بحرانی را میسر می‌کند، متمرکز کنم. اما نباید مفهوم تاب‌آوری را از نگاهی تقلیل‌گرایانه و روانشناختی که به‌نوعی تحمل فردی شرایط ناگزیر و به‌اصطلاح سوختن‌وساختن تحت هر شرایطی است، تلقی شود.

از این منظر دیگر تاب‌آوری، روشی فردی در مقابل بحران نیست، بلکه راهکاری ساختاری مرتبط با عدالت اجتماعی و متناظر با رفاه عمومی است که جنبه‌های متفاوت اقتصادی و اجتماعی را دربر می‌گیرد و به‌نوعی ایجاد و توسعه ظرفیت‌های اجتماعی-اقتصادی و ابزاری برای تسهیل فرآیندهای بازیابی و کاهش مخاطرات و آسیب‌پذیری است. این را هم باید در نظر داشت که شدت و وسعت آسیبی که از پدیده‌های جوی و اقلیمی بر مناطق مختلف وارد می‌شود به‌طور مستقیم متاثر از میزان توسعه‌یافتگی آن مناطق و ظرفیت‌های زیرساختی است که از پیش برای مواجهه با این پدیده‌ها مهیا شده است. در واقع میزان توسعه‌یافتگی است که به حفظ کیفیت زیست و تداوم و بازگشت زندگی به شرایط نرمال پس از بحران کمک می‌کند.

در مقابل مفهوم محدود تاب‌آوری و سازگاری که به‌شدت در حال استفاده در رسانه‌ها و کارشناسان ارگانیک حاکمیتی و جریان اصلی محیط زیستی است، بحث ظرفیت‌سازی و ارتقای شاخص‌های توسعه انسانی و اجتماعی و استانداردهای زیستی مطرح می‌شود.

خوزستان با آسیب‌های ناشی از جنگ و فرسودگی زیرساخت‌های شهری و روستایی مواجه بوده است. به علاوه عدم‌توسعه زیرساخت‌های اقتصادی و اجتماعی متناسب با افزایش جمعیت باوجود برخورداری از منابع طبیعی فراوان، شرایط استاندارد زندگی را از زیستمندان این مناطق دریغ کرده است. فقر و محرومیت و بیکاری، فقدان امکانات اجتماعی و فرهنگی، ضعف در خدمات پزشکی و بهداشتی و آموزشی همگی از عوامل ایجاد نارضایتی عمومی از زندگی در این استان‌ها و سبب‌ساز مهاجرت بوده است. در این شرایط، میزان تاثیرات پدیده گردوغبار به‌مراتب فزونی می‌گیرد.

پدیده گردوغبار و پیامدهای آن شناخته‌شده و حل آن مستلزم تغییر در چشم‌انداز برنامه‌ریزی توسعه‌ای در این استان‌ها با نگاه غالب به پدیده دیرپای ریزگرد و اولویت‌گذاری سیاست‌ها برمبنای کنترل وجوه گوناگون تاثیرگذاری آن بر زندگی شهروندان است. این امر نیاز به عزم مدیریتی و نگاه حاکمیتی دارد. تحول در معماری و برنامه‌ریزی شهری، گسترش زیرساخت‌های دولت الکترونیک، بهینه‌سازی اماکن عمومی، بالابردن سطح خدمات پزشکی، آموزشی و رفاهی، کاهش ساعات کاری در فعالیت‌های بیرونی و افزایش دستمزدها، پرداخت تسهیلات بهسازی خانه‌ها و در کل جایگزینی روزمرگی با خلاقیت مدیریتی، از جمله مواردی است که می‌تواند منجر به کاهش پیامدهای گردوغبار و سازگاری با آن شود.

یکشنبه
۸ خرداد ۱۴۰۱- ۲۷ شوال ۱۴۴۳ - ۲۹ مه ۲۰۲۲- شماره ۲۰۶۷-پیاپی ۳۳۸۵

صمت
صنعت معدن تجارت

منشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه صمت: www.smtnews.ir/about.html

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «صمت»
مدیرمسئول: ناصر بزرگمهر
سردبیر:عاطفه خسروی

تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر: ۸۸۷۱۳۷۳۰- پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰
سازمان آگهی‌ها: ۳-۸۸۷۲۲۷۳۲ - نمابر آگهی‌ها: ۸۸۷۲۴۲۱۱-۰۹۰۲۶۲۹۱۴۸۸
امور مشترکین: ۸۸۷۲۲۷۳۵ - روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۳۰۹
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵
تهران، خیابان قائم‌مقام فراهانی - کوچه آزادگان شماره ۲۶ - کد پستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱
روابط عمومی: pr@smtnews.ir آگهی: ads@smtnews.ir
امور استان‌ها: ostanha@smtnews.ir
چاپخانه: انتخاب رسانه

www.smtnews.ir info@smtnews.ir
telegram.me/smtnews instagram.com/smtnewspaper
tozi.smtnews@gmail.com

روزنامه صمت با رتبه ۱
در میان روزنامه‌های تخصصی مقام ۱
در میان روزنامه‌های اقتصادی مقام ۲

عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی
عضو انجمن مدیران رسانه
عضو تعاونی مطبوعات

کارتون روز

بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

خانه ملت

همه مقصران ریزش متروپل

رئیس کمیسیون عمران مجلس شورای اسلامی، گفت: باوجود تذکر مهندسان ناظر و دستور آنها برای توقف ساخت پروژه متروپل، شهرداری جلوی اجرای این پروژه را نگرفته و وزارت راه و شهرسازی نیز به‌عنوان ناظر عالی نقش خود را به‌درستی ایفا نکرده است.

به گزارش ایسنا، محمدرضا رضایی کوچی با اشاره به بررسی ابعاد حادثه ریزش ساختمان متروپل آبادان از سوی کمیسیون عمران در سفر به آبادان، بیان کرد: ساختمان متروپل به‌صورت مشارکتی بین بخش خصوصی و شهرداری آبادان در حال ساخت بوده و از نظر بنده در وهله اول تعارض منافع مشهود است. شهرداری خود در ساخت این پروژه شریک بوده، اما از طرف دیگر وظیفه نظارتی را نیز بر عهده داشته است؛ در صورتی که باید یک دستگاه نظارتی دیگر برای پروژه‌های مشارکتی در نظر گرفته شود.

وی در ادامه اظهار کرد: در ابتدای کار باوجود اینکه باید سازمان نظام مهندسی در بعد نظارت ورود پیدا می‌کرد، به‌هر دلیلی شرکتی به‌عنوان مشاور، کار طراحی و نظارت را بر عهده می‌گیرد که با مداخله وزارت راه و شهرسازی در نهایت نظام مهندسی ۳ مهندس را به‌عنوان مهندسان ناظر مشخص می‌کند.

رئیس کمیسیون عمران مجلس شورای اسلامی، تصریح کرد: طراحی برای ساخت ۴ طبقه صورت گرفته بود، اما هنگام اجرای پروژه طبقات بیشتری به ساختمان اضافه می‌شود؛ بدون آنکه نقشه و محاسبات اولیه تغییری داشته باشد. مهندسان ناظر که از سوی نظام مهندسی تعیین شده بودند، در این زمینه تذکر و درخواست توقف کار را می‌دهند، اما چون منافع شهرداری در این پروژه بوده، به این تذکرات توجهی نشده است. در این مرحله ناظرین اولیه انصراف داده و ناظرین دیگری تعیین می‌شوند. سوال اصلی این است که زمانی که مهندس ناظر درخواست توقف پروژه را می‌دهد، وظیفه شهرداری چیست؟

وی در ادامه تاکید کرد: مهندس ناظر گزارش داد و شهرداری کار را تعطیل نکرد. در چنین وضعیتی وزارت راه و شهرسازی وظیفه دارد که به‌عنوان ناظر عالی ورود کرده و جلوی اجرای پروژه را بگیرد. نظام مهندسی آبادان با فرماندار و دادستان وقت مکاتبه‌ای داشته و این تخلف را گزارش داده اما باوجود اینکه شورای شهر، دادستان و فرماندار در جریان بودند اتفاقی رخ نداده است. تخلف به‌نحوی محرز بوده که حتی افراد عادی که ساختمان را می‌دیدند متوجه می‌شدند که در اینجا تخلف در حال انجام است.

رضایی افزود: مکاتبات زیادی صورت گرفته، اما به‌نظر بنده صرفا به‌خاطر رفع تکلیف بوده است. یک اراده جدی برای توقف پروژه وجود نداشته است. انتظار می‌رفت بعد از مکاتبه نظام مهندسی استان، دستگاه قضایی به این موضوع ورود می‌کرد. حتی وزارت راه و شهرسازی در جایگاه ناظر عالی باید جلوی اجرای پروژه را می‌گرفت. از نظر ما تخلفات شهرداری کاملا محرز است. شخص شهردار و مجموعه آن که وظیفه داشتند جلوی پروژه را بگیرند کاملا تخلف کردند.

رئیس کمیسیون عمران مجلس شورای اسلامی در ادامه تصریح کرد: در گزارشی که از سوی کمیسیون عمران مجلس برای قرائت در صحن مجلس و ارجاع به قوه قضاییه تهیه می‌شود از نظر ما شهرداری کاملا متخلف است. نظام مهندسی در سطح استان و در سطح کشور هم دچار کم‌کاری‌هایی بوده است. وزارت راه و شهرسازی نیز به‌عنوان ناظر عالی کار خود را به‌درستی انجام نداده است.

نظرگاه

فاجعه متروپل؛ محصول خطای فردی یا نهادی؟

محمدرضا جلائی‌پور - پژوهشگر اجتماعی: فاجعه مرگبار فروریختن برج متروپل در آبادان صرفا ناشی از یک خطا و فساد شخصی نیست که با مرگ یا بازداشت یا فرار حسین عبدالباقی پرونده‌اش بسته شود. اگر می‌خواهیم تکرار این فاجعه کمتر شود، باید به خطاهای نظام‌مند و فساد ساختارمند و نهادی‌ای که زمینه‌سازش بود بیشتر پرداخت. مثلا پاسخ ۳ پرسش زیر شایسته مطالبه بیشتر است: ۱- باتوجه به اخطارهای مکرر مهندسان ناظرِ سازمان نظام مهندسی به شهرداری آبادان درباره وضعیت بحرانی ساختمان متروپل، چرا شهردار آبادان و مسئولان ذی‌ربط در شهرداری به خاطر تمهید این تخلف فاجعه‌بار و بی‌توجهی به گزارش سازمان نظام مهندسی احضار و محاکمه و محکوم نمی‌شوند؟

۲- چرا باوجود رعایت نشدن مقررات ملی ساختمان در برج متروپل، غلامرضا شریعتی، استاندار وقت خوزستان، در سال ۹۸ در افتتاحیه متروپل شرکت کرد؟ چرا استاندار وقت برای این حمایت فاجعه‌بار و مرگبار پاسخگو نیست و محاکمه نمی‌شود؟

۳- چرا باوجود همکاری رسمی نهادهای عمومی «سازمان منطقه آزاد» و «شهرداری آبادان» با بخش خصوصی و هلدینگ حسین عبدالباقی در مجتمع پزشکی متروپل (که فاز دوم‌اش به این فاجعه انجامید)، مدیران این نهادهای عمومی برای همکاری در این طرح فاجعه‌بار پاسخگو نیستند و محاکمه نمی‌شوند؟ فاجعه متروپل محصول ظرفیت و کیفیت کم حکمرانی و فساد نهادی است و برای پیشگیری از فجایع مشابه هم چاره‌ای جز درس‌آموزی و رفع خطاها و فساد ساختارمند در حکمرانی ساخت‌وساز نیست. در گزارش ملی پلاسکو پیشنهادات سیاستی و نهادی کارشناسانه‌ای برای تحقق این هدف ذکر شده است. برای ضمانت یافتن اجرای‌شان هم به برخورد قضایی با متخلفان در نهادهای خاطی نیاز است، هم به جدیت در حکمرانان و هم به تداوم مطالبه‌گری و نظارت متشکل شهروندان.

متروپل را فقر فرو ریخت

مجید مرادی - کارشناس راه و ساختمان: مصیبت متروپل آبادان را که هنوز از عمق آن آگاه نیستیم به داغدیدگان تسلیت می‌گویم.

کریم مروه، متفکر لبنانی زمانی که در دهه‌های نخست قرن بیستم در نجف تحصیل می‌کرد روزی با دیدن جنازه کودکی که بر دست می‌بردند می‌گریست و می‌گفت والله قتله الفقر! به خدا فقر او را کشت. ما را هم فقر کشته است. زمانی که استانداردهای ساخت‌وساز را به متخلف برج‌سازی که تنها هم و غمش مال اندوزی است، می‌فروشیم؛ زمانی که قوانین راهنمایی و رانندگی را به رانندگان متخلف می‌فروشیم تا شب با جیب پر به خانه برویم؛ وقتی مدرک دانشگاهی را که چند دهه پیش باید با جان کندن به‌دست می‌آمد به برخی بچه پولدارهای بی‌سواد می‌فروشیم؛ وقتی قوانین قضایی را به مجرمان می‌فروشیم، تنها یک مقصر وجود دارد و آن فقر است.

شاید ماموری که حقوق ماهانه‌اش برای پرداخت اجاره خانه‌اش کفایت نمی‌کند مجبور است از راه قانون‌فروشی زندگی کند و همین‌طور بقیه؛ بنابراین ما کشتگان فقیریم. متروپل را هم فقر ویران کرد. در جامعه فقیر نخستین چیزی که نابود می‌شود اخلاق است. فقر، فضیلت‌کش و اخلاق‌کش است.

فقر فرار نمی‌کند؛ فقر را باید بیرون کرد.

منبع: مجمع فعالان اقتصادی

کم‌مصرف‌ها جایزه می‌گیرند

مصرف برق کشور در آخرین روزهای هفته گذشته در ساعاتی مرز ۵۰ هزار مگاوات را پشت سر گذاشت و وارد کانال ۵۰ هزار و ۲۱۵ مگاوات شد. به گزارش ایرنا، روند افزایشی مصرف برق همزمان با گرم‌تر شدن هوا شدیدتر شده است؛ به گونه‌ای که از هفته گذشته حدود ۹ درصد یعنی ۴ هزار و ۵۰۰ مگاوات حداکثر نیاز مصرف برق کشور افزایش داشته است. تازه‌ترین گزارش شرکت مدیریت شبکه برق ایران نشان از آن دارد که مصرف برق کشور در روز نخست خرداد از مرز ۵۰ هزار مگاوات عبور کرده و وارد کانال ۵۰ هزار و ۲۱۵ مگاوات در ساعت ۱۴ و ۲۵ دقیقه شد. این روند مصرف و ضرورت صرفه‌جویی سبب شد علی‌اکبر محرابیان، وزیر نیرو مصوبه طرح ملی «کاهش مصرف انرژی الکتریکی»، ضوابط تشویق و اعطای پاداش کاهش مصرف به مشترکان برق را ابلاغ کند. در مصوبه ابلاغی علی‌اکبر محرابیان آمده است: به‌منظور ایجاد امکان اعمال مشوق‌های مدیریت مصرف و باهدف تسهیل تامین برق به‌ویژه در اوقات اوج مصرف و همچنین افزایش مشارکت مشترکان شبکه برق کشور در تحقق این هدف از ابتدای ماه‌های گرم امسال، شرکت توانیر (از طریق شرکت‌های تابعه و وابسته) مکلف است امکان مشارکت مشترکان خانگی و سایر مصارف را در طرح ملی «کاهش مصرف انرژی الکتریکی» به‌ویژه از طریق سامانه‌های ارتباطی نظیر «برق من» فراهم کند. بنا بر این مصوبه، در صورتی که مشترکان مشمول طرح، میزان مصرف برق خود را طی دوره اجرای طرح نسبت به دوره مشابه سال قبل کاهش داده باشند و میزان مصرف آنها به زیر الگو برسد، برق کاهش‌یافته تا الگوی مصرف به‌ازای هر کیلووات ۵۰۰ تومان خریداری و در نخستین صورت‌حساب بعد از زمان اجرای طرح، اعمال حساب می‌شود. مصوبه وزیر نیرو اضافه می‌کند: شرکت توانیر علاوه بر پرداخت پاداش به مشترکان صرفه‌جو، از طریق شرکت‌های توزیع نیروی برق سازکارهای لازم از جمله برگزاری مسابقه و اهدای جوایز در مسابقات سراسری و استانی را برای ترغیب مشترکان بخش خانگی و سایر مصارف فراهم کند. بنا بر مصوبه ابلاغی محرابیان، در اجرای این طرح منابع لازم برای تشویق مشترکان کاهنده مصرف، از محل منابع حاصل از تعرفه مشترکان پرمصرف تامین خواهد شد و شرکت توانیر موظف است قبل از اجرا، اطلاع‌رسانی لازم را به مشترکان مشمول طرح انجام دهد. براساس آنچه در ابلاغیه وزیر نیرو آمده است، مخاطبان اصلی مصوبه، مشترکان خانگی و سایر مصارف در کل کشور هستند تا بتوانند در ۴ ماه گرم سال یعنی خرداد، تیر، مرداد و شهریور اقدام به مدیریت و مصرف بهینه برق کرده و مصارف‌شان را با الگوی مصرف تطبیق دهند.

برگی از تاریخ

پوپولیسم، آرژانتین را زمین زد

موسی غنی‌نژاد - اقتصاددان: فاجعه یا آفتی بالاتر از پوپولیسم برای اقتصاد وجود ندارد. بعد از جنگ جهانی دوم آرژانتین کشوری متمول تلقی می‌شد که بعد از استرالیا، بریتانیا و امریکا چهارمین کشور ثروتمند جهان بود و جایگاهی برتر از فرانسه، آلمان، ژاپن و سایر قدرت‌های امروزی داشت. بد نیست بدانیم که در آن دوران، جوانان اروپایی که در آرزوی زندگی بهتر به آن سوی اقیانوس اطلس پر می‌کشیدند، در انتخاب میان دو گزینه آرژانتین یا کالیفرنیا همواره مردد بودند.

آن روزها اقتصاد آرژانتین، خلاف دیگر کشورهای امریکای لاتین، از ثبات برخوردار بود. همه این عوامل موجب شده بود در پایان جنگ جهانی دوم، آرژانتین به‌عنوان کشوری توسعه‌یافته تلقی شود، اما با قدرت گرفتن دولت پوپولیستی «خوان پرون» و اتخاذ سیاست صنعتی کردن از طریق جایگزینی واردات، اقتصاد این کشور وارد مرحله افول و بی‌ثباتی شدیدی شد.

صادرات کشاورزی از دهه ۱۹۵۰ میلادی رو به کاهش گذاشت و شرایط مبادله تجاری به‌شدت به زیان بخش کشاورزی تغییر داده شد تا فرآیند صنعتی شدن تسهیل شود. افزایش هزینه‌های دولتی برای تامین مالی سرمایه‌گذاری در بخش صنعت به کسری بودجه شدید دولت و در نتیجه بروز تورم و بی‌ثباتی اقتصاد کلان انجامید.

آرژانتین از دهه ۱۹۵۰ میلادی به‌تدریج تبدیل به کشور جهان‌سومی شد که اقتصاد آن، در بلندمدت، افت‌وخیزهای شدید رشد اقتصادی، تورم‌های دو تا سه‌رقمی، صنایع ناکارآمد وابسته به حمایت‌های دولتی و نزول چشمگیر بهره‌وری حتی در بخش کشاورزی را تجربه کرد. آنچه موجب شد آرژانتین از مسیر پیشرفت عادی خود خارج شود مداخلات بی‌رویه دولت در فعالیت‌های اقتصادی بود.

سیاست‌های پوپولیستی پرون موجب بی‌ثباتی سیاسی و اقتصادی در کشور شد و در نهایت به سرنگونی دولت وی در سال ۱۹۵۵ انجامید. مخرب‌ترین جنبه سیاست وی ایجاد شقاق و تخاصم میان اقشار مختلف مردم بود که با به راه انداختن جنگ فقیر و غنی، آشفتگی اقتصادی و سرکوب سیاسی را به همراه داشت. با این همه، سیاست‌های شدیدا ناسیونالیستی، توده‌گرا و عوام‌فریبانه او اکثریت غیر قابل انکار مردم را پشتیبان او کرده بود.

او پس از برکناری از قدرت به اسپانیا رفت اما حزب پرقدرت پرونیستی که حزب عدالت‌خواه نامیده می‌شد، عملا مدیریت سیاسی کشور را با دشواری روبه‌رو کرده بود و اجازه نمی‌داد سیاست‌های دوره پرون، مانند ملی کردن راه‌آهن مورد تجدیدنظر قرار گیرد.

پرون بعد از ۱۸ سال دوباره در سال ۱۹۷۳ با کسب اکثریت آرا به قدرت بازگشت و نشان داد که همچنان محبوب غالب مردم آرژانتین است. گرچه او در سال ۱۹۷۴ از دنیا رفت اما تفکرات دولتگرای او نفوذ خود را در سیاست و اقتصاد آرژانتین همچنان حفظ کرد.

مالیه تورمی میراث شوم شیوه حکومت‌داری پرونی بود که تقریبا همه دولت‌های آرژانتین، چه نظامی و چه غیرنظامی از آن پیروی می‌کردند. افزایش هزینه‌های دولت با آهنگی بیش از درآمدهای مالیاتی، سنت عوام‌پسندانه پرونی بود که در کوتاه‌مدت همه را راضی می‌کرد اما در بلندمدت موجب تورم می‌شد و اثر مثبت اولیه را خنثی می‌کرد.

سیاست چاپ پول برای تامین هزینه‌های دولت یا مالیه تورمی دور باطلی است که در نهایت به سقوط ارزش پول ملی می‌انجامد و باعث بی‌ثباتی شدید اقتصاد ملی و نارضایتی اجتماعی و سیاسی می‌شود. حذف صفر یا تغییر واحد پول ملی چاره‌ساز نبود و تا زمانی که دولت تحت فشار احزاب توده‌گرا و سندیکاها بود، نمی‌توانست انضباط مالی بر دستگاه‌های عریض و طویل خود برقرار سازد، غول تورم سر بر می‌آورد و سامان جامعه را به‌هم می‌ریخت.

درآمد سرانه آرژانتین در آغاز سده بیستم میلادی (۱۹۰۹) حدود ۵۰ درصد بیشتر از ایتالیا و ۱۸۰درصد بیشتر از ژاپن و تقریبا ۵ برابر برزیل بود؛ (گلازر، ۲۰۰۹). امروزه یعنی یک سده بعد، طبق برآوردهای صندوق بین‌المللی پول، درآمد سرانه آرژانتین معادل ۱۰۶۰۰ دلار امریکا است که کمتر از یک‌سوم درآمد سرانه ایتالیا (۳۷۰۰۰ دلار)، کمتر از یک چهارم درآمد سرانه ژاپن (۴۵۰۰۰ دلار) و حدود ۲۰ درصد کمتر از درآمد سرانه برزیل (۱۲۹۰۰ دلار) است.

افول اقتصادی آرژانتین موضوع بسیار جالبی برای مورخان اقتصادی است اما نکته بارز و واضح این تجربه تلخ بن‌بست اقتصاد دستوری است که مسیر جامعه پررونق مبتنی بر تجارت آزاد را با مداخلات دولتی توجیه ناپذیر و خیال‌پردازانه به سقوط می‌کشاند.

منبع: مجمع فعالان اقتصاد

بین الملل

جنگ جهانی گندم

قیمت گندم در ۲ ماه گذشته به بالاترین حد خود رسیده، زیرا تولیدکنندگان بزرگی مانند روسیه، قزاقستان و هند صادرات خود را برای محافظت از بازارهای داخلی‌شان لغو کردند. این باعث ترس از ناامنی غذایی و گرسنگی در سراسر جهان شده است.

از ابتدای امسال نرخ گندم بیش از ۶۰ درصد افزایش یافته است. پیش از این تامین‌کنندگان روسی ۱۶ درصد و تولیدکنندگان اوکراینی ۱۰ درصد بازار جهانی گندم را در اختیار داشتند به خود اختصاص دادند که حالا به‌دلیل درگیری هر دو کشور صادرات گندم را ممنوع کردند. تحریم‌های ضد روسیه شرکت‌های بین‌المللی را مجبور به قطع روابط تجاری طولانی‌مدت و ترک روسیه کرد که همین امر باعث اختلال در عرضه شده است.

بحران غلات در سراسر جهان احساس می‌شود، اما شدیدتر از همه در افریقا که ۹۰ درصد نیازهای خود را از منطقه دریای سیاه تامین می‌کند. ماه گذشته، آنتونیو گوترش، دبیر کل سازمان ملل متحد هشدار داد که یک‌پنجم بشریت به‌دلیل وضعیت فعلی بازار گندم در خطر فقر و گرسنگی قرار دارند.

کشورهای غربی روسیه را به راه انداختن «جنگ گندم» متهم کرده‌اند و مسکو را مقصر بحران کنونی می‌دانند، اما کارشناسان می‌گویند روسیه تنها مسئول تشدید بحران نیست یا اگر هم هست، داوطلبانه نیست.

روسیه صادرات را ممنوع نکرده، اما برای حفاظت از بازار داخلی، عوارض و سهمیه‌های موقتی را وضع کرده است. در ارتباط با اوکراین، غلات آن تحت پوشش کمک اتحادیه اروپا به‌طور فعال از انبار خارج می‌شود.

روسیه و اوکراین تنها صادرکنندگان کلیدی گندم در جهان نیستند و سایر تولیدکنندگان می‌توانند بازار جهانی را از بحران نجات دهند؛ به‌عنوان مثال ایالات متحده و کانادا که به ترتیب ۲۶ و ۲۵ میلیون تن گندم یا حدود ۲۵ درصد بازار جهانی را تامین می‌کنند.

دیگر تولیدکنندگان عمده غربی فرانسه (۱۹ میلیون تن) و آلمان (۹.۲ میلیون تن) هستند. با این حال، به‌گفته تحلیلگران بعید است این کشورها غلات خود را با افراد نیازمند تقسیم کنند و امنیت غذایی خود را در اولویت قرار ندهند.

نظرگاه

امارات چگونه امارات شد؟

محمدمهدی حاتمی - کارشناس اقتصاد بین‌الملل: کشورهای حاشیه جنوبی خلیج‌فارس، تاریخچه بلندی ندارند. بسیاری از این کشورها در یک قرن اخیر ایجاد شده‌اند. تا ربع آخر قرن بیستم، ۷ امارت (ابوظبی، عجمان، دوبی، فجیره، رأس‌الخیمه، شارجه و ام‌القیوین)، در کنار قطرِ امروزی و بحرین امروزی، در واقع یک کشور بودند.

با خروج بریتانیا از خلیج‌فارس (در عصر موسوم به «پسا-استعمار»)، قطر و بحرین کشورهایی مستقل شدند و بحرین در واقع از ایران جدا شد و ۷ امارتی که در بالا به آنها اشاره شد هم به یکدیگر پیوستند و یک کشور جدید را شکل دادند.

تا آن زمان، شهری مانند دوبی، یک دهکده کوچک و خاک‌گرفته بود و قطعا آن اندازه اهمیت نداشت که بریتانیایی‌ها به این راحتی رهایش کردند. (بریتانیا ده‌ها جزیره دیگر را در چهارسوی عالم، هنوز حفظ کرده است.) در امارت‌های هفت‌گانه، استخراجِ نفت حتی دهه‌ها پس از آنکه در ایران کشف شد، کلید خورد.

دوبی امروزی (یکی از آن ۷ امارتی که امارات متحده عربی را شکل می‌دهند)، حالا یکی از پیشرفته‌ترین شهرهای جهان است و احتمالا آینده‌ای درخشان‌تر هم در انتظار دارد. اما امارات فقط دوبی نیست.

امارات متحده عربی امروز نزدیک ۵۰۰ میلیارد دلار تولید ناخالص داخلی دارد و درآمد سرانه شهروندان آن (برمبنای شاخص PPP) حدود ۷۸ هزار دلار است؛ به این ترتیب اماراتی‌ها در رده هفتمین شهروندان ثروتمند در جهان (پس از لوکزامبورگی‌ها، سنگاپوری‌ها، ایرلندی‌ها، قطری‌ها، اهالی ماکائو و سوئیسی‌ها) قرار دارند.

در مقام مقایسه با ایران، اگر امارات متحده عربی همین مسیر را ادامه بدهد، در کمتر از یک دهه آینده تولید ناخالص داخلی آن (بر اساس شاخص PPP) از ایران بالاتر خواهد بود.

امارات متحده عربی، امروز نزدیک ۱۰ میلیون نفر جمعیت دارد که کمتر از ۵.۱ میلیون نفر از آنها در واقع اهل این کشور هستند و بقیه خارجی‌اند. تخمین زده می‌شود که تنها نزدیک ۵۰۰ هزار نفر ایرانی در امارات متحده عربی ساکن باشند که تقریبا معادل ۵ درصد جمعیت این کشور را تشکیل می‌دهند. همین عده اما دست‌کم حدود ۸ هزار شرکت در امارات متحده عربی به ثبت رسانده‌اند.

«محمد بن زائد» ارتش امارات را تا بن دندان مسلح کرده و از جمله، شریک جاه‌طلبی‌های ولیعهد عربستان (محمد بن سلمان) در حمله به یمن هم بوده است. امارات در لیبی هم حضور نظامی دارد و از چندین و چند گروه نظامی ریز و درشت هم در جنگ‌های نیابتی خاورمیانه حمایت مالی و تسلیحاتی می‌کند.

امارات امروزی سودای فرستادن ماهواره اختصاصی به فضا را هم دارد و می‌خواهد ویزای طلایی به فعالان حوزه استارت‌آپ و IT هم بدهد.

در واقع در سال‌های آینده، بیشتر و بیشتر از امارات متحده عربی خواهیم شنید و این کشور کوچک در جنوب خلیج‌فارس، احتمالا قدرتمندتر از امروز خواهد بود.

اما راز موفقیت آنها چه بود؟ چند سال پیش کتابی در ایران ترجمه شد به نام «دوبی، سریع‌ترین شهر دنیا» [این کتاب ترجمه و توسط نشر «نی» منتشر شده است] که داستان توسعه سریع دوبی را تعریف می‌کرد.

چرا این شهر ناگهان و با این سرعت، از یک روستای خاک‌گرفته به یک ابرشهر با برج‌ها، آسمانخراش‌ها، موزه‌ها و گالری‌های هنری تبدیل شد؟

امور زیادی در این قبیل موضوعات دخالت دارند: اماراتی‌ها شانس آوردند که بریتانیایی‌ها بنیان برخی نهادهای مدنی را در آنجا گذاشته بودند. سرمایه‌های جهانی هم به‌دنبال سرمایه‌های بازرگانان هنگ‌کنگی روانه دوبی و بعد هم امارت‌های دیگر شدند.

از طرفی، امارات در دوره‌ای رشد و توسعه پیدا کرد که اقتصاد دنیا در آغوش «جهانی‌شدن» بود و سرمایه و نیروی کار به سرعت جابه‌جا می‌شد. اماراتی‌ها اختلافات مرزی و ارضی چندانی هم نداشتند و از فرصت اتکا به امریکا هم نهایت استفاده را بردند.

اما تدبیر خود حاکمان امارات را هم نمی‌شود در توسعه این امارت نادیده گرفت. معروف است که حاکمان امارات، برای توسعه این کشور «ولع دارند» و این چیزی نیست که همه حاکمان در همه جای دنیا داشته باشند. مثلا لیبیِ تحت حکومت «معمر قذافی» هم بسیار بسیار ثروتمند بود، اما اکنون دوپاره و به تلی از خاکستر بدل شده است.

عربستان سعودی هم باوجود ثروت بیشترِ نفت، جمعیت بیشتر و نفوذ بیشتر در سیاست جهانی، آنجایی نیست که امارات و شهروندانش امروز هستند.